POROČILO O DELU

VARSTVENO DELOVNEGA CENTRA ZASAVJE

2022

VIP VDC

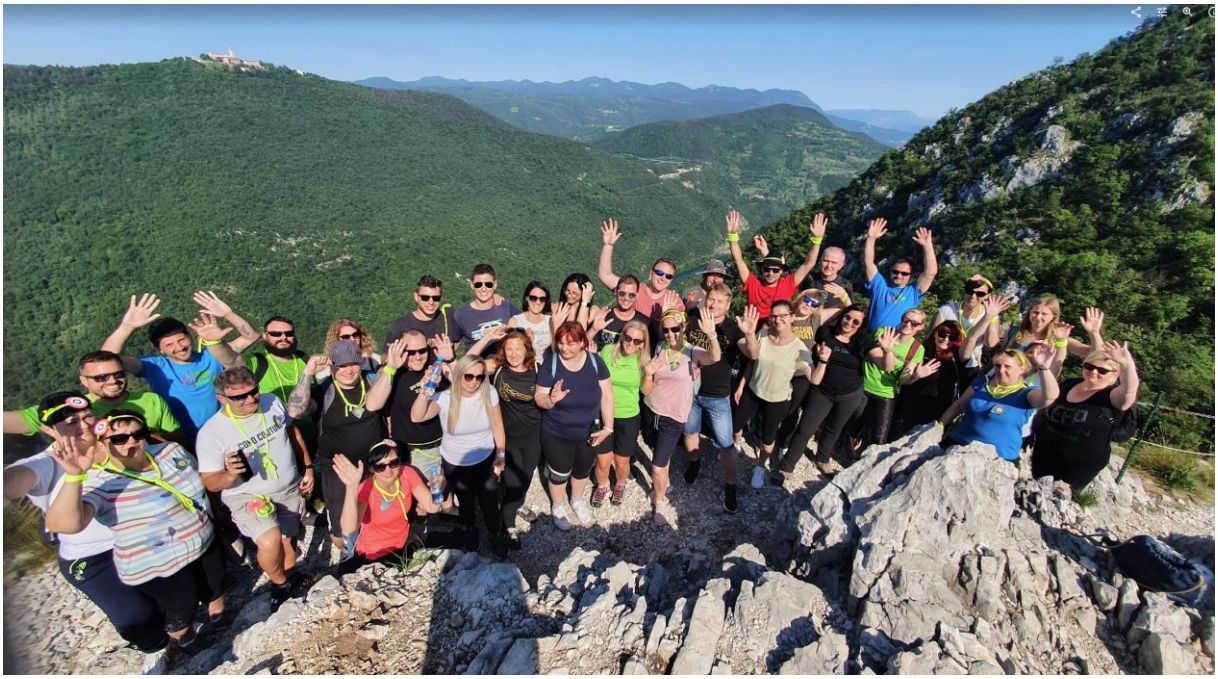

Zagorje ob Savi, januar 2023

KAZALO VSEBINE

1 UVODNI DEL 4

1.1 IZPOLNJEVANJE CILJEV IN AKTIVNOSTI 2022 4

1.2 GLAVNE URESNIČENE AKTIVNOSTI 2022 5

1.3 GLAVNE NEURESNIČENE AKTIVNOSTI 2022 7

1.4 OSNOVNI PODATKI 8

1.5 ZGODOVINSKI RAZVOJ 8

1.6 DEJAVNOST IN NAČELA PRI IZVAJANJU 9

1.7 ORGANIZACIJA DELA 10

1.8 ORGANI ZAVODA IN NJIHOVO DELOVANJE 10

1.9 PRIPRAVA IZJAVE O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC IN AŽURIRANJE REGISTRA TVEGANJ 11

2 UPORABNIKI 11

2.1 STATISTIKE O UPORABNIKIH 12

2.1.1 VODENJE, VARSTVO IN ZAPOSLITEV POD POSEBNIMI POGOJI 12

2.1.2 SOCIALNA VKLJUČENOST 13

2.1.3 INSTITUCIONALNO VARSTVO V SKUPNOSTNIH OBLIKAH 14

2.2 INDIVIDUALNI PROGRAMI, NAČRTI IN EVALVACIJE 16

2.3 PARTICIPACIJA, VPLIV IN SAMOZAGOVORNIŠTVO 19

2.4 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV 21

2.4.1 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV STORITVE VVZPP 21

2.4.2 ZADOVOLJSTVO STANOVALCEV V ENOTAH BIVANJA 22

3 STORITEV 23

3.1 E-QALIN – UPRAVLJANJE S KAKOVOSTJO 23

3.2 VODENJE 23

3.2.1 INTERESNE AKTIVNOSTI 23

3.2.2 UDELEŽBA NA TEKMOVANJIH SOS 26

3.2.3 PROJEKTI 26

3.2.4 SOCIALNE OBRAVNAVE 28

3.3 VARSTVO 28

3.3.1 PREHRANA 29

3.3.2 PREVOZI 29

3.3.3 NEGA 30

3.4 ZAPOSLITEV POD POSEBNIMI POGOJI 31

3.4.1 LASTNI PROGRAM 31

3.4.2 KOOPERACIJA 32

3.4.3 OSTALA DELA V VDC-ju 34

3.4.4 ZAPOSLITEV V OKOLJU VDC-ja IN na EU PROJEKTIH 34

3.4.5 PORABA PRIHODKOV OD DELA, NAGRAJEVANJE 34

3.5 INSTITUCIONALNO VARSTVO V SKUPNOSTI 35

3.5.1 ZDRAVSTVENA NEGA IN SODELOVANJE Z ZDRAVNIKI 35

3.5.2 PSIHIATRIČNE OBRAVNAVE 36

3.5.3 FIZIOTERAPIJA 36

3.5.4 PSIHOTERAPIJA 37
3.6 SKRBNIŠTVO 37
3.7 PROGRAM SOCIALNA VKLJUČENOST (SV) 37
3.7.1 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV PROGRAMA SV 38
3.8 PODPORNE STORITVE SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA (ZSVI) 38
4 ZAPOSLENI 40
4.1 STATISTIKE O ZAPOSLENIH 40
4.2 PSIHOHIGIENA, ZDRAVJE IN VARSTVO PRI DELU 41
4.2.1 PSIHOHIGIENA NA DELOVNEM MESTU 41
4.2.2 PROMOCIJA ZA ZDRAVJE 42
4.2.3 VARSTVO PRI DELU 42
4.3 LETNI EVALVACIJSKO/EVOLUCIJSKI POGOVORI (LEP) 43
4.4 IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE 43
4.5 ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH 45
5 POVEZAVE Z OKOLJEM 46
5.1 SODELOVANJE IN DELO S SVOJCI 46
5.1.1 ZADOVOLJSTVO SVOJCEV 47
5.2 SOCIALNA MREŽA ZA PODPORNE STORITVE SVI 47
5.3 SODELOVANJE Z LOKALNIM IN ŠIRŠIM OKOLJEM 48
5.4 SODELOVANJE PRI RAZVOJU STROKE 49
5.5 TRŽENJE 49
5.6 MEDIJI IN ODNOSI Z JAVNOSTMI 50
5.7 DONATORJI IN SPONZORJI 2022 50
5.8 PROSTOVOLJSTVO 50
5.9 VDC KOT UČNA BAZA 51
6 INVESTICIJE, JAVNA NAROČILA, PROSTORSKI POGOJI 51
6.1 INVESTICIJE, NABAVE, VZDRŽEVANJE 51
6.2 JAVNA NAROČILA 52
6.3 PROSTORSKI POGOJI IN ENERGETIKA 52
7 NAMESTO ZAKLJUČKA 53
8 PRILOGE 54
Priloga 1: Organizacijska shema VDC Zasavje na dan 31. 12. 2022 55
Priloga 2: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ 2022 56
Priloga 3: Kazalniki E-qalin 59

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kazalniki doseganja ciljev 2022 ... 4
Tabela 2: Osnovni podatki o javnem zavodu ... 8
Tabela 3: Zgodovinski razvoj ... 8
Tabela 4: Število uporabnikov storitve VVZPP po občinah in mesecih ... 12
Tabela 5: Število uporabnikov storitve VVZPP po starosti in spolu ... 13
Tabela 6: Struktura uporabnikov storitve VVZPP po spolu in motenosti ... 13
Tabela 7: Struktura uporabnikov storitve VVZPP po bivalnem okolju ... 13
Tabela 8: Število uporabnikov SV po občinah in mesecih v letu 2022 ... 14
Tabela 9: Struktura uporabnikov SV po starosti in spolu na dan 31. 12. 2022 ... 14
Tabela 10: Struktura uporabnikov SV po bivalnem okolju na dan 31. 12. 2022 ... 14
Tabela 11: Število stanovalcev po občinah in mesecih 2022 ... 15
Tabela 12: Število stanovalcev po starosti in spolu na dan 31. 12. 2022 ... 15
Tabela 13: Število stanovalcev glede na stopnjo motenosti na dan 31. 12. 2022 ... 15
Tabela 14: Število uporabnikov storitve SVI po občinah in mesecih ... 16
Tabela 15: Število uporabnikov storitve SVI po starosti in spolu ... 16
Tabela 16: Struktura uporabnikov storitve SVI po bivalnem okolju ... 16
Tabela 17: Izvedene aktivnosti skupine vodenja ... 24
Tabela 18: Uporabniki po načinu prevoza na dan 31..12..2022 ... 30
Tabela 19: Primerjava števila redno zaposlenih po storitvah in programih ... 40
Tabela 20: Število zaposlenih po spolu in starosti ... 40
Tabela 21: Število zaposlenih po st. izobrazbe ... 40
Tabela 22:Število zaposlenih po skupni delovni dobi ... 41
Tabela 23:Število zaposlenih po delovni dobi v VDC Zasavje ... 41
Tabela 24: Realizirana izobraževanja ... 43

KAZALO SLIK

Slika 1: Zadovoljstvo uporabnikov v storitvi VVZPP splošno in po področjih ... 22
Slika 2: Zadovoljstvo stanovalcev v enotah bivanja splošno in po področjih ... 22
Slika 3: Primerjava števila izvedb in udeležb na interesnih aktivnostih po področjih ... 24
Slika 4: Zadovoljstvo z interesnimi aktivnostmi ... 24
Slika 5: Zadovoljstvo uporabnikov programa socialne vključenosti ... 38
Slika 6: Zadovoljstvo zaposlenih splošno in po področjih ... 46
Slika 7: Zadovoljstvo svojcev splošno in po področjih ... 47

1 UVODNI DEL

1.1 IZPOLNJEVANJE CILJEV IN AKTIVNOSTI 2022

Tabela 1: Kazalniki doseganja ciljev 2022

DNEVNE ENOTE	Real. 2022	Plan 2022	Real. 2021	Real. 2020
Št. vseh uporabnikov VVZPP, dne 31. 12.	149	150	148	149
Št. uporabnikov VVZPP, dne 31. 12.	135	136	134	135
Št. priznanih uporabnikov VVZ, dne 31. 12.	136	136	136	136
Št. uporabnikov VVZPP – enota Zagorje ob Savi, dne 31. 12	109	110	109	109
Št. uporabnikov VVZPP – enota Litija, dne 31.12.	26	26	25	26
Št. uporabnikov socialna vključenost, dne 31. 12.	14	14	14	14
% zasedenosti prostorskih kapacitet v dnevnih enotah*	93	94	92	93
% uporabnikov vključenih v interesne, nadst. aktivnosti	100	100	100	100
Št. zaposlenih VVZPP	34,5	33,5	33,5	33,5
Št. zaposlenih program socialna vključenost	2	2	2	2
Primanjkljaj zaposlenih v % glede na normative MDDSZ	22	24	23	17
Št. objav v medijih	80	75	73	66
Št. domačih prostovoljcev + socialna aktivacija	5+1	5+1	10+2	5+1
Št. mednarodnih ESE prostovoljcev	0	2	0	2
Št. praktikantov	1	1	1	1
INSTITUCIONALNO VARSTVO V ENOTAH V SKUPNOSTI				
Št. stalnih stanovalcev, dne 31. 12.	30	28	28	27
% zasedenosti prostorskih kapacitet inst. varstvo**, dne 31.12.	100	90	97	93
Št. zaposlenih IV sociala, dne 31. 12.	11	12	11	10
Št. zaposlenih IV ZZZS, 31. 12.	5	5	4	5
Skupaj št. zaposlenih IV, 31. 12.	16	17	15	15
PODPORNE STORITVE SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA				
Št. uporabnikov PS, dne 31.12.	30	25	0	0
Št. stalno zaposlenih	1	1	0	0
Št. usposobljenih podpornih oseb do 31.12. (laičnih)	43 (24)	40 (20)	0	0
Št. aktivnih podpornih oseb v 2022 (laičnih)	26 (8)	30 (10)	0	0
SKUPAJ VSI ZAPOSLENI VDC ZASAVJE 31. 12. (redni)	53,5	52,5	50,5	50,5

Opombe:
*Kapacitete dnevne enote Zagorje v delavnicah so za 130 uporabnikov. 1 delavnica s prostorsko kapaciteto za 16 uporabnikov je namenjena programu socialne vključenosti. Za storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji v Zagorju je tako na voljo 114 mest, v normalnih delovnih razmerah, kjer ni potrebno zagotavljati razmaka med delovnimi mesti vsaj 1,5 m. Enota Litija ima skupaj z dolgoročnim najemom dodatnega sosednjega prostora, ki smo ga pridobili v letu 2020, kapaciteto za vsaj 30 uporabnikov. Izračun izkoriščenosti kapacitet v dnevnih enotah je tako narejen na 160 mest dela v normalnih razmerah (brez potrebnih razmakov 1,5 m med delovnimi mesti) v obeh dnevnih enotah zasavskega VDC.
**Skupne kapacitete institucionalnega varstva v enotah bivanja v skupnosti – Ribnik 1, 2 in Podvelnarji so: 30 + 2 krizni postelji, odstotek zasedenosti je računan na 30.

1.2 GLAVNE URESNIČENE AKTIVNOSTI 2022

1. Z realiziranimi aktivnostmi v 2022 smo vztrajno uresničevali **strateške usmeritve VIP VDC Zasavje** (vključujoče, inovativno, povezano, vztrajno dosegamo cilje za dobro človeka in narave), ki izhajajo iz nacionalnih in mednarodnih razvojnih usmeritev na področju našega delovanja.
2. **Izvajali smo kakovostno storitev** vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji (VVZPP), institucionalnega varstva (IV), zdravstva v okviru IV, programa socialne vključenosti (SV), pilotne in sistemske podporne storitve socialnega vključevanja po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov (ZSVI) in ostale aktivnosti, projekte, **naravnane na potrebe uporabnikov.**
3. Poskrbeli smo, da smo bili pravi čas **pripravljeni na sistemsko izvajanje podpornih storitev po ZSVI in do** konca leta 2022 uspeli **v storitve vključiti 30 uporabnikov.**
4. Delovali smo po **sistemu kakovosti E-QALIN**. **Uresničevali smo predlagane izboljšave** uporabnikov, svojcev, zaposlenih in ostalih deležnikov zavoda ter nadaljevali s samoocenjevanji procesov in rezultatov.
5. Dokončali smo **prizidek k objektu na Cesti 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi** in ga z veseljem začeli uporabljati. S prizidkom smo izboljšali kakovost življenja in varnost stanovalcev z ločitvijo čistih in nečistih poti, s posebnim vhodom in požarnim stopniščem do mansarde, povečali kapacitete bivanja, omogočili dodatni skupni prostor in balkon v enoti bivanja v mansardi, uredili prostor za individualne obravnave, rehabilitacije stanovalcev ter sobo za izobraževanja, sestanke, kar je v preteklih letih potekalo v jedilnici oz. telovadnici.
6. Aktivni smo bili pri **širitvi VIP Zasavja** – vključujočega in povezanega lokalnega okolja, ki omogoča še bolj delovno in socialno vključujoče ter samostojnejše življenje našim uporabnikom. V ta namen smo trajnostno izvajali projekt EU3 – Gradimo VIP Zasavje in v letu 2022 z uspešno prijavo na razpis, začeli izvajati nov projekt na LAS – EU4 – Širimo VIP Zasavje, ki ga bomo končali aprila 2023.
7. Še naprej smo bili aktivni pri **povezovanju občin, iz katerih prihajajo uporabniki zasavskega VDC**. Imeli smo skupinska in individualna srečanja z njimi, s ciljem nadaljnjega dobrega sodelovanja in sofinanciranja občin pri naših razvojnih projektih in nadstandardnih aktivnostih za uporabnike. Za VIP Zasavje.
8. Prizadevali smo si za **reševanje stanovanjske problematike naših uporabnikov** v zasavskih občinah, vključujoč Litijo. Opozarjali smo tudi pristojno ministrstvo, da so potrebni razpisi iz EU sredstev za deinstitucionalizacijo, ne le za prestrukturiranje večjih institucij v manjše, ampak tudi za samostojno bivanje uporabnikov in več uporabnikov skupaj (izgradnje primernih stanovanjskih objektov, adaptacije starih).
9. Ohranjali smo trajnost **projekta Novo rojstvo (EU1).** Zbirali in reciklirali smo star jeans, zavese, bombaž in izdelovali eko blagovno znamko »Prešito«. Lokalno okolje smo preko različnih dogodkov ozaveščali o pomenu skrbnega ravnanja z naravo.
10. Ohranjali smo trajnost **projekta Nasmeh za vse (EU2)** z izvajanjem različnih aktivnosti za boljše počutje ranljivih skupin zasavskega prebivalstva. Uporabnike smo spodbujali, da ohranjajo pridobljena znanja na področju sprostitvenih tehnik vratu in hrbta.
11. Nadaljevali smo z nujnimi preventivnimi ukrepi za zaščito pred Covid-19 in tudi drugimi nalezljivimi boleznimi, s hkratnim ohranjanjem individualne naravnanosti storitve na uporabnika, domačnosti v enotah bivanja.
12. Vsaj za **80 % uporabnikov smo zagotavljali zaposlitvene aktivnosti. Vsi uporabniki so imeli delovno okupacijo glede na individualne zmožnosti**. Vsi so prejeli darila ob rojstnih dnevih, praznikih ter imeli možnost udeleževanja v nadstandardnih aktivnostih. Uporabniki, ki ustvarjajo z delom dodano vrednost, so prejemali nagrade skladno s pravilnikom o nagrajevanju.
13. Za uporabnike in stanovalce smo **skupaj z njimi** naredili **individualne načrte 2022 in evalvacije 2022.**
14. Prijavili smo se na **razpis za inovacije** pri Zasavski gospodarski zbornici 2022 s pilotnim projektom S teboj lahko in prejeli srebrno priznanje.

15. Trudili smo se za **zelo visoko zadovoljstvo uporabnikov in stanovalcev in ga tudi dosegli,** kar je razvidno iz letne analize zadovoljstva.
16. Skrbeli smo za njihovo **participacijo, vpliv na življenje in delo v VDC-ju, možnost izbire in individualno obravnavo**.
17. Obdržali smo **100% vključenost uporabnikov v interesne in nadstandardne aktivnosti,** ki si jih uporabniki izbirajo sami in jim popestrijo delovni vsakdan. Ne glede na normalizacijo življenja smo določene **aktivnosti ohranili na daljavo s ciljem ohranjanja in nadaljnjega IKT opismenjevanja**, ki je zelo pomembno za vključujoče, normalno življenje v današnjih časih.
18. Skrbeli smo za **dobre odnose s svojci**, se trudili za redne stike, jih redno obveščali o aktualnih dogajanjih, jih vabili k sodelovanju, upoštevaje epidemiološke razmere. V letnem merjenju zadovoljstva so **svojci ponovno izrazili zelo visoko zadovoljstvo z našimi storitvami in programi.**
19. Vzpodbujali smo **zdrav način življenja uporabnikov in zaposlenih** tudi v okviru novega EU projekta, **Širimo VIP Zasavje,** kjer smo vzpostavili redno, 2-krat tedensko kineziološko vadbo za vse in brezplačno fizioterapijo za tiste uporabnike, ki jo najbolj potrebujejo.
20. **Vzpodbujali smo dobre medsebojne odnose in usmerjenost vsakega zaposlenega k skupaj postavljenim ciljem** – izvedli smo letno anketo o zadovoljstvu, ki je ponovno pokazala visoko zadovoljstvo zaposlenih.
21. V **načrtu izobraževanja** smo dali poudarek **skupinskim in strokovnim izobraževanjem ter prenašanju znanja med zaposlenimi** z internimi izobraževanji**.** Vsak zaposlen se je imel možnost udeležiti vsaj **3 izobraževanj zunanjih predavateljev**. Letošnji poudarek skupinskih izobraževanj je bil na vsebinah bazalne stimulacije in strokovne uporabe snoezelen sobe, ki smo jo pridobili v letu 2022. Poleg tega smo skupna izobraževanja namenili razumevanju in sprejemanju različnih psiholoških tipov osebnosti, kar je prispevalo k ohranjanju dobrih medsebojnih odnosov. Individualna izobraževanja so bila namenjena razvoju in ohranjanje stroke na področju sociale, zdravstva, vodstva, računovodstva, financ, administracije in vodenja zaposlenih. Za vse zaposlene smo organizirali strateško-izobraževalno-planske dneve, tim up-e in strokovne ekskurzije za spoznavanje dobrih slovenskih praks.
22. Ohranjali smo dobre odnose s **prostovoljci.**
23. Ohranjali smo **dobre odnose** z obstoječimi **kupci in kooperanti ter se trudili poiskati nove.** Nadaljevali smo z razvojem naše **EKO BLAGOVNE ZNAMKE – »Prešito«,** ki smo jo tudi redno oglaševali.
24. O aktualnem dogajanju smo **redno obveščali lokalne in nacionalne medije**. Gradili smo na pozitivni družbeni konstrukciji drugačnosti, na **zmožnostih oseb s posebnimi potrebami, tudi za samostojno življenje s podporo** (oddaje S teboj lahko, nato pa Širimo VIP Zasavje). Redno smo ažurirali našo FB in spletno stran.
25. **26. 2. 2022** smo **aktivno sodelovali na polfinalu miss Slovenije 2022,** ki je bil v Zagorju ob Savi. Uporabniki z zaposlenimi smo **odigrali muzikal S teboj lahko** in s tem opozorili širšo slovensko javnost, kako pomembno je odraslim osebam z intelektualno oviro omogočiti samostojno življenje s podporo v lokalnem okolju. Uporabniki so imeli tudi svoj glas pri izboru finalistk 2022, s čimer smo simbolično prikazali njihovo pravico po Ustavi RS in Konvenciji o pravicah invalidov – »voliti in biti voljen«, saj je marsikateremu uporabniku v Sloveniji ta pravica kršena.
26. **8. in 9. 6. 2022** smo bili v okviru SOS Slovenije glavni soorganizator **državnih športnih iger.** Tudi otvoritev iger s kulturnim programom in zaključek z zabavnim programom je bila pri nas, v Zagorju ob Savi.
27. **16. 6. 2022** smo imeli slavnostno otvoritev prizidka s takrat novim sekretarjem MDDSZ Simonom Maljavcem, sedanjim novim ministrom Ministrstva za solidarno prihodnost in prejšnjim ministrom Janezom Ciglerjem Kraljem. Otvoritev smo izkoristili za predstavitev problematike in možnih rešitev na področju delovanja slovenskih VDC-jev, ki so se je udeležili tudi direktorji ostalih VDC-jev, novo in staro vodstvo pristojnega ministrstva, zasavski župani, vodstvo CSD Zasavje in različni direktorji zasavskih organizacij, s katerimi sodelujemo, ter mediji.

28. **Aktivno smo sodelovali pri oblikovanju nove zakonodaje, podzakonskih aktov** na našem področju dela (Pravilnik o storitvah socialnega vključevanja, Pravilniki Zakona o dolgotrajni oskrbi …), spremembi standardov in normativov, opozarjali na problematiko razdrobljenosti, necelovitosti podpornega sistema za naše uporabnike, ki je do stanovalcev enot bivanja diskriminatoren, na problematiko, povezano z (ne)financiranjem zdravstva in individualnih potreb uporabnikov dnevnih enot ter togim plačnim sistemom, podrtih plačnih razmerjih, ki ne temeljijo na dodani vrednosti zaposlenih.
29. V okviru Skupnosti VDC SLO smo **aktivno sodelovali pri pripravi strategije razvoja delovanja slovenskih VDC-jev in bili glavni organizatorji Posveta Skupnosti VDC** SLO na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, 23. 11. 2022, katerega častni pokrovitelj je bil takrat naš pristojni minister Luka Mesec, ki je imel tudi uvodni nagovor.
30. **Prilagajali smo se aktualnim razmeram na področju Covid-19, ki so se izboljšale**. Z junijem smo mehurčke reorganizirali in vzpostavili nove time po delavnicah, v katere so se tudi uporabniki razporedili glede na njihove želje. Nova organizacija je odlično zaživela.
31. **6. 12. 2022** smo na našem **VIP dvorišču okrasili VIP smreko** skupaj z novoizvoljeno predsednico RS Slovenije **Natašo Pirc Musar**, nosilkami naslovov miss Slovenija 2022, z otroki iz vrtca Smrkci in glasbenima gostoma po želji uporabnikov.
32. Pripravili smo DIIP-a in ostalo potrebno dokumentacijo, objavili javno naročilo **za sončne elektrarne in toplotne črpalke za energetsko samooskrbo v enotah našega VDC v Zagorju.**

1.3 GLAVNE NEURESNIČENE AKTIVNOSTI 2022

1. Nismo naredili poskusne ocenitve naših stanovalcev po orodju dolgotrajne oskrbe, saj ne glede na naše pozive pristojnim, da naj kdo pride poskusno oceniti stanovalce, da vidimo do kakšnega obsega storitev dolgotrajne oskrbe bi bili upravičeni, nihče ni prišel. Pristojne smo opozarjali, da se **s prehodom na dolgotrajno oskrbo stanovalcem odvzame večina podpornih storitev** vključevanja v lokalno okolje, podpore v gospodinjstvu, dnevnem življenju, saj je v dolgotrajni oskrbi lahko teh storitev max 30 %, v novem predlogu pa celo samo 20 % od celotnega števila ur. **Na dolgotrajno oskrbo tako nismo pripravljeni**, **saj še vedno ne vemo, kaj točno nam prinaša**. Glede na to, da je bila ob koncu leta 2022 sprejeta Novela zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je naredila zamik za 1 leto, moramo aktivno na tem področju delovati v 2023. Spremljati dogajanje, se vključevati in proaktivno poskušati prispevati k sistemski rešitvi, ki bo omogočila našim stanovalcem čim bolj normalno, vključujoče življenje v enotah bivanja v skupnosti, kar je eden naših ciljev 2023. Hkrati dostojno poskrbeti tudi za našo starajočo se populacijo, ki bi potrebovala namestitve v (posebnih) regijskih domovih za starejše.
2. Tudi v letu 2022 smo opozarjali pristojne, da se uporabnike VVZPP in enot bivanja začne razvrščati po potrebah in ne po zastarelih stopnjah motenosti, kot je to sedaj. Že v letu 2021 smo naredili v Skupnosti VDC SLO orodje, ki bi se lahko uporabilo za to, a se je čakalo, kaj se bo naredilo pri razvrščanju po orodju dolgotrajne oskrbe, do katerega ni prišlo. V letu 2023 bomo vztrajali na tem, da se za naše uporabnike skupaj s pristojnimi pripravi in uveljavi enotno orodje ocenjevanja potreb za vse storitve in programe, ki so jim na voljo. Da ima vsak uporabnik enake možnosti, pravice do storitev glede na potrebe, ne glede na to, kje in s kom živi. Hkrati je nujno vzpostaviti tudi nacionalni transparenten, integriran informacijski sistem za vse pravice, storitve, programe, ki jih koristi posamezni uporabnik.
3. Prostovoljcev ESE (evropskih prostovoljcev) v 2022 še vedno nismo imeli. Smo pa začeli s postopki pridobitve, ko se je epidemija v drugi polovici leta umirila, tako da že v začetku februarja 2023 pričakujemo prostovoljko iz Turčije.
4. Zaradi številnih dogodkov, organiziranih v lokalnem zasavskem okolju na dan 1. 10. 2022, 11. zasavskega teka in hoje za upanje nismo izvedli. V letu 2023 ga bomo nadomestili z novim, aktualnim, vključujočim dogodkom, na drugi termin.

1.4 OSNOVNI PODATKI

Tabela 2: Osnovni podatki o javnem zavodu

Naziv zavoda	VDC Zasavje
Sedež zavoda	Cesta 9. avgusta 59c, 1410 Zasavje
Tel.	+ 386 3 5669 790
Elektronska pošta	info@vdc-zasavje.si
Internet	www.vdc-zasavje.si
Facebook	www.facebook.com/vdczasavje
Leto ustanovitve	1984 (Delavnice pod posebnimi pogoji)
Vpis v sodni register (VDC)	Okrožno sodišče LJ, št. vložka 1/14312/00, dne 10. 1. 1992; sprememba Okrožno sodišče LJ, Srg 2021/13273, 27. 5. 2021
Matična številka	5549612
Davčna številka	13699539
Transakcijski račun pri UJP	01100-6030307770
Standardna klasifikacija dej.	88.109 Socialno varstvo brez nastanitve za starejše in invalidne osebe
Naziv dnevne enote 1	**Zagorje ob Savi**
Naslov	Cesta 9. avgusta 59c, 1410 Zagorje ob Savi
Tel.	+ 386 3 5669 790
Naziv dnevne enote 2	**Litija**
Naslov	Ljubljanska cesta 3, Litija
Tel.	+ 386 5 9334 950
Naziv enote bivanja 1	**Ribnik**
Ribnik 1	Trboveljska cesta 6, Zagorje ob Savi
Ribnik 2	Trboveljska cesta 12, Zagorje ob Savi
Tel.	+ 386 5 9731 177
Naziv enote bivanja 2	**Podvelnarji**
Sedež enote	Cesta 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi
Tel.	+ 386 3 5655 454

1.5 ZGODOVINSKI RAZVOJ

Tabela 3: Zgodovinski razvoj

1984	ustanovitev Delavnic pod posebnimi pogoji na Trboveljski cesti 6 v Zagorju (enota OŠ dr. Slavko Grum), 21 uporabnikov iz 3 zasavskih občin, 3 zaposleni
1988	prva vključitev uporabnice iz občine Litija (uporabniki iz 4 občin)
1989	pričetek sodelovanja z Zavodom RS za zaposlovanje (usposabljanje težko zaposljivih)
1992	samostojni zavod – VDC Zagorje ob Savi, 36 uporabnikov, 6 zaposlenih
1993	adaptiran objekt VDC-ja na Trboveljski cesti 6 v Zagorju ob Savi
1999	MDDSZ potrdi investicijski program za izgradnjo novega VDC
2000	položitev temeljnega kamna za izgradnjo novega VDC, 85 uporabnikov, 11 zaposlenih
2002	pričetek gradnje novega VDC-ja
2003	prejem 1. certifikata narodne in umetnostne obrti za slovensko narodno vezenino
2004	zgrajen nov VDC na Cesti 9. avgusta 59c v Zagorju, vselitev, 90 uporabnikov, 17 zaposlenih
2006	prvič izbrani kot izvajalec programa socialne vključenosti, začetek adaptacije hiše bivalne enote, uvedba vprašalnikov o zadovoljstvu, 95 uporabnikov, 18 zaposlenih
2007	uvajanje mednarodnega modela kakovosti E-Qalin, 100 uporabnikov, 19 zaposlenih

2009	odprtje 1. bivalne enote VDC Zagorje ob Savi, izdelava mansarde, prejem 3. certifikata narodne in umetnostne obrti za črno vezenino, 110 uporabnikov, 12 stanovalcev bivalne enote, 27 zaposlenih
2010	začetek uporabe mansarde (telovadnica, računalniška učilnica, delavnica), vključitev bivalne enote v sistem kakovosti E-Qalin, drugič izbrani na razpisu za izvajanje programa socialne vključenosti, 112 uporabnikov, 12 stanovalcev, 28 zaposlenih
2011	pridobitev prvega certifikata E-Qalin, 114 uporabnikov, 15 stanovalcev, 29 zaposlenih
2012	izgradnja dvigala v bivalni hiši, zaradi polne zasedenosti bivalnih kapacitet začetek akcije »1EUR+1EUR=nova bivalna enota«, prilagajanje krizi v državi z aktivnostmi za zniževanje stroškov, 114 uporabnikov, od tega 10 socialna vključenost, 15 stanovalcev, 29 zaposlenih
2014	druga uspešna presoja sistema kakovosti E-Qalin, uspešna prijava na 2. razpis programa socialna vključenost 2015–2019, akreditacija za ESE – evropsko prostovoljsko organizacijo, upokojitev prve direktorice VDC-ja, 118 uporabnikov, od tega 12 socialna vključenost, 16 stanovalcev, zaposlenih 29 + 4 javni delavci
2015	odprtje nove stanovanjske skupine, 124 uporabnikov, od tega 14 socialna vključenost, 19 stanovalcev, 34 zaposlenih + 6 javnih delavcev
2016	zlato priznanje za inovativnost GZS OE Zasavje, začetek projekta »Delam, torej sem«, aktivno prizadevanje za vzpostavitev nove dnevne enote v Litiji, 128 uporabnikov, od tega 14 socialna vključenost, 20 stanovalcev, 40,5 zaposlenih + 6 javnih delavcev
2017	pripravili vse pogoje za odprtje nove dnevne enote zasavskega VDC-ja v Litiji, kupili stanovanjsko hišo za povečanje kapacitet bivalne enote, uspešno smo se prijavili na 2 EU projekta, nadaljevali smo »boj« za pravičnejši sistem financiranja zdravstva, 131 uporabnikov, od tega 16 SV, 23 stanovalcev, 40,5 zaposlenih + 6 javnih delavcev
2018	odprtje enote VDC Litija, vselitev 7 stanovalcev v novo hišo na Trboveljski c. 12, pridobitev višjega financiranja zdravstva za stanovalce (10 EUR), uspešno izvajanje 2 EU projektov Novo rojstvo in Nasmeh za vse, 143 uporabnikov (15 SV), 27 stanovalcev, 47,5 zaposlenih + 7 javnih delavcev
2019	pridobitev financiranja zdravstva za stanovalce IV enako vsem VDC-jem (17,35 EUR/uporabnika/oskrbni dan), uspešna prijava na razpis programa socialna vključenost 2020–2024, začetek aktivnosti za VIP (vključeno in povezano Zasavje) – prijava na razpis LAS in prijava z VDC Polž Maribor na pilotni projekt razvoja in preizkušanja podpornih storitev po ZSVI, 148 uporabnikov (15 SV), 26 stanovalcev, 49,5 zaposlenih + 4 javni delavci
2020	uspešna prilagoditev epidemiji Covid-19, razširitev enote v Litije, priprava in oddaja DIIP-a za prizidek glavne stavbe VDC, aktivno delovanje na projektih Gradimo VIP Zasavje in S teboj lahko … (preselitev stanovalke iz enote bivanja v svoje stanovanje), 149 uporabnikov (14 SV), 27 stanovalcev, 50,5 zaposlenih
2021	nadaljnje uspešno prilagajanje epidemiji Covid-19, začetek gradnje prizidka, prejem najvišjih regionalnih in nacionalnih priznanj za inovativnost pri GZS za VIP Zasavje, aktivno delovanje na projektih VIP, S teboj lahko in pri sistemskih spremembah, preko Skupnosti VDC SLO, 148 uporabnikov (14 SV), 28 stanovalcev, 50,5 zaposlenih
2022	**dokončanje prizidka po načrtu, uspešen zaključek pilotnega projekta S teboj lahko, začetek izvajanja podpornih storitev na podlagi Pravilnika o storitvah socialnega vključevanja, začetek izvajanja novega EU projekta Širimo VIP Zasavje in priprava DIIP ter objava javnega naročila za sončne elektrarne in toplotne črpalke za energetsko samooskrbo v enotah Zagorja, 149 uporabnikov (14 SV), 30 stanovalcev, 30 uporabnikov podpornih storitev, 53,5 zaposlenih**

1.6 DEJAVNOST IN NAČELA PRI IZVAJANJU

VDC Zasavje je **regijski**, samostojni **javni socialnovarstveni zavod** in sodi med **neprofitne organizacije.** Opravljamo dve **socialnovarstveni storitvi** v skladu z Zakonom o socialnem

varstvu (ZSV) (Ur. l. RS št. 3/07) za uporabnike iz sedmih občin: Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Litija, Šmartno pri Litiji, Ivančna Gorica in Laško:

1. **vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji (VVZPP) in**
2. **institucionalno varstvo (IV)**

ter dodaten **program socialne vključenosti (SV),** v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI) (Ur. l. RS, št. 16/07, 87/2011).

Od septembra 2022 izvajamo tudi **podporne storitve socialnega vključevanja v skladu z Zakonom o socialnem vključevanju invalidov (ZSVI)** (Ur. l. RS, št. 30/18, 196/21 – ZDOsk in 206/21 – ZDUPŠOP), Pravilnikom o storitvah socialnega vključevanja (Ur. l. RS, št. 58/22).

Tako kot v letu 2020 in 2021 smo tudi v 2022 izvajali 2 pomembna EU projekta za deinstitucionalizacijo, večjo vključenost in normalizacijo življenja naših uporabnikov: Nov EU projekt **Širimo VIP Zasavje,** ki ga nadaljujemo tudi v letu 2023 in pomoč pri širitvi pilotnega projekta razvoja in preizkušanja podpornih storitev ZSVI – **S teboj lahko** v Zasavju, pod okriljem VDC Polž Maribor, ki se je v marcu 2022 zaključil in delno prenesel na izvajanje sistemskih podpornih storitev socialnega vključevanja po ZSVI. Ohranjali smo tudi trajnost 3 EU projektov, ki smo jih izvajali v preteklih letih: Gradimo VIP Zasavje, Nasmeh za vse, Novo rojstvo in bili partner pri novem projektu EU5 – Moderni tisk.

Pri izvajanju naših aktivnosti upoštevamo naslednja **načela:**

- vsakemu uporabniku je potrebno **omogočiti samodeterminacijo, uresničevanje lastnih idej** in ustvarjalnosti, **delovne vključenosti** po njegovih zmožnostih;
- **vsakega uporabnika** je skladno z njegovimi sposobnostmi nujno potrebno **vključiti** v **soustvarjanje** življenja v VDC in tudi zunaj njega, v družbo, **širiti njegovo socialno mrežo;**
- vsakemu uporabniku je potrebno **zagotoviti možnost izbire in soodločanja**;
- vsakemu uporabniku je potrebno **zagotoviti zasebnost in intimnost**;
- **svojcem** uporabnikov je potrebno **omogočiti sodelovanje** pri reševanju vprašanj, ki so v interesu uporabnika in VDC-ja.

1.7 ORGANIZACIJA DELA

Dnevni enoti sta bili v letu 2022 **odprti** od **ponedeljka do petka** od 7.00 do 15.00 ure. V primeru potrebe uporabnikov ali svojcev smo organizirali tudi dežurstva. Obe dnevni enoti sta bili odprti vse delovne dni leta, z izjemo prvih dveh tednov avgusta, ko smo imeli kolektivni dopust v dnevnih enotah z nujnimi varstvi.

Enoti bivanja sta delovali ob delavnikih od 14.00. ure popoldan do 7:30. ure zjutraj. Med vikendi, prazniki in kolektivnim dopustom pa 24 ur dnevno. Stanovalci bivalnih enot so bili dopoldne, ob delavnikih, vključeni v prilagojene delavnice storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji na lokacijah enot bivanja (prilagojena garaža, dnevna soba v Ribniku, telovadnica v Podvelnarjih), s ciljem njihove zaščite pred okužbo s Covid-19, vse do maja 2022. Junija 2022 smo mehurčke reorganizirali nazaj v mešane time in skupine delavnic, ki so si jih izbrali uporabniki in zaposleni.

Vrata naše hiše so bila od junija 2022 ponovno odprta za zdrave obiskovalce. Spoštovali smo potrebne varnostne protokole, a kljub temu v večji meri v drugi polovici leta življenje ponovno normalizirali.

Organizacijska shema VDC Zasavje na dan 31. 12. 2022 se nahaja v Prilogi 1.

1.8 ORGANI ZAVODA IN NJIHOVO DELOVANJE

1. Direktorica: dr. Špela Režun (drugi mandat od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2025).
2. Svet zavoda (od 15. 9. 2020 do 14. 9. 2024): predstavniki ustanovitelja: Miha URBANIJA, Urška CILENŠEK, Nina BEJA, Ana GUNA, predstavnica svojcev: Darja ZUPAN, predstavnica Sožitja: Bojana VITTORI ZOR, predstavnica zaposlenih VDC Zasavje: Marta KLOPČIČ. Svet zavoda je imel v letu 2022 2 redni seji v živo in 4 korespodenčne seje na daljavo.

3. Strokovni svet zavoda sestavljajo strokovni delavci zavoda. Strokovni svet se je sestajal po potrebi (reševanje aktualne strokovne problematike, postavljanje strokovnih usmeritev, dajanje predlogov k novi socialnovarstveni zakonodaji, strateškim usmeritvam, spremembe grup nagrad uporabnikov …). Sestajal se je tudi ob vseh nujnih sprejemih – kriznih namestitvah v naših enotah bivanja.
4. Kolegij sestavljajo vodstveni delavci zavoda. Sestajal se je enkrat tedensko, s ciljem spremljanja delovanja glede na plan, reševanja aktualne problematike in sprejemanja ustreznih, pravočasnih ukrepov za dosego postavljenih ciljev. Tudi v prvi polovici leta 2022 je bilo še veliko pozornosti usmerjene v obvladovanje epidemije pri našem delovanju, s ciljem varnosti in hkratnega uresničevanja potreb naših uporabnikov.
5. Zaposleni smo imeli redne mesečne sestanke. Večino mesečnih sestankov je bilo lahko izvedenih v živo, zaradi izboljšanja epidemioloških razmer.
6. Predstavniki uporabnikov so imeli do junija 2022 sestanke v svojih »mehurčkih« z mentorji, ki so potem dogovorjeno, potrebe in želje uporabnikov sporočili naprej vodstvu. V drugi polovici leta pa smo ponovno vzpostavili redne mesečne sestanke predstavnikov uporabnikov po delavnicah z direktorico.
7. Stanovalci enot bivanja so imeli sestanke z zaposlenimi, občasno tudi z vodstvom, ki je skupaj z njimi dogovarjalo varnostne ukrepe glede na aktualno epidemiološko situacijo.
8. Tim lastnega programa in kooperacijskega dela po delavnicah smo usklajevali dnevno.
9. Komisija za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov se je sestajala po potrebi (v primeru novih vlog, vključitev, premestitev in odpustov uporabnikov).
10. Skupine E-QALIN so imele srečanja po načrtu. Ažurirale so tudi register tveganj VDC Zasavje. Vodstvena skupina je izpolnila samoocenitveni vprašalnik za Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ.

1.9 PRIPRAVA IZJAVE O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC IN AŽURIRANJE REGISTRA TVEGANJ

Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ 2022, ki je v Prilogi tega poročila, smo naredili na podlagi samoocenitvenega vprašalnika na kolegiju. Upoštevali smo že dane predloge, pobude, ocene kriterijev in kazalnikov skupin za kakovost E-Qalin ter izpolnjenih vprašalnikov o zadovoljstvu. Samoocenitev je potekala 24. 1. 2023. Koordinirala jo je direktorica, ki je nato v skladu z ocenjevalno lestvico, zapisano v Navodilu za upravljanje s tveganji v VDC Zasavje, ocene prevedla v Izjavo. V pripravo izjave je bilo tako vključenih 5 članov kolegija in direktorica.

Register tveganj smo **v letu 2022 ažurirali** v skladu z Navodili za upravljanje s tveganji v VDC Zasavje. Dopolnili smo ga z aktualnimi tveganji oz. ažurirali pomen in verjetnost posameznega opredeljenega tveganja. Na novo so bila opredeljena predvsem tveganja na področju podpornih storitev socialnega vključevanja, znižala pa so se tveganja na področju okužb in posledic bolezni Covid-19.

2 UPORABNIKI

Na dan 31. 12. 2022 smo imeli v VDC Zasavje vključenih **149 uporabnikov:**

1. **109 uporabnikov** v socialnovarstveni storitvi **vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji (VVZ)** v dnevni enoti Zagorje ob Savi, **26 uporabnikov** v dnevni enoti v Litiji. To so osebe po 18. letu starosti, ki imajo znižano raven inteligentnosti, nižje sposobnosti na kognitivnem, motoričnem in socialnem področju ter pomanjkanje veščin, kar se odraža v neskladju med njihovo mentalno in kronološko starostjo.
2. Ob koncu leta 2022 je bilo v **skupnostne oblike bivanja** storitve institucionalnega varstva v 3 objektih vključenih **30 stanovalcev.**
3. **14 oseb z odločbo o nezaposljivosti** je bilo vključenih v **program socialne vključenosti.**
4. **30 uporabnikov** je bilo na podlagi Zakona o socialnem vključevanju vključenih **v podporne storitve.** 7 iz DE VDC Zasavje Litija, 22 uporabnikov iz DE Zagorje VDC

Zasavje in 1 uporabnik, ki prihaja iz zunanjega okolja. 15 uporabnikov je bilo do marca 2022 vključenih v podporne storitve preko pilotnega projekta S teboj lahko.

2.1 STATISTIKE O UPORABNIKIH

- **Število uporabnikov skupaj** (na dan 31. 12. 2022): **149.**
- Povprečna **starost** uporabnikov (na dan 31. 12. 2022): **42,71 let.**
- Povprečno **število let vključenosti** v VDC (na dan 31. 12. 2022): **18,13 let.**
- Struktura uporabnikov **po spolu** (na dan 31. 12. 2022): **55 % moških** in **45 % žensk.**

2.1.1 VODENJE, VARSTVO IN ZAPOSLITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Od novembra 2019 dalje imamo s strani ustanovitelja priznanih 136 uporabnikov. V letu 2022 smo beležili zelo veliko fluktuacijo, število vključenih uporabnikov se je gibalo med 135 in 137. V mesecu januarju se je v DE Zagorje vključila uporabnica iz občine Zagorje ob Savi, ki je bila pred leti že vključena v storitev VVZPP, vendar je zaradi poslabšanja duševne bolezni in rojstva hčerke prekinila z obiskovanjem. V mesecu februarju se je v DE vključil uporabnik iz občine Litija, v mesecu marcu pa smo v storitev VVZPP vključili uporabnika iz občine Laško, ki je bil do marca 2022 vključen v CUDV Dobrna. V mesecu marcu je v 72. letu umrla naša najstarejša uporabnica iz DE Zagorje, zaradi česar se je znižala tudi povprečna starost vključenih uporabnikov, v mesecu maju je zaradi kronične bolezni v starosti 49 let umrla uporabnica DE Zagorje iz občine Trbovlje. V DE Zagorje se je v storitev VVZPP v DE Zagorje vključil uporabnik iz občine Zagorje ob Savi, 1 uporabnik pa je bil v istem mesecu premeščen iz CUDV Črna na Koroškem v VDC Zasavje. Zaradi dolgotrajne odsotnosti in neodzivnosti je bil 1. 7. iz storitve VVZPP izključen uporabnik iz občine Hrastnik. V mesecu avgustu smo zaradi daljše neodzivnosti in neobiskovanja storitve izključili uporabnika iz DE Litija, v storitev VVZPP DE Zagorje pa se je ponovno vključila uporabnica iz občine Trbovlje, ki je prav tako pred leti že bila vključena in je zaradi rojstva otrok ostala nekaj časa doma. Na željo uporabnice in njene zakonite zastopnice se je iz storitve VVZPP v mesecu septembru izključila uporabnica iz občine Zagorje, v storitev VVZPP so bili po zaključku izobraževanja v OŠPP vključeni trije uporabniki, 2 iz občine Zagorje ob Savi, 1 uporabnica iz občine Litija pa se je vključila v VVZPP v DE Litija. Še v mesecu septembru se je 1 uporabnica iz občine Hrastnik zaradi selitve izključila iz storitve in vključila v ZUDV Dornava, 1 uporabnik iz občine Litija pa je bil na svojo željo izključen iz VVZPP iz DE Litija. V mesecu oktobru je v starosti 37 let zaradi kronične bolezni umrla uporabnica iz občine Zagorje, kar je bila tudi zadnja sprememba v številu uporabnikov v letu 2022

Gibanje števila dejansko vključenih uporabnikov po občinah prikazuje Tabela 4.

Tabela 4: Število uporabnikov storitve VVZPP po občinah in mesecih

MESEC	ZAGORJE	TRBOVLJE	HRASTNIK	LITIJA	ŠMARTNO pri LITIJI	IVANČNA GORICA	LAŠKO	SKUPAJ
JANUAR	47	35	22	20	10	1	0	135
FEBRUAR	47	35	21	21	10	1	0	135
MAREC	46	35	21	22	10	1	1	136
APRIL	46	35	21	22	10	1	1	136
MAJ	46	35	21	22	10	1	1	136
JUNIJ	47	34	21	22	10	1	1	136
JULIJ	48	34	20	22	10	1	1	136
AVGUST	48	35	20	21	10	1	1	136
SEPTEMBER	49	35	19	21	10	1	1	136
OKTOBER	48	35	19	21	10	1	1	135
NOVEMBER	48	35	19	21	10	1	1	135
DECEMBER	48	35	19	21	10	1	1	135

POVPREČJE	**47,42**	**34,83**	**20,25**	**21,33**	**10**	**1**	**0,83**	**135,67**

V Tabelah 5, 6 in 7 so prikazane strukture uporabnikov vključenih v storitev VVZPP po starosti, spolu, stopnji motenosti in bivalnem okolju na dan 31. 12. 2022

Tabela 5: Število uporabnikov storitve VVZPP po starosti in spolu

SPOL/STAROST	do 25	od vključno 25 do 35	od vključno 35 do 45	od vključno 45 do 55	od vključno 55 dalje	SKUPAJ
M	3	16	28	17	11	**75**
Ž	0	14	19	14	13	**60**
SKUPAJ	**3**	**30**	**47**	**31**	**24**	**135**

Tabela 6: Struktura uporabnikov storitve VVZPP po spolu in motenosti

SPOL	osebe z lažjo motnjo v duševnem razvoju	osebe z zmerno motnjo v duš. razvoju	osebe s težjo motnjo v duševnem razvoju	osebe s težko motnjo v duševnem razvoju	osebe z več motnjami	SKUPAJ
M	1	34	10	1	31	**77**
Ž	1	31	8	1	17	**58**
SKUPAJ	**2**	**65**	**18**	**2**	**48**	**135**

Tabela 7: Struktura uporabnikov storitve VVZPP po bivalnem okolju

BIVALNO OKOLJE	DOMA S STARŠI	S SORODNIKI OZ. ZAKONITIMI ZASTOPNIKI	ENOTE BIVANJA	SAMOSTOJNO	SKUPAJ
ŠTEVILO	96	3	28	8	**135**

2.1.2 SOCIALNA VKLJUČENOST

Januarja 2022 smo imeli v programu socialne vključenosti (SV) 15 uporabnikov.
Takoj januarja 2022 se je v program dodatno vključila uporabnica iz občine Zagorje ob Savi, ki je zaključila zaposlitveno rehabilitacijo, k nam pa se je v preteklih letih občasno vključevala kot prostovoljka. V maju se je potem zaradi zaposlitve na rednem trgu delovne sile izključila iz programa. Junija se je po poslabšanju duševne bolezni iz programa izključila še uporabnica iz občine Hrastnik. Na novo pa se je po končani zaposlitveni rehabilitaciji, ki se je v sodelovanju z Želvo d. o. o., izvajala v našem VDC in s pridobitvijo Odločbe o nezaposljivosti, vključil v program SV še en uporabnik iz občine Trbovlje.
Zgovoren podatek o pomembnosti programa za naše uporabnike je povprečna vključenost v program socialne vključenosti oziroma programe, ki so se v različnih oblikah izvajali pred tem. **Povprečna vključenost** naših uporabnikov z odločbo o nezaposljivosti je **17,47 let**, povprečna starost uporabnikov v programu pa je za malenkost nižja kot na programu VVZPP in sicer **42,64 let**. Pomembno je najti dolgoročne sistemske rešitve tudi za te uporabnike, ki nimajo statusa po ZSVI, saj se večina od njih v svojih potrebah po podpori ne razlikuje od naših uporabnikov storitve VVZPP s pridobljenim Statusom po ZSVI.

Tabela 8: Število uporabnikov SV po občinah in mesecih v letu 2022

	UPORABNIKI				
MESEC	**ZAGORJE**	**TRBOVLJE**	**HRASTNIK**	**LITIJA**	**SKUPAJ**
JANUAR	**9**	**2**	**4**	**0**	**15**
FEBRUAR	**9**	**2**	**4**	**0**	**15**
MAREC	**9**	**2**	**4**	**0**	**15**
APRIL	**9**	**2**	**4**	**0**	**15**
MAJ	**8**	**2**	**4**	**0**	**14**
JUNIJ	**8**	**2**	**3**	**0**	**13**
JULIJ	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
AVGUST	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
SEPTEMBER	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
OKTOBER	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
NOVEMBER	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
DECEMBER	**8**	**3**	**3**	**0**	**14**
POVPREČJE	**8,33**	**2,5**	**3,42**	**0**	**14,25**

Strukture uporabnikov SV po starosti, spolu in bivalnem okolju prikazujeta Tabeli 9 in 10.

Tabela 9: Struktura uporabnikov SV po starosti in spolu na dan 31. 12. 2022

SPOL/STAROST	**do 25**	**od vključno 25 do 35**	**od vključno 35 do 45**	**od vključno 45 do 55**	**od vključno 55 dalje**	**SKUPAJ**
M	0	2	4	1	0	7
Ž	0	0	0	7	0	7
SKUPAJ	**0**	**2**	**4**	**8**	**0**	**14**

Tabela 10: Struktura uporabnikov SV po bivalnem okolju na dan 31. 12. 2022

BIVALNO OKOLJE	**DOMA S STARŠI**	**S SORODNIKI OZ. ZAKONITIMI ZASTOPNIKI**	**ENOTE BIVANJA VDC ZASAVJE**	**SAMOSTOJNO**	**SKUPAJ**
ŠTEVILO	8	0	2	4	**14**

2.1.3 INSTITUCIONALNO VARSTVO V SKUPNOSTNIH OBLIKAH

Tudi v naših enotah bivanja je bilo v letu 2022 več sprejemov in odpustov kot v preteklih letih. Januarja 2022 je bilo v institucionalno varstvo (IV) VDC Zasavje vključenih 28 stanovalcev. V mesecu marcu je iz občine Zagorje ob Savi v starosti 72 let umrla naša najstarejša stanovalka. V mesecu marcu se je iz CUDV Dobrna k nam premestil stanovalec iz občine Laško, v mesecu juliju pa smo izvedli še sprejem stanovalca iz CUDV Črna na Koroškem, ki ima stalno prebivališče v občini Zagorje ob Savi. V mesecu septembru je bila zaradi nasilja v družini v enoto bivanja vključena stanovalka iz občine Zagorje ob Savi, tako da smo redne kapacitete

povsem zapolnili. Takoj v začetku leta 2023 smo v bivalno enoto na krizno posteljo namestili uporabnico, ki bi rada ostala pri nas, tako da v **2023 nujno potrebujemo širitve namestitvenih kapacitet v Zasavju.**

Gibanje števila stanovalcev po občinah in mesecih je prikazano v Tabeli 11.

Tabela 11: Število stanovalcev po občinah in mesecih 2022

	UPORABNIKI						
MESEC	ZAGORJE	TRBOVLJE	HRASTNIK	LITIJA	ŠMARTNO PRI LITIJI	LAŠKO	SKUPAJ
JANUAR	12	7	4	4	1	0	28
FEBRUAR	12	7	4	4	1	0	28
MAREC	11	7	4	4	1	1	28
APRIL	11	7	4	4	1	1	28
MAJ	11	7	4	4	1	1	28
JUNIJ	11	7	4	4	1	1	28
JULIJ	12	7	4	4	1	1	29
AVGUST	12	7	4	4	1	1	29
SEPTEMBER	13	7	4	4	1	1	30
OKTOBER	13	7	4	4	1	1	30
NOVEMBER	13	7	4	4	1	1	30
DECEMBER	**13**	**7**	**4**	**4**	**1**	**1**	**30**
POVPREČJE	**12**	**7**	**4**	**4**	**1**	**0,83**	**28,83**

Strukturo stanovalcev po starosti, spolu in stopnji motenosti prikazujeta Tabeli 12 in 13.

Tabela 12: Število stanovalcev po starosti in spolu na dan 31. 12. 2022

SPOL / STAROST	do 25	od vključno 25 do 35	od vključno 35 do 45	od vključno 45 do 55	od vključno 55 dalje	SKUPAJ
M	0	1	3	6	6	16
Ž	0	2	1	3	8	14
SKUPAJ	**0**	**3**	**4**	**9**	**14**	**30**

Tabela 13: Število stanovalcev glede na stopnjo motenosti na dan 31. 12. 2022

	C1 Odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duš. razvoju	C2 Odrasle osebe z zmerno motnjo v duš. razvoju	C3 Odrasle osebe s težjo motnjo v duš. razvoju	C4 Odrasle osebe s težka motnjo v duš. razvoju	C5 Odrasle osebe z več motnjami	C6 Odrasle osebe s težjo ali težko obliko gib. ali senz. oviranosti, ki niso več sposobni samostojnega življenja	SKUPAJ
M	0	0	1	0	10	6	17
Ž	0	0	0	0	10	3	13
SKUPAJ	**0**	**0**	**1**	**0**	**20**	**9**	**30**

2.1.4. PODPORNE STORITVE SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA INVALIDOV

Dne 30. 6. 2022 je v veljavo stopil Pravilnik o storitvah socialnega vključevanja invalidov. Takoj smo pričeli z aktivnostmi, s pomočjo katerih smo s storitvami SVI seznanili uporabnike in njihove svojce. Po potrebi smo jim tudi pomagali z izpolnjevanjem vlog za pridobitev pravice do SVI. V septembru smo pričeli z izvajanjem storitve in smo imeli že takoj na začetku vključenih 24 uporabnikov, do decembra je število naraščalo in tako je bilo konec leta 2022 vključenih že 30 uporabnikov.
Gibanje števila vključenih uporabnikov po občinah in mesecih je prikazano v Tabeli 14.

Tabela 14: Število uporabnikov storitve SVI po občinah in mesecih

MESEC	ZAGORJE	TRBOVLJE	HRASTNIK	LITIJA	ŠMARTNO pri LITIJI	SKUPAJ
SEPTEMBER	8	7	4	3	2	24
OKTOBER	10	7	4	4	2	27
NOVEMBER	10	7	4	6	2	29
DECEMBER	10	7	5	6	2	30
POVPREČJE	**9,5**	**7**	**4,25**	**4,75**	**2**	**27,5**

V Tabelah 15 in 16 so prikazane strukture uporabnikov vključenih v storitev socialnega vključevanja invalidov po starosti, spolu in bivalnem okolju na dan 31. 12. 2022

Tabela 15: Število uporabnikov storitve SVI po starosti in spolu

SPOL/STAROST	do 25	od vključno 25 do 35	od vključno 35 do 45	od vključno 45 do 55	od vključno 55 dalje	SKUPAJ
M	0	4	7	4	0	**15**
Ž	0	2	4	6	3	**15**
SKUPAJ	**0**	**6**	**11**	**10**	**3**	**30**

Tabela 16: Struktura uporabnikov storitve SVI po bivalnem okolju

BIVALNO OKOLJE	S STARŠI, ZAKONITIMI ZASTOPNIKI ALI SKRBNIKI	SAMOSTOJNO	SKUPAJ
ŠTEVILO	25	5	**30**

2.2 INDIVIDUALNI PROGRAMI, NAČRTI IN EVALVACIJE

Individualizacija izraža spoštovanje človekovega dostojanstva in njegove enkratnosti. **Zaposleni v VDC-ju smo »orodje« za uresničevanje interesov, želja in potreb uporabnikov.** Pomembnejše potrebe uporabnikov vključujejo: dobre odnose med ožjimi in širšimi družinskimi člani, podporo v njihovi samostojnosti, varnost, bivanje, zaposlitev, preživljanje prostega časa, druženje, osebni razvoj, urejanje in koordinacija stikov z različnimi službami in pripadanje skupnosti.
Izražanje želja in oblikovanje ciljev temelji na dveh procesih: domišljiji in refleksiji. Po eni strani nam načrtovanje omogoči, da uzremo svoje življenje, da ga vidimo v celoti, da svoje težave povežemo s svojo osebno zgodovino, pa tudi umestimo v zgodovino človeka (Feire, 1972; Flaker, 1988). Ko uzremo svoje življenje, lahko naša stvarnost postane predmet dialoga, razgovora o življenju in spremembah v njem. Ko uzremo svoje življenje, ga zmoremo želeti spremeniti. Dobimo moč nekoga, ki ni predmet svoje usode, temveč je oseba, ki ga lahko spreminja. Moč subjekta. **Ko uzremo svoje življenje, se nam sprosti domišljija o tem,**

kakšno bi naše življenje še lahko bilo. Velja pa tudi obratno. Če si želimo spremeniti življenje, če si zamislimo, kakšno bi lahko bilo, tudi lažje vidimo, kakšno je. Oznanitev spremembe ga naredi bolj znosnega, lažje se soočimo s težavami, ki jih imamo. Domišljija nam omogoči realizem soočanja.

Individualni programi, načrti in evalvacije so bili v letu 2022 **osnova za ciljno usmerjeno individualno obravnavo uporabnikov**. Na takšen način je omogočen aktiven odnos uporabnikov skozi leto, z vsemi pravicami in obveznostmi, kar posledično **krepi njihovo samozavest in pozitivno samopodobo.**

Individualni **načrt uporabnika** v zasavskem VDC-ju pomeni, da zaposleni skupaj z vsakim uporabnikom posebej **analiziramo dejansko situacijo in načrtujemo ter uresničujemo, kar si uporabnik želi**. Uporabnik pove, kaj si želi. Nekateri ne vedo, kakšno vrsto pomoči potrebujejo, ne zmorejo ali ne znajo artikulirati svojih želja, prepoznavati svojih potreb, zato je pri takšnih uporabnikih potrebno, da zaposleni pomaga, razišče vire, se skuša kar najbolj vživeti v njihove situacije, iskati pomoč pri osebah, ki so takšnemu uporabniku blizu. Vsak individualni načrt je drugačen, ker so tudi potrebe uporabnikov različne. Metoda načrtovanja je individualna in temelji na osebnem pristopu in individualnih srečanjih. Delo temelji na partnerskem odnosu in upoštevanju različnosti posameznika. **Uporabnik je lastnik problema, lastnik načrta in hkrati udeleženec v rešitvi. Je enakovreden partner v procesu iskanja virov pomoči in kar je najpomembnejše, tudi lastnik odločitev, ki jih skupaj s strokovnim delavcem zapišeta v njegovem osebnem načrtu in tako vplivata na spremembe v življenju posameznika**.

V letu 2022 se je tudi storitev VVZPP spet izvajala skozi vse leto »v živo«. Aktivnosti na daljavo in podpora uporabnikom v domačem okolju so ponovno zamenjale vsakodnevne aktivnosti v VDC-ju, ki smo jih do junija, zaradi nevarnosti širjenja okužb Covid-19, še izvajali v mehurčkih. 1. 6. 2022 pa smo začeli delovati normalno, v mešanih skupinah. Uporabniki so se novih skupin privadili, sprememba jim je bila dobrodošla. Stanovalci 16-urnega institucionalnega varstva v skupnosti so storitev VVZPP do meseca maja še izvajali v enotah bivanja, od maja dalje pa so se tudi stanovalci vključili nazaj med uporabnike dnevne enote. Zaradi lažje organizacije in nesmiselnosti podvajanja pri zapisovanju individualnih načrtov je VVZPP storitev načrtovana in evalvirana kar v povezanem, celovitem načrtu IV+DE. Zapisali so jo skupaj z uporabniki zaposleni v storitvi VVZPP in IV, kar prinese še celovitejši pogled na življenje uporabnika.

Z zaposlenimi smo krepili medsebojno zaupanje v uporabnika in njegove sposobnosti. **Uporabniki se tako učijo prepoznavati svoje želje, spoznavajo samega sebe, se zavedajo svojega obstoja in tega, da imajo pravico živeti tukaj in zdaj.** Pomembno je, da čutijo, da so njihove potrebe in izkušnje pomembne. S pomočjo individualnih načrtov razvijamo in udejanjamo aktivnosti, ki **nudijo možnost izbire** glede na želje in potrebe uporabnikov in njihovih družin. **Skratka, trudimo se omogočati uporabnikom, da so to, kar so in da začno sami oziroma s podporo okolja uporabljati moč, ki jo imajo.**

Individualne programe za uporabnike je sestavil **strokovni tim, z vsakim uporabnikom individualno**. Na podlagi individualnega programa smo izdelali individualne načrte uporabnika. V letu 2022 smo izdelali 6 individualnih programov za novo vključene uporabnike v storitvi VVZPP ter 2 individualna programa za novo vključena stanovalca v storitvi IV.

Izdelali smo **individualne načrte 2022** za vse vključene uporabnike **z evalvacijami** ob zaključku leta. Skupaj z uporabniki smo pregledali in ugotovili, do kam smo prišli ter ocenili, kaj še lahko stori vsak uporabnik sam, oziroma kje mu pri tem lahko pomagajo svojci ali strokovni delavci. Pomembno je, **da načrtovalec in uporabnik željene cilje postavita na trdno osnovo in se že v času načrtovanja dogovorita za možnost, pot, vire za realizacijo**. Pomembno je, da tako v načrtih kakor v evalvaciji navajamo tisto, kar uporabnik želi in **da dejansko moč vpliva damo v njegove roke.**

Načrt in evalvacijo je uporabnik, ko ni imel več pripomb, podpisal. Individualni načrt je last uporabnika. Če se je uporabnik strinjal, smo svojce povabili k sodelovanju ter načrt skupaj

pregledali in dopolnili z njihovim mnenjem in opažanjem. Evalvacije individualnih načrtov s podpisi uporabnikov, svojcev oz. skrbnikov smo ob zaključku leta vložili v osebne mape uporabnikov. Programe, načrte in evalvacije shranjujemo tudi v informacijski sistem ISOV.

Pri individualnem načrtovanju si pomagamo s petimi Brandonovimi magneti:

1. **VPLIV**: ali lahko uporabniki bistveno vplivajo na svoje življenje (obleka, hrana, finance, počitnice, partnerstvo, odnosi z drugimi, bivalno okolje);
2. **STIKI**: ljubezen, naklonjenost, povezanost, prijateljstvo, prepoznavanje ožje in širše socialne mreže;
3. **SPRETNOSTI**: ali so uporabniki spodbujeni, da razvijejo lastno osebnost in spretnosti, ki jih imajo, jih sami prepoznavajo, kakšne možnosti za razvijanje spretnosti jim mi ponudimo (osebne spretnosti, socialne spretnosti, spretnosti pri dejavnostih);
4. **BOLEČINA**: ali lahko uporabniki zaznajo bolečino (zavedanje bolezni, staranje, neuresničljive želje po spolnosti, partnerstvu, depresija, obup, osamljenost, zmedenost, izgubljenost, občutki, da si izključen, drugačen, ponavljajoča se stanja strahu in nelagodja);
5. **ŽELJE**: ali znajo (zmorejo, upajo) izražati tisto, kar si želijo.

S petimi magneti skušamo pomagati uporabnikom razkriti njihove osebne zgodbe. Na podlagi zgodb skupaj lažje določimo cilje delovanja, aktivnosti in ne nazadnje vrsto in obliko pomoči. Če si uporabnik želi, da mu pri spreminjanju razmer ali uresničevanju želja zaposleni pomaga, postane strokovni delavec tudi ključna oseba, s pomočjo katere uporabniki udejanjajo svoje želje in potrebe.

Še vedno je zaslediti malo odstopanj pri realizaciji uporabnikovih ciljev, kar pripisujemo številnim spremembam in prehajanju uporabnikov med skupinami, menjava zaposlenih znotraj skupin in menjava ključnih oseb pri uporabnikih in stanovalcih. Se je pa kljub temu med letom udejanjilo precej želja, ki so se pojavile med letom, a niso bile nikjer napisane, Ena izmed takšnih želja, ki je bila večkrat izražena in realizirana – sploh pri stanovalcih v enoti bivanja – je obisk grobov pokojnih staršev, svojcev …

Spraševalci (mentorji) so uporabljali metodo odkritega pogovora z udeležbo anketiranca (uporabnika). Narejeno je bilo kodiranje izjav, ki so bile razdeljene v kategorije.

Prva zelo močno izražena kategorija je izražanje želje po neodvisnem bivanju v manjših stanovanjih, garsonjerah, ob podpori osebe, ki bi se vključevala v podporo in pomoč, tam kjer uporabnik ne zmore sam. V primerjavi s prejšnjimi leti je opaziti velik preskok v razmišljanju uporabnikov, predvsem kar se tiče njihovega načina življenja v prihodnosti. Njihova vloga postaja z leti vse bolj aktivna, vse bolj se zavedajo pravic, z razvojem in preizkušanjem predvsem podpornih storitev pa uporabniki dobijo na marsikaterem področju tudi praktično izkušnjo (izbranih je le drobec uporabniških izjav značilnih za navedeno kategorijo):

»Tko včas razmišljam kako bi žvel na svoje, za sebe. Se tud z mami pogovarjava o tem. Sam tud ona še ne ve, če bi to šlo. Tko občasno to razmišljam.«

»V bodočnosti si želim živeti sama, mislim, da bi zmogla, pa s tem projektom bi mi lahko malo pomagali, pa bi šlo.«

V razmišljanju in doživljanju individualnih zgodb se še vedno poznajo pozitivni učinki pilotnega projekta preizkušanja podpornih storitev na podlagi Zakona o socialnem vključevanju, saj se je večina uporabnikov, ki so bili vključeni v projekt S teboj lahko vključila tudi v sistemske podporne storitve. Uporabniki so tudi v tem letu izpostavili zadovoljstvo zaradi aktivnosti, ki so jim bile omogočene in možnost pridobitve dodatne osebe v svoje življenje, na katere se lahko zanesejo. To jim omogoča nek dodaten občutek varnosti, da bi zmogli sami poskrbeti zase, tudi ko jim svojci ne bodo več na razpolago za pomoč. V praksi se je že izkazalo, da ob odhodu svojca v bolnišnico ni bila potrebna začasna institucionalizacija, ampak je lahko uporabnica s pomočjo podpornih oseb, storitev socialnega vključevanja, bivala doma. To pomembno prispeva k občutku, da imajo možnost izbire in soodločanja glede pomembnih tem v svojem življenju, kar odločitev glede bivanja zagotovo je. Zavedajo se tudi svojih omejitev in poznajo

svoja močna področja. S pomočjo zaposlenih so razvijali zavedanje glede teh tematik in prepoznavali področja, kjer potrebujejo pomoč.

Druga precej močno izražena kategorijo je bilo letos zaslediti v spominih na pokojne svojce, urejanju grobov, rednemu obiskovanju svojcev pri stanovalcih v enotah bivanja.

Tretja kategorija so bila razmišljanja o partnerski vezi. Tudi teh je bilo kar precej, kar pripisujemo ozaveščanju uporabnikov s pogovori o prihodnosti, o tem kje, s kom in na kakšen način si želijo živeti SVOJE LASTNO življenje, ne življenje svojcev, staršev, skrbnikov:

»S. sva par, pr njej doma še ne vejo, moji pa vejo. Si želim, da bi enkrat povedala. Moji so že rekli, da jo naj k nam domov tud povabim. Nečakinja je zlo luštna, jo rad pestujem… od zmeraj mam rad majhne otroke.«

»Sem zalublen. Zelo sem vesel, si nism mislu da jo bom kdaj mel. Vsak pisker najde svoj pokrov, mi je stara mama govorila. Mam mal metuljčkov. Lhk pride h men. Cajt bo pukazu svoje, ne boma nč hitela. Zdej se kr ujameva. Vsi doma me podpirajo. Da je lušna, da se je nej kr držim. Kamot pride h men. Lhk tut prespi če bo hotla.«

»Pup pa punca sva s P. Bom šel na avtobus, da bi vidu kako je v H.. Sej na avtobusni piše, če ne pa teto pokličem ku je v H. Z mami se še nismo pogovarjal o tem da sma par. Js mami od P. že dolg poznam, še ku sem bil u bolnc. Če sm kej nucu sem dubu. Mam urnk rad P. Bolj ku I., jo mam bolj rad. Z I.ni šlo. Moj ati tu ve, da mam P.«

»Si želim ljubezni od T., ga mam rada kot simpatijo. Mami prav, da če bi šla kdaj na sprehod, na kavo al pa kako torto. Raj drugič če bi un pršu.«

Na podlagi Brandonovih magnetov dajemo zaposleni podporo, prostor in varnost, da lahko uporabniki izrazijo tudi svoje stiske in bolečino.

»Kadar sm žalosten, se jaz kr najraj umknem, se izoliram. Če je kak štrajt, se raj kr umknem. Grem kr vn. Da mi ne govorijo u faco ampak za mano govorijo. Bi se branu, če bi kej blo. Ne rabn nč, mi vse mami da.«

»Včasih je mal sm joku, zdej je isto. Ni mi glih za govorit o teh stvari. Že tku sm jmu dost, ku sta se starša ločla. Nimam lepih spominov.«

»Kadar imam probleme, ne hodim sem, sem rajši doma.«

V kategoriji razno so se pojavljale najrazličnejše želje, ki odražajo uporabnikovo nemoč na posameznih področjih, hkrati pa so nam vzgib kje in na kakšen način je potrebno usmerjeno delo s svojci in zakonitimi zastopniki.

- *Imel bi svoj denar, da bi si lahko kaj kupil.*
- *Bi šla rada sama na bankomat, sam me je strah, da bi čist zmrznila.*
- *Želim si biti več kot dva dni na teden v delavnici.*
- *Želela bi se naučit brat.*
- *Rad bi šel na izlete z R. in društvom Mali princ.*
- *Ogledati si živalski vrt.*
- *Se naučiti varne uporabe interneta.*
- *Se vključiti v učno uro lončarstva…….*

Strahovi in stiske povezane z epidemijo so praktično izzvenele.

2.3 PARTICIPACIJA, VPLIV IN SAMOZAGOVORNIŠTVO

Za uresničevanje pravice do enakovrednega vključevanja in odločanja o življenju in delu v VDC smo imeli v VDC Zasavje - enota Zagorje ob Savi v letu 2022 do meseca maja, ko je še veljalo pravilo varnih mehurčkov, izvedenih 17 sestankov z uporabniki dnevne enote in 5 srečanj stanovalcev v enotah bivanja. Kasneje pa je bilo skupnih srečanj predstavnikov uporabnikov po sprostitvi ukrepov na enoti VDC Zagorje z vodstvom še 5. V DE Litija je bilo v letu 2022 izvedenih 10 mesečnih sestankov. Pri vsakem sestanku sta dva zapisnikarja: 1 zaposlena in 1 uporabnik-ca. Zapisnik se nato še predela z uporabniki v delavnicah. Vedno je sestavljen dnevni red sestanka, ki ga pripravi vodja enote, uporabnike že pred tem motiviramo, da razmislijo, kaj bi želeli izpostaviti, vprašati, predlagati, torej vplivajo na vsebino sestanka. Tekom sestanka se uporabniki vključujejo v debato, kar je razvidno tudi v zapisniku. Zapisnik nato pripravimo v lahkem branju, ki ga uporabniki s pomočjo mentorja preberejo, pokomentirajo po skupinah. Zapisnike dobijo na elektronsko pošto, prav tako tudi svojci, ki elektronsko pošto imajo. Teme sestankov zavzemajo vse od aktualnih interesnih aktivnosti, delovnih aktivnosti, odnosov, organizacije dnevnih ritualov, aktualnih novosti na ravni celotnega zavoda in seveda tudi spremembe na ravni delovanja enote, informacije glede višine prihodkov opravljenega dela za partnerje, nagrad in ostale mesečno aktualne zadeve. Prav tako so uporabniki želeli pridobiti nekaj informacij v zvezi z vključevanjem v podporne storitve, način, postopek, informacijo o tem kaj uporabnik pridobi, izgubi, če se vključi v podporne

storitve. V povezavi s projektom EU4 – Širimo VIP Zasavje so želeli izvedeti, kaj je to kinezioterapija, čemu služi, kdo in na kakšen način se bodo uporabniki lahko vključevali v kinezio aktivnosti.
V letu 2022 so uporabniki predlagali, da bi izvedli več skupnih voženj z vlakom do Ljubljane z novimi kartami za brezplačen javni prevoz, ki jih naši uporabniki imajo. Tako se je marsikateri uporabnik prvič peljal z vlakom in nekateri so premagali strah pred uporabo le-tega. Tako nekateri samostojno uporabljajo vlak tudi za povezavo med DE Litija in DE Zagorje, ko poteka izmenjava zaradi udeležbe na določenih interesnih aktivnostih, dogodkih.
V drugi polovici leta so uporabniki predlagali ustanovitev internega instituta – predstavnika DE Litija. Želeli so nekoga, ki bi jih lahko zastopal in zbiral interese, ideje vseh ostalih uporabnikov, ki včasih ne pridejo do zaposlenih. Zato smo v decembru izvedli tajno glasovanje za predstavnika. Bilo je več kandidatov in zmagal je tisti z največ glasovi. Tako smo konec decembra dobili predstavnico enote. Podrobneje smo dodelali in ubesedili dolžnosti predstavnice enote, ki smo jih zapisali v lahkem branju. Pri tem so ravno tako sodelovali uporabniki, ki so izkazali interes.
V DE Litija redno (približno tedensko) poteka ožja samozagovorniška skupina, ki obravnava pomembne življenjske, občasno pa tudi lahkotne teme. Bistveno je, da temo predlagajo in oblikujejo uporabniki (samozagovorniki), ki se potem na temo že doma pripravijo (poiščejo informacije na spletu, revijah, knjigah, preko pogovorov doma itd.). Mentor moderira skupino. Letošnje teme so bile: državnozborske volitve in volilna pravila, bonton in prijaznost, prijateljstvo, živali, ki pomagajo invalidom, predsedniške in županske volitve, vloga predstavnika enote Litija, zdrava prehrana in gibanje (kinezioterapija), nasilje nad ženskami, cerebralna paraliza, virus HIV in AIDS, tetoviranje.
1 uporabnik iz DE Zagorje in 4 uporabniki iz DE Litija se še vedno udeležujejo samozagovorniških srečanj, ki jih koordinira Rok Usenik iz CUDV Draga Ig, kjer se preko spletnih druženj srečujejo uporabniki iz različnih organizacij.
V enoti Zagorje ob Savi imajo uporabniki možnost obiskovanja delavnic skrb zase, ki so jih v letu 2022 izvedli 9-krat. Na delavnicah so uporabniki obravnavali knjižice v lahkem branju, ki jih je izdala Zveza Sožitje; Spolno nasilje, Življenje ženske, Življenje moškega, Ljubezen, seks in jaz, Ginekološki pregled, Nosečnost in Porod.
Uporabniki in svojci imajo na razpolago **skrinjico za pripombe in pritožbe**, ki je nameščena v avlah stavb VDC, tako da je anonimnost zajamčena. V skrinjici v letu 2022 ni bilo nobene pritožbe. Uporabniki in njihovi svojci so imeli skozi vse leto **možnost dajanja pritožb tudi na posebnem obrazcu**. V letu 2022 na obrazcu nismo prejeli nobene pisne pritožbe nad našim delom. Manjše pripombe in predloge smo sproti obravnavali na osebnih srečanjih s svojci, uporabniki z direktorico, ali pa smo se individualno pogovorili z uporabnikom, svojci ter se potrudili poiskati čim bolj sprejemljivo rešitev za vse.
V letošnjem letu bi zelo težko podali informacijo, koliko je bilo opravljenih vseh telefonskih klicev, video klicev, tako z uporabniki, pa seveda tudi s svojci, saj je pogosto zmanjkalo časa za beleženje ob vseh spremembah, aktivnostih, ki smo jih imeli.
Veliko pozitivnih informacij prejmemo preko našega FB profila, kjer redno objavljamo naše aktivnosti in dogodke. S pomočjo sodobne komunikacije uporabnikom in stanovalcem širimo socialno mrežo. Komentarjev na našem profilu je bilo res veliko:
»V VDC-ju se je oglasila družina J. Prišli so se še enkrat zahvalit in poslovit. Povedo, da so se lepo privadili na Ptuj, da pa ni nikjer tako kot v našem VDC-ju. Povedo, da jim nikjer ne verjamejo, a pravijo, da rečejo, naj si pridejo kar pogledat.«

Strokovna delavka CSD-ja:
»Ne morem verjeti kolikšen napredek je uporabnica B. naredila v enem letu. Opolnomočena, podprta, da je zmogla jasno opredeliti česa ne želi, kaj jo moti v partnerskem odnosu. Kar ne morem verjeti, kaj je z vašo podporo in usmerjenim delom dosegla.»

V letu 2022 smo imeli ob podpori mentorjev 4 radijske oddaje **na internem radiu.** Vodila sta jih dva uporabnika. V prispevkih so obveščali o aktualnostih doma in po svetu, prebirali zanimive aktualne prispevke in vrteli glasbo po izboru uporabnikov in zaposlenih. V prvi oddaji v mesecu v februarju smo govorili o olimpijskih igrah, v drugi oddaji v mesecu marcu o aktualnih zanimivostih (menjava ure na poletni čas, spanje, akcija ohranimo zemljo), v tretji oddaji v mesecu septembru o športu in zadnji, četrti oddaji v mesecu decembru o praznikih.

Na formalnih in neformalnih srečanjih **smo krepili moč uporabnikov, se pogovarjali in razmišljali o tem, kaj je tisto, kar jim življenje nudi, si zaupali težave, jih s podporo reševali, si širili obzorja z aktivnim medsebojnim poslušanjem in iskali nove smeri in načine za čim bolj dostojno in enakopravno vključevanje v vse sfere družbenega življenja.**

Veliko pogovorov, srečanj, najrazličnejše komunikacije preko e-srečanj je **še bolj kot doslej namenjenih njihovi samostojnosti, prihodnosti, kdo in koliko naj starši oziroma svojci skrbijo za uporabnika, kje se konča njihova odgovornost in prične lastna uporabnikova odgovornost**. Ob takšnih vprašanjih je bilo zanimivo izmenjati različna stališča in izkušnje uporabnikov. Uporabniki dnevnih enot in stanovalci v bivalnih enotah imajo možnost soodločanja o poteku dneva, o vključevanju v aktivnosti, skratka o vseh ključnih vprašanjih njihovega življenja v VDC-ju. Veliko konstruktivnih predlogov podajo tudi v sistemu kakovosti E-Qalin, ki za procese, ki vključujejo uporabnike, poteka prav po vseh skupinah. Bistvenega pomena je, da uporabniki preko različnih navedenih samozagovorniških aktivnosti **razvijajo občutek lastne vrednosti, prepoznavajo lastne sposobnosti, znajo izbirati in sprejemati odločitve, poiščejo pomoč, ko jo potrebujejo, jo sami ponudijo ter med seboj razvijajo dobre odnose, razumevanje.** Ob zaključku leta so uporabniki **izpolnili vprašalnike o zadovoljstvu** – rezultati so prikazani v naslednjem poglavju.

2.4 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV

2.4.1 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV STORITVE VVZPP

V novembru 2022 smo izvajali anketiranje uporabnikov v sodelovanju z zunanjim partnerjem Skupina FABRIKA d. o. o. Anketiranje je potekalo s strani podporne osebe, ki je nudila razlago uporabnikom, če so jo potrebovali. Uporabniki so imeli možnost izbire med odgovori »da«, »včasih« in »ne«. Odgovor »da« je ovrednoten s 3 točkami, »včasih« z 2 točkama in »ne« z 1 točko. Uporabnike smo pozvali, naj pri vsakem odgovoru tudi navedejo, zakaj so zadovoljni oz. niso, da bomo lahko sprejeli ustrezne izboljšave. Anketo je skupaj izpolnilo 97 uporabnikov storitve VVZPP, v enoti Zagorje in Litija. 38 uporabnikov ankete ni moglo izpolniti zaradi nezmožnosti odgovarjanja ali pa so bili dlje časa odsotni v času anketiranja.
Povprečno zadovoljstvo uporabnikov v letu 2022 je **ostalo zelo visoko.** Sumarno zadovoljstvo je 2,86, in je za 0,07 ocene slabše kot v letu 2021, vendar še vedno na zelo visokem nivoju.

Slika 2 prikazuje oceno splošnega zadovoljstva uporabnikov v letu 2022 s primerjavo 2021 in 2020 ter oceno posameznih področij v 2022. Rezultate anket o zadovoljstvu smo takoj v začetku leta 2023 obravnavali na sestankih z uporabniki in zaposlenimi. Sprejeli smo posamezne ukrepe za dodatno izboljšanje zadovoljstva, ki so jih predlagali uporabniki. Npr. redno mesečno pošiljanje želja za jedilnike po sestanku uporabnikov, za naslednji mesec.

Slika 1: Zadovoljstvo uporabnikov v storitvi VVZPP splošno in po področjih

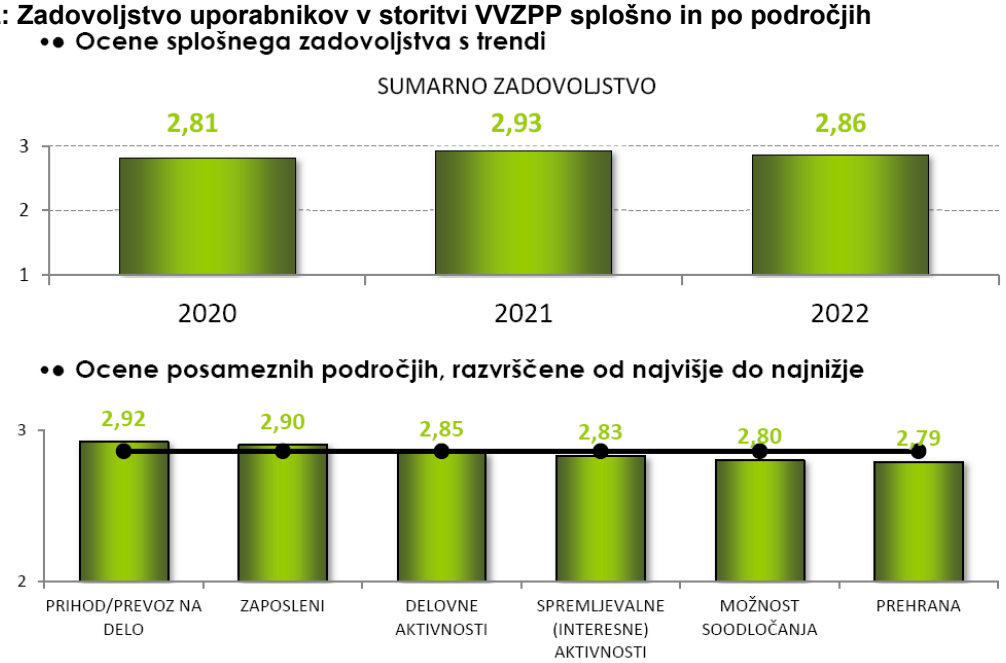

2.4.2 ZADOVOLJSTVO STANOVALCEV V ENOTAH BIVANJA

Pri anketiranju je stanovalcem pomagala prostovoljka. Tudi v enotah bivanja so imeli stanovalci možnost izbire med odgovori »da«, »včasih« in »ne«. Odgovor »da« je ovrednoten s 3 točkami, »včasih« z 2 točkama in »ne« z 1 točko. Stanovalce smo pozvali, naj pri vsakem odgovoru tudi navedejo, zakaj so zadovoljni oz. niso, da bomo lahko sprejeli ustrezne izboljšave. Na anketo je odgovarjalo 22 stanovalcev, kar sta dva manj kot leto prej. Zadovoljstvo se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za 0,1 ocene in tako ostaja na **zelo visokem nivoju, s sumarno oceno 2,76.** Iz ankete smo ugotovili, da so se epidemiološke omejitve sprostile, v polni meri so zaživele interesne aktivnosti in vključevanje v lokalno okolje. Izboljšalo se je zadovoljstvo z zaposlenimi, zasebnostjo in možnostjo soodločanja. Zmanjšalo se je zadovoljstvo s prehrano, o čemer bomo iskali rešitve skupaj s stanovalci na sestankih s ciljem izboljšanja zadovoljstva. Slika 3 prikazuje oceno splošnega zadovoljstva v letu 2022 s primerjavo 2021 in 2020 ter ocene po področjih.

Slika 2: Zadovoljstvo stanovalcev v enotah bivanja splošno in po področjih

3 STORITEV

V razvojnem programu VDC Zasavje 2020–2025 v središče postavljamo nadaljnje uresničevanje potreb uporabnikov, odraslih oseb z intelektualno oviro, na vseh 3 področjih človeških potreb: imeti, ljubiti in biti (Allardt, 1973): omogočanje izbire, njihove socialne in delovne vključenosti, samostojnosti skladne z njihovimi zmožnostmi, varnosti, dostojanstva, polnega življenja, ob celoviti podpori zaposlenih VDC-ja, lokalnega okolja in države.

3.1 E-QALIN – UPRAVLJANJE S KAKOVOSTJO

V VDC Zasavje imamo sistem kakovosti vzpostavljen od leta 2007, od leta 2011 pa tudi kontinuirano vzdržujemo certificiranje s strani zunanjih presojevalcev kakovosti po mednarodnem sistemu kakovosti za področje socialnega varstva E-qalin. Zadnji certifikat je z veljavnostjo do 3. 1. 2024.

V letu 2022 smo uspešno prešli na posodobljen poslovnik sistema kakovosti, ki je smiselno združil kriterije in ohranil uporabno vrednost. Tako smo spremljali 48 kriterijev in 12 kazalnikov. Kazalniki, ki jih spremljamo, so tudi priloga 3 tega poročila.

V januarju je bilo organizirano interno izobraževanje za vse zaposlene, ki je bilo namenjeno poznavanju sistema kakovosti E-qalin, uporabna vrednost in načrt dela v letu 2022. Nato so se pričela ocenjevanja kriterijev, in sicer vidik zaposlenih in vodstva. V juniju 2022 so skrbniki kriterijev posodobili vse načrte in vso potrebno dokumentacijo v sistemu MAPP in pripravili kriterije vidika uporabnikov in stanovalcev za ocenjevanje skupin.

3.2 VODENJE

Vodenje zajema **aktivnosti**, ki pri vključenih osebah **obravnavajo pridobljene sposobnosti, ohranjajo in razvijajo ustrezne osebne značilnosti in tako ustvarjajo harmonično funkcioniranje osebe v okolju.** Vsebine vodenja so:

- ohranjanje in razvoj samostojnosti;
- soustvarjanje in pomoč pri izvajanju osebnih/individualnih načrtov;
- ohranjanje in razvoj komunikacij ter ohranjanje že pridobljenih znanj in spretnosti;
- aktivno preživljanje prostega časa;
- razvoj socialnih odnosov;
- aktivno vključevanje v okolje;
- pomoč pri reševanju osebnih in socialnih stisk;
- korekcija in terapija vedenjskih in osebnostnih motenj;
- socialna oskrba;
- svetovalno terapevtsko delo s starši.

3.2.1 INTERESNE AKTIVNOSTI

Prvo polovico leta 2022 so nam krojili še ukrepi proti preprečevanju COVID-19 in s tem so bile interesne aktivnosti organizirane po mehurčkih. Z interesnimi aktivnostmi smo popestrili delovni vsakdan, omogočali razvoj, ohranjanje različnih znanj in sposobnosti uporabnikov. Interesne aktivnosti pozitivno vplivajo na psihofizično počutje uporabnikov. Izvajamo športne, izobraževalne, kulturne in rehabilitacijske aktivnosti. Nekatere tudi v obliki projektov. Z njimi se vključujemo in povezujemo z in v lokalno okolje.

V letu 2022 smo ohranjali trajnost EU projektov: Novo rojstvo, Nasmeh za vse in Gradimo VIP Zasavje. Zaradi uspešnosti projekta, ki je še bolj v ospredje postavil pomen vključevanja uporabnikov v lokalno okolje in povezovanja Zasavja smo bili uspešni pri razpisu in pričeli izvajati nov EU projekt, in sicer Širimo ViP Zasavje. Projekt v ospredje postavlja uporabnika, njegovo samopodobo, zmožnost javnega nastopanja in vključevanje v lokalno okolje ter širše. Vse prisotnosti na interesnih in nadstandardnih aktivnostih mentorji vpisujejo v informacijski sistem socialne oskrbe ISOV.

Slika 3: Primerjava števila izvedb in udeležb na interesnih aktivnostih po področjih

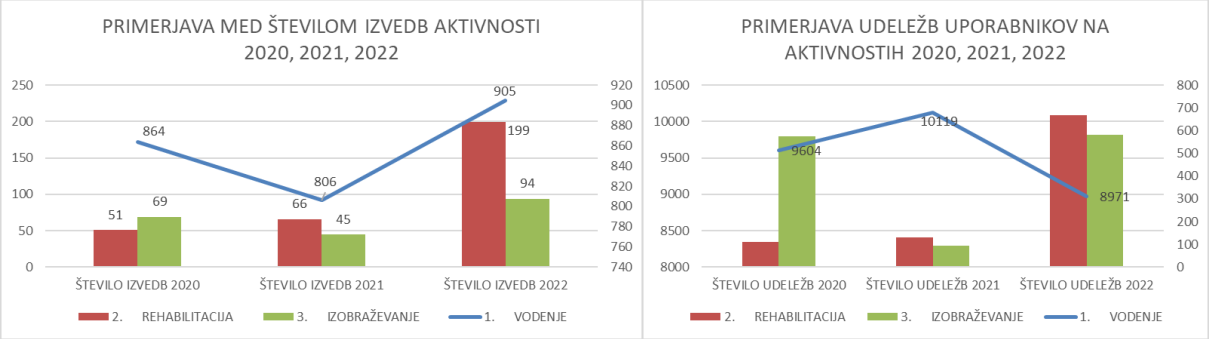

V letu 2022 so bile v prvi polovici leta, zaradi ukrepov proti preprečevanju COVID 19, aktivnosti organizirane po mehurčkih. S tem se je število izvedb aktivnosti povečalo, prav tako pa tudi število udeležb. Različne interesne aktivnosti, ki so jih mentorji izvajali v mehurčkih delavnic, niso vpisane, saj so bile realizirane spontano, glede na razpoloženje, počutje, želje uporabnikov, katerim smo se zaposleni prilagajali, da smo ostali vsi skupaj dobre volje. V drugi polovici leta 2022 smo ponovno vzpostavili urnik interesnih aktivnosti in se nismo več omejevali na mehurčke.
V letu 2022 so uporabniki pri analizi zadovoljstva izkazali zadovoljstvo s spremljevalnimi (interesnimi) aktivnostmi na zelo visokem nivoju, in sicer je bilo zadovoljstvo ocenjeno z **2,83**. Zadovoljstvo se je sicer zmanjšalo za 0,11 ocene, vendar ostaja na zelo visokem nivoju. Tako posebnih ukrepov ne bomo sprejemali, saj ni bilo konkretnih predlogov za izboljšanje.

Slika 4: Zadovoljstvo z interesnimi aktivnostmi

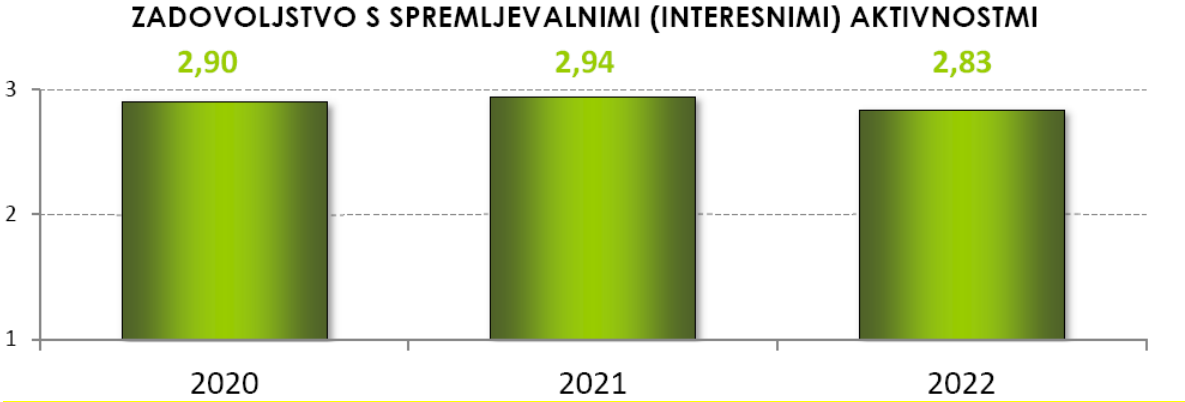

Tabela 17: Izvedene aktivnosti skupine vodenja

INTERESNE AKTIVNOSTI VRSTA/AKTIVNOST	ŠTEVILO UDELEŽB	ŠTEVILO IZVEDB	POROČILO 2022
GLASBENE DELAVNICE	324	34	V drugi polovici leta, ko delo ni potekalo v mehurčkih, smo ponovno pričeli z izvajanjem glasbenih delavnic, ki so namenjene vsem, ki želijo prepevati. Glasbene delavnice je izvajala tudi glasbena skupina Podvelnarji, ki je izvedla tudi 1 zunanji nastop.
GLASILO KAMENČKI IN VDC KOTIČEK	59	8	V letu 2022 so potekale delavnice namenjene pisanju člankov za interno glasilo. V letu 2022 sta izšli dve številki Kamenčkov, ki smo jih razdelili med uporabnike in objavili na spletni strani. V DE Litija sta izšli tudi dve številki internega glasila VDC Kotiček.
GOSPODINJSKE DELAVNICE	138	18	V prvi polovici leta smo imeli delavnice preko videopovezav. V drugi pa smo v decembru izvedli delavnice peke piškotov.

KRAJŠI/DALJŠI IZLET	169	29	Skozi leto je bilo izvedenih več izletov tako v dnevi enoti kot v enotah bivanja.
LIKOVNE DELAVNICE	286	41	V prvi polovici leta smo v DE Zagorje po mehurčkih izvajali slikarske delavnice, slikanje na platno z mešano tehniko. V drugi polovici smo izdelovali voščilnice za novo leto v akvarel tehniki. Delavnice so potekale tudi v DE Litija skozi celo leto (izdelki iz gline in risanje, izdelovanje novoletnih okraskov za enoto, kaligrafija ...)
NASTOP: Pevski, Plesne, Skokic, Na zabavi RD, ...	130	14	Uporabniki so večkrat v letu 2022 nastopali na različnih prireditvah v lokalnem okolju.
PEVSKI ZBOR	113	13	Po dolgem času se je ponovno formiral pevski zbor VDC. Z vajami so pričeli ob koncu leta 2022.
RADIO VDC	5	4	Radijska oddaja v dnevi enoti Zagorje je potekala 4x v letu 2022, kjer smo predstavljali aktualne teme in vrteli glasbo po želji uporabnikov.
RIBIŠTVO	92	66	V enoti bivanja se stanovalci redno poslužujejo možnosti lovljenja rib na bližnjem ribniku.
SAMOZAGOVORNIŠKA SKUPINA	792	42	V delavnicah so redno prebirali zapisnike sestankov direktorice s predstavniki uporabnikov. Prav tako smo v letu 2022 pričelo redno izvajanje delavnic Skrb zase – za ženske in moške. V DE Liitja poteka samozagovorniška skupina, kjer obravnavajo pomembne življenjske in aktualne teme.
SESTANEK UPORABNIKOV Z VODSTVOM	383	24	Sestanki uporabnikov z direktorico so redno potekali čez celo leto.
SKRB IN UKVARJANJE Z ŽIVALMI	858	320	V enotah bivanja posamezni uporabniki redno skrbijo za izbrane domače živali (želva, zajca in ptič).
VERSKI OBREDI	34	7	V enotah bivanja so se večkrat udeležili verskih obredov, predvsem ob večjih praznikih.
VRTIČKANJE	72	16	V enoti Litija redno skrbijo za visoko gredo. V enoti Ribnik pa stanovalci skrbijo za svoj vrt.
ZABAVA	632	50	Čez leto potekajo različne zabave po delavnicah, predvsem ob praznovanju rojstnih dni in ob koncu leta.
DELO V DRUGI ENOTI	36	14	Uporabniki so večkrat izvedli delo v drugi enoti, glede na želje.
OGLED / OBISK PRIREDITEV	238	20	Po zaključku dela v mehurčkih, so tudi uporabniki večkrat obiskali različne prireditve.
RAZLIČNA DRUŽENJA (organizacije in društva)	286	28	Ko so bili ukrepi proti COVID-19 sproščeni, so se pričela različna druženja, ki so jih uporabniki in stanovalci že močno pogrešali.
5 MINUT ZA ZDRAVJE	1143	101	V delavnicah še vedno redno poteka 5-minut za zdravje.
ALTERNATIVNA TERAPIJA ZA BOLJŠE POČUTJE	957	201	V delavnicah potekajo različne aktivnosti za izboljšanje uporabnikovega počutja in zdravja (uporaba motomeda, joga, zvočne terapije, snoezeln ...).
ATLETIKA	27	5	Izvedli smo treninge pred tekmovanjem SOS.
KOŠARKA	126	24	Treningi košarke potekajo redno ob sredah v športni dvorani Zagorje.
NAMIZNI TENIS	240	65	Uporabniki radi igrajo namizni tenis in s v ta namen tudi redno organiziramo treninge.
NOGOMET	197	31	Treningi nogometa potekajo redno ob sredah v športni dvorani ter na travnatem nogometnem igrišču pred turnirji nogometne lige SOS.
NORDIJSKA HOJA/SPREHOD	5291	319	Uporabnike in stanovalce vsak dan spodbujamo k sprehodom. V DE Litija redno poteka nordijska hoja.
PLANINARJENJE	7	1	Izveden je bil le en planinski pohod v letu 2022.
PLAVANJE	8	3	Stanovalci so 3-krat odšli na plavanje.
PLES	569	50	Plesalci so se pripravljali na različne nastope: Beseda ples glasba 2022, otvoritev državnih iger, različni interni nastopi za

			obiskovalce VDC-ja, priprave na snemanje prijave na natečaj 60.l et Zveze sožitje Slovenije. Plesne delavnice potekajo tudi v DE Litija.
REKREACIJA IN RAZGIBAVANJE	214	47	Rekreacija in razgibavanje je v letu 2022 potekala pod aktivnostjo Kineziologija v okviru EU 4 projekta Širimo VIP Zasavje, ki je opisan v tabeli projektov.
SMUČANJE, KRPLANJE	18	3	Na zimovanju smo izvedli smučanje in krpljanje.
TEKMOVANJE SOS in druga tekmovanja	174	17	Udeležili smo se različnih tekmovanj, saj uporabniki radi tekmujejo in pokažejo svoje znanje.

3.2.2 UDELEŽBA NA TEKMOVANJIH SOS

Udeležili smo se tekmovanj:

- 13. državne igre MATP Ljubljana
- Alpski miting Sv. Trije Kralji
- Nogometni turnir Ljubljana
- Balinarski turnir Ljubljana
- Regijske igre Ljubljana
- 12.dževni turnir v namiznem tenisu Ljubljana
- Prijateljski nogometni turnir Ljubljana
- Prijateljske igre MATP Novo mesto
- Regijske igre MATP

Omogočili smo, da so naši uporabniki nastopali tudi na »domačem« terenu. **V ta namen smo organizirali nogometni turnir nogometne lige SOS in največji ter najštevilnejši SOS športni dogodek leta 2022, in sicer 19. poletne državne igre SOS. Več o njih, v nadaljevanju, v poročilu projektov.**

3.2.3 PROJEKTI

NAZIV PROJEKTA	
ŠOTORJENJE, LETOVANJE, ZIMOVANJE (IV), VARAŽDINSKE (IV), KOLPA (IV)	V letu 2022 smo uspešno izvedli: zimovanje na Ribnici na Pohorju 7. do 11. marec, šotorjenje v Ponovičah 30. 5 do 1. 6., letovanje v Pinesti 22. do 27. 8, Varaždinske toplice 25. do 29. 7. in Kolpa med 28. in 31. 7.
BERIMO SKUPAJ, MAVRIČNA KNJIŽNICA in BINGO	Projekt Berimo skupaj je potekal skozi celo leto. Knjižničarki zagorske knjižnice obiščeta dve skupini v VDC-ju, dve skupini iz VDC pa mesečno obiščeta knjižnico. Uporabniki berejo knjige in pripovedujejo o njih. Mavrično bralnico s knjižnico Trbovlje smo ponovno pričeli izvajati v septembru 2022. Srečevali smo se 1-krat mesečno, kjer sta knjižničarki prebirali knjigo Dragi Zaza. Srečanja so bila usmerjena v branje in pogovor o nevarnostih na spletu. V DE Litija uporabnike spodbujamo k samostojni izposoji knjig v knjižnici, nato pa v organizaciji s knjižnico Litija potekajo pogovori o prebranem. V bralnem natečaju Knjižni bingo so aktivno sodelovali tudi zaposleni, drug drugega so spodbujali in motivirali za branje novih knjig in preizkušanje novih tehnologij (e-knjige, audio knjige – tudi s pomočjo izobraževanja knjižničark Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje).
LAHKO BRANJE	Uporabniki tedensko sodelujejo pri pripravi jedilnika v lahki obliki branja. V letu 2022 smo pripravili urnik aktivnosti v lahki obliki.

	Uporabniki so sodelovali kot testni bralci zgodbe Martin Krpan v lahko berljivi obliki.
RAZLIČNA SREČANJA S SVOJCI	V delavnicah in enotah bivanja smo v letu 2022 uspešno izvedli srečanja s svojci. Prav tako so bili svojci vabljeni na različne dogodke v VDC-ju.
EU1 – NADALJEVANJE Novo rojstvo	Nadaljujemo s trajnostjo projekta. Ozaveščali smo drug drugega o pomenu skrbi za okolico, naravo. Uporabniki so se vključevali v eko delavnice, spoznavali zdravilne rastline, zbirali materiale za reciklažo blagovne znamke »Prešito«.
EU 2 – NADALJEVANJE Nasmeh za vse	Nadaljujemo s trajnostjo projekta. Izvajali smo aktivnosti masaž s strani uporabnikov.
EU 3 – VIP Zasavje	Uspešno smo zaključili projekt Gradimo VIP Zasavje in poskrbeli za trajnost na tem projektu, z različnimi aktivnostmi, ki so povezane tudi s podpornimi storitvami socialnega vključevanja, kjer Pravilnik in financiranje še ni vzpostavljeno tako, da bi zaposlenim omogočal opravljanje povečanega obsega dela oz. bi bili kot stalno zaposleni vključeni v mrežo. Uspešno smo se prijavili na nov LAS razpis in pričeli izvajati nadaljevanje projekta, in sicer Širimo ViP Zasavje.
EU 4 – Širimo VIP Zasavje	Pričeli smo z izvajanjem evropskega projekta Širimo VIP Zasavje, ki je nadaljevanje projekta Gradimo VIP Zasavje. Z namenom večje vključenosti uporabnikov v okolje sodelujemo z različnimi organizacijami v Zasavju in Sloveniji ter iščemo inovativne rešitve za vključevanje ranljivih skupin v okolje in delovne aktivnosti, ki jih zmorejo. Pri svojem delu prepoznavamo, kako pomembno je za dobro počutje ranljivih skupin njihovo aktivno vključevanje v družbo. Za to je potrebno na eni strani opolnomočiti ranljive skupine, da premagajo strah pred vključevanjem v lokalno okolje, na drugi strani pa zgraditi, širiti vključujočo družbo, solidarnost v njej.
EU 5 - Moderni tisk	Kot partner smo začeli izvajati projekt, v katerem je nosilec projekta nabavil moderen tiskalni stroj, s katerim smo na naše juta in filc reciklirane torbe natisnili slike, ki so jih ustvarili naši uporabniki. Uporabili jih bomo kot spominska darila ob 40-letnici VDC-ja, v sklopu katerega bodo aktivnosti potekale že v letu 2023.
TRŽENJE LP	Izdelke lastnega programa smo sistematično tržili skupaj z uporabniki. Udeleževali smo se različnih dogodkov po Zasavju, kjer smo predstavljali svoj asortiman.
VDC KOLEDAR 2023	Pripravili, oblikovali smo koledar VDC Zasavje s fotografijami izdelkov lastnega programa 2023.
E-QALIN UPRAVLJANJE S KAKOVOSTJO	Nadaljevali smo aktivnosti na področju upravljanja s kakovostjo. S tem namenom smo ažurirali načrte v sistemu MAPP, izvedli interna izobraževanja in ocenjevali procese.
PRIZIDEK VDC	V letu 2022 smo dokončali gradnjo prizidka k objektu VDC Cesta 9. avgusta 59. c, Zagorje ob Savi.
PREVOZ STANOVALCEV NA TABORE SOŽITJA	Stanovalcem, ki nimajo svojcev, smo zagotovili prevoz na letovanja Sožitja, ki so se jih želeli udeležiti.

19. POLETNE DRŽAVNE IGRE SOS	Po odpovedi organizatorja smo prevzeli organizacijo 19. poletnih državnih iger SOS, ki potekajo vsake 4 leta v 8 različnih športih. Povezali smo se z več organizacijami in organizirali tekmovanje kot 2-enodnevni tekmovanji, in sicer 8. in 9. junija 2022. Središče dogajanja je bilo Zagorje, tekmovanja v treh športih pa so potekala v Celju in eden v Trbovljah. Sodelovalo je 50 ekip, 318 športnikov in 118 trenerjev. Igre so bile velik uspeh.
MEDNARODNI BOŽIČNI NOGOMETNI TURNIR BELGIJA	V sodelovanju s Specialno olimpiado Slovenije in VDC Želva smo se udeležili večdnevnega mednarodnega nogometnega turnirja v nogometu.
IZMENJAVA EVROPSKA SOLIDARNOSTNA ENOTA	V letu 2022 smo izvedli dve izmenjavi uporabnikov, in sicer: Italija Pordenone in Kalabrija.
PILOT S TEBOJ LAHKO	V letu 2022 se je zaključilo izvajanje pilotnega projekta S teboj lahko. Projekt smo skupaj z VDC Polž Maribor uspešno izpeljali. Na podlagi projekta je bil sprejet Pravilnik o storitvah socialnega vključevanja invalidov.
DRUŠTVO ZA ZDRAVILNE RASTLINE »Teta Johanca«	Skozi leto smo sodelovali z društvom za zdravilne rastline. Uporabniki so aktivno sodelovali v različnih delavnicah, ki jih je vodila ga. Cvetka.

3.2.4 SOCIALNE OBRAVNAVE

Leto 2022 je bilo posebno v zaznavanju najrazličnejših stisk v medosebnih odnosih, družinskem nasilju, smrti svojcev, spletnemu nasilju, ločitvi, delitvi premoženja. Socialno delo v VDC-ju je tako obsegalo v prvi vrsti **podporo in pomoč pri stiskah uporabnikov** ter pomoč njihovim svojcem, pri timskih srečanjih s strokovnimi delavci Centrov za socialno delo Zasavje in CSD OS-Vzhod; Enota Litija, s predstavniki Policijske uprave Zagorje ter ostalimi institucijami, ki so lahko na kakršen koli način pripevale k razrešitvi določene problematike, s strokovnimi delavci Društva Vizija- Varna hiša zaupanja, podjetjem Želva d. o. o. …

Osebna socialna pomoč je potekala v obliki pogovorov in svetovanj. Namen osebnega pristopa je prepoznavanje stisk, ki nastajajo v družinskem, delovnem ali drugem okolju, stisk, ki nastajajo zaradi zavedanja prikrajšanosti (spolnost, družina, otrok, vozniški izpit, poklic, samostojno bivanje) ter stisk, ki nastajajo zaradi neustreznega ravnanja oseb s posebnimi potrebami. Rezultat individualnih obravnav je iskanje, organiziranje in nudenje ustreznih oblik pomoči, pri čemer je velikega pomena motiviranje uporabnika za sodelovanje v iskanju rešitev.

Socialne obravnave zajemajo tudi postopke sprejema za:

- vključitev (izključitev, odpust, premestitev) v storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- vključitev (izključitev, odpust, premestitev) v storitev institucionalnega varstva v skupnosti,
- vključitev (izključitev, odpust, premestitev) v program socialne vključenosti,
- izdajo različnih potrdil, vodenje različnih evidenc, poročil, aktivno spremljanje nastale problematike,
- pisanje skrbniških poročil za stanovalce in uporabnike, za katere izvajamo deljeno skrbništvo za varstvo osebnih pravic in koristi.

3.3 VARSTVO

Varstvo zajema **aktivnosti**, ki so **namenjene telesnemu razvoju, zaščiti in varnosti oseb** in vključuje:

- izvajanje osebne nege;
- hranjenje, varovanje oseb;

- izvajanje higienskih ukrepov, postopkov in opravil;
- skrb za normalno, zdravo in varno življenje ter bivanje;
- spremljanje in podpora pri zagotavljanju občutka varnosti;
- organiziranje prevozov uporabnikov.

3.3.1 PREHRANA

Gostilna Kovač iz Litije nam je tudi v letu 2022 zagotavljala malice za uporabnike dnevnih enot v Zagorju in Litiji ter kosila za stanovalce. Malice so bile pripravljene po jedilniku. V mesecu januarju, februarju, marcu in aprilu je bila malica v enoto Zagorje dostavljena v enkratni embalaži; malico so uporabniki pojedli v delavnicah (zaradi Covid-19 ukrepov). V naslednjih mesecih je malica ponovno potekala po ustaljenem urniku v jedilnici. Pri sestavi jedilnika smo upoštevali želje uporabnikov in smernice zdrave prehrane. V primeru bolezni ali drugih težav smo malico in kosilo prilagajali potrebam posameznega uporabnika. Stanovalci so vse obroke, z izjemo malice, jedli v jedilnicah enot bivanja. Kosila so bila pripeljana iz Gostilne Kovač vse dni v letu. Ostale obroke pa so v enotah bivanja pripravljali zaposleni skupaj s stanovalci.

Na mesečnih sestankih stanovalcev so se le-ti skupaj z zaposlenimi dogovorili o tem, kaj bodo kuhali in jedli v prihodnjem mesecu, katere jedi si želijo na meniju, česa ne marajo, kar smo nato upoštevali v največji možni meri glede na smernice zdrave prehrane, ki so prav tako pomembne. Okvirni čas prehrane v letu 2022 je bil:

OBROK	DELAVNIK	VIKEND, PRAZNIK, DOPUST
ZAJTRK	6.00 – 7.30	8.00 – 9.30
MALICA	9.20	10.30
KOSILO	13.30	13.30
VEČERJA	18.00	18.00

3.3.2 PREVOZI

Prevozi so bili tako kot v preteklih letih tudi v 2022 organizirani na več različnih načinov. Tako smo ohranili našo prilagodljivost potrebam uporabnikov in njihovim svojcem z namenom, da je za uporabnike pot od doma v VDC in iz VDC-ja domov čim bolj prilagojena njihovim zmožnostim, varna in prijetna. S takšno organizacijo prevozov je naš VDC dostopen vsem uporabnikom. V letu 2022 smo bili še bolj aktivni kot v preteklih letih pri vzpodbujanju uporabnikov, ki so zmožni uporabe javnih prevozov, da v največji meri koristijo le-te. Na to temo smo imeli tudi sestanek s svojci, na katerem smo jim pojasnili pomen zaupanja v zmožnosti uporabnikov. Da je prav, da jim dovolijo poizkusiti, saj si uporabniki s tem pridobivajo zaupanje v lastne zmožnosti. Za vse uporabnike, ki so v letu 2022 na novo začeli uporabljati javni avtobusni prevoz, smo naredili tudi ocene tveganj. Za prevoze uporabnikov v dnevnih enotah smo v pretežni meri uporabljali 3 vozila. Eno vozilo uporabljamo predvsem za nabave, izredne prevoze uporabnikov, sestanke, izobraževanja in izlete ter kot rezervo vozilom, ki opravljajo redne linije v primeru servisov in popravil, eno osebno vozilo pa uporabljamo predvsem za individualne prevoze stanovalcev k zdravnikom. Redne dnevne relacije za prevoze uporabnikov v storitev VVZPP in nazaj domov so bile:

Vozilo 1:

- VDC Zagorje lokalno
- VDC Zagorje–Kandrše–Mlinše–Kisovec–VDC Zagorje
- VDC Zagorje–Potoška vas–VDC Zagorje

Vozilo 2:

- VDC Zagorje—Retje–Hrastnik–Trbovlje–VDC Zagorje
- VDC Zagorje–Trbovlje–VDC Zagorje
- VDC Zagorje–Bivalna–VDC Zagorje

Vozilo 3:

- VDC Zagorje–Tepe–Litija lokalno–VDC enota Litija
- VDC enota Litija–Gradiške laze–Jablaniške laze–Zavrstnik–VDC enota Litija
- VDC enota Litija–lokalno

Z lastnimi kombiji smo v VDC in iz njega redno dnevno vozili 58 uporabnikov. Poleg tega pa smo za občasen prevoz s kombiji poskrbeli tudi pri dodatnih 10 uporabnikih, ki jih drugače vozijo svojci. Za 13 uporabnikov smo imeli organiziran posebni avtobusni prevoz, in sicer na relaciji Marno–Hrastnik–Trbovlje–Zagorje ob Savi. 31 uporabnikov se je brezplačno vozilo z javnim avtobusnim prevozom in vlakom, in sicer na relacijah: Izlake, Kisovec, Čemšenik, Čolnišče, Podkum, Gabrovka, Šmartno pri Litiji in Hotič. 2 uporabnika sta za prevoz uporabljala vlak, in sicer na relacijah Kresnice–Litija in Jevnica–Litija. 3 uporabniki so se vozili z vlakom iz enote Litija v Zagorje na trening nogometa. Uporabnikom smo po potrebi nudili spremstvo od in do avtobusne postaje in si prizadevali za njihovo čim večjo samostojnost. Uporabnikom, ki jim nobeden od prevozov ni ustrezal, so prevoze nudili svojci in smo jim povrnili stroške prevozov. V letu 2022 je bilo takšnih 10.

Tabela 18: Uporabniki po načinu prevoza na dan 31. 12. 2022

NAČIN PREVOZA	**ŠTEVILO UPORABNIKOV ***
JAVNI PREVOZ (avtobus, vlak)	31
KOMBIJI VDC	58
AVTOBUS – ORGANIZIRAN VDC	13
PEŠ	23
SVOJCI	10
SKUPAJ SE JE VOZILO UPORABNIKOV	**135**

*število uporabnikov po načinu prevoza se je tekom leta spreminjalo

Poleg rednih dnevnih voženj od doma uporabnikov v dnevne enote VDC-ja in iz njih domov smo kombije uporabljali za: prevoze za zdravstvene namene uporabnikov (prevoz k zdravniku, zobozdravniku, specialistu, bolnico …), prevoze k sorodnikom, na grobove (stanovalci), interesne in nadstandardne aktivnosti, nabave in službena potovanja, sestanke, konference in izobraževanja zaposlenih. Za brezhibnost vozil je skrbel vodja osnovne oskrbe ter servis, ki nam popravila opravi v času, ko vozil ne potrebujemo (popoldan, ob vikendih). V letu 2022 smo zamenjali 2 dotrajani kombi vozili ter kupili 1 dodatno osebno vozilo za nujne prevoze uporabnikov k zdravnikom in službena potovanja zaposlenih, nabave. Glede na posodobljen vozni park smo znižali stroške vzdrževanja vozil glede na pretekla leta.

3.3.3 NEGA

V dnevnih enotah:

- pomagamo uporabnikom pri vzdrževanju osebne higiene in urejenosti;
- jim dajemo zdravila, ki jih potrebujejo, po naročilu zdravnika, previjamo rane;
- jim merimo krvni sladkor (sladkorni bolniki), krvni tlak;
- uporabnike, ki se strinjajo, redno tehtamo;
- naročamo jih in jih spremljamo na specialistične preglede, kontrole;
- jim nudimo prvo pomoč po potrebi.

Zdravstveno nego v dnevni enoti Zagorje in dnevni enoti Litja sta skupaj z ostalimi zaposlenimi izvajali medicinski sestri na delovnih mestih varuhinje in delovnega inštruktorja. Pozorni smo

na spremembe v zdravstvenem stanju uporabnikov, ob večjih odstopanjih obvestimo svojce in zakonite zastopnike. Če so ukrepi urgentni, obvestimo tudi enoto nujne medicinske pomoči.
Nadaljevali smo z opozarjanjem na potrebno **vzpostavitev sistemskega financiranja zdravstva glede na potrebe uporabnikov tudi v dnevni storitvi VVZPP** (staranje uporabnikov, več uporabnikov z zdravstvenimi težavami). Budno bomo spremljali smernice in predloge glede uvrstitve storitve VVZPP, da bi našim uporabnikom zagotovili enakopravno oskrbo in obravnavo kot vsem ostalim državljanom.

3.4 ZAPOSLITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Cilj zaposlitve pod posebnimi pogoji je **optimalna uporaba delovnih zmožnosti, razvijanje novih spretnosti, doseganje in doživljanje uspehov, samopotrjevanje** in **participiranje uporabnikov k družbeni skrbi zanje.**
Zajema vsebine:

- usposabljanje in uvajanje v delo pod posebnimi pogoji;
- zaposlovanje s proizvodnimi deli v serijah in prilagojenih fazah, ki so med seboj povezane;
- zaposlovanje na delovnih mestih, kjer postopek izvajanja del ni programiran in je zato potrebna delna samoorganiziranost;
- usposabljanje za spremenjene in nove delovne programe;
- razvijanje sposobnosti in zmožnosti za doseganje kvalitete in količin v časovnih rokih, s čimer se dosega tržna vrednost dela in ustvarjajo pogoji za integracijo oseb v življenje;
- usposabljanje in uvajanje za varno delo ter upoštevanje navodil in delovnih postopkov;
- okupacija in zaposlitev z manjšo zahtevnostjo;
- pomoč in vzpodbuda pri zaposlitvi pod posebnimi pogoji.

V VDC Zasavje smo imeli v letu 2022 **sledeče zaposlitvene programe**:

1. **lastni program,**
2. **kooperacijski program**,
3. **ostala dela v VDC-ju**,
4. **zaposlitev v okolju VDC-ja in zaposlitve v okviru trajnosti evropskih projektov EU 1 – Novo rojstvo in EU 2 – Nasmeh za vse.**

Uporabnikom smo glede na individualne **želje in zmožnosti** nudili različne zaposlitvene vsebine, v različnem obsegu.

3.4.1 LASTNI PROGRAM

Lastni program v letu 2022 je obsegal **inovativne, unikatne, ročno izdelane proizvode, ki jih izdelujejo uporabniki s podporo zaposlenih.**
Izdelki lastnega programa v letu 2022:

1. **Linija "PREŠITO":** reciklirani copati, reciklirane toaletne torbice, reciklirane peresnice, reciklirane drobižnice, reciklirane borše – torbe, reciklirani nahrbtniki, juta torbe, filc torbe in pozorne vrečke. Novo v letu 2022 – tisk slik uporabnikov na juta torbe v okviru EU projekta Sodobni tisk.
2. **Izdelki iz umetnega usnja:** copati, toaletne torbice, peresnice, drobižnice, male torbice za ličila.
3. **Obeski za ključe:** obeski iz ostankov blaga, filca, gumbov in usnja.
4. **Modni dodatki:** uhani, medaljoni (stara zaloga), šali – vsako leto nova kolekcija in naročilo s strani Mavi.
5. **Kolekcija KRST:** krstni prtiček, krstna sveča, krstna vizitka.
6. **Kolekcija FROTIR ZA OTROKE**: brisačka z vezenino, kopalni plašč – različni motivi po želji kupca.
7. **Kolekcija AJDA:** ajdova blazina za otroke – sovice, velika ajdova blazina 50 x 70, blazina z ajdo v obliki medvedka.
8. **Vezene dekorativne blazine po naročilu kupca.**
9. **Vezene brisače za različne priložnosti –po naročilu kupca.**

10. **Vizitke/voščilnice;** vezene, slikane in lepljene**.** Novo v letu 2022 – mešana tehnika slikanja in lepljenja novoletnih voščilnic. Posebne - unikatne voščilnice za izvoljene župane, predsednico države – vezena in mešana tehnika.
11. **Slike** (tehnika: mixmediaart), ki so jih izdelali uporabniki s podporo zaposlenih za obogatitev prostora naših VDC enot in za protokolarna darila

Novi artikli v 2022: reciklirane blazine iz cerad, reciklirani netopirji in magneti, slike in mešana tehnika vizitk/voščilnic, tisk slik uporabnikov na juta torbe.
V enotah lastnega programa smo v 2022 delali za sledeče večje projekte – naročnike:

Enota LASTNEGA PROGRAMA Zagorje ob Savi:

- Za dogodek BESEDA-GLASBA-PLES: kostumi za vse plesalce
- MAVI – velika količina copat in zimskih šalov
- More than beauty – računalniške torbe iz umetnega usnja
- More than beauty & Dewesoft : dvodelni kostimi za hostese + kapa (stevardese) in pajaci za družbo Dewesoft, ki je odšla v Frankfurt na sejem
- Večje naročilo podjetnika iz Primorske – 300 jeans copat »PREŠITO«
- Eti Izlake – šali za otroke zaposlenih za božična darila

STOJNICE: OB ŽLICI (Zagorje), BOŽIČNO MESTO (Zagorje).

Enota LASTNEGA PROGRAMA Litija:

- za Občino Litija smo naredili 450 magnetov za rudnik Sitarjevec
- za društvo Lojtra smo naredili 25 kom blazin za sedenje recikliranih iz cerad
- za rudnik Sitarjevec smo izdelali blazine netopirje iz starega jeansa in obeske za ključe iz umetnega usnja
- naredili smo 25 recikliranih blazin za sedenje iz starih cerad
- prodaja naših izdelkov v Ticu v Litiji.

STOJNICE: Festival medgeneracijskega povezovanja, Adventni sejem v Šmartnem, Miklavžev sejem v Litiji, Božični sejem v Litiji.

Za konec leta smo v obeh enotah pripravili veliko lepljenih voščilnic in obeskov za ključe. Skupaj s stalnimi in novimi kupci smo razvijali izdelke po njihovih željah; naročila smo prejemali osebno, po telefonu, elektronski pošti, preko facebooka in spletne prodaje.
Naročila so bila kontinuirana vsak mesec. Naredili smo veliko izdelkov po željah kupcev. Obseg naročil in roke smo prilagajali zmožnostim in razpoložljivosti naših uporabnikov.
Uporabljali smo eko materiale in med seboj kombinirali naravna tekstilna vlakna, vezenino, usnje, ostanke blaga, cerade, gumbe. V lastnem programu je vedno večji delež izdelkov narejen iz recikliranega jeansa, ostankov blaga in starih zaves, na kar smo še posebej ponosni. Delamo z ljudmi za ljudi in hkrati ohranjamo naravo. Delamo na trajnostnem razvoju.

3.4.2 KOOPERACIJA

V prvi polovici leta 2022 je proces kooperacijskega dela še zaznamovala epidemija, saj smo morali biti pri logistiki previdni in upoštevati varnostne ukrepe. Z gradnjo prizidka v Zagorju so se nam v enoti Zagorje znižale kapacitete skladiščenja in smo morali skupaj s kooperanti reorganizirati proces sodelovanja tako, da imamo v VDC-ju minimalne zaloge (JIT princip), česar se držimo tudi po končanju gradnje.
V letu 2022 smo na novo sodelovali s podjetjem **MUFLON iz Radeč**, ki je potrebovalo našo storitev za določen čas, ko sami niso zmogli velikega obsega ročnega vlaganja barvnega papirja v mape. Delo v VDC so v pretežni meri opravili uporabniki programa socialna vključenost.
Poleg tega smo v letu 2022 ohranili uspešno sodelovanje z vsemi 12 kooperanti, s katerimi smo sodelovali tudi v letu 2021:

1. **ZOYO BABY**

Sestavljanje škatel, lepljenje nalepk na kable, vlaganje končnih izdelkov. Sodelujemo od 2021.

2. **CHIPOLO**

Sestavljanje embalaže za njihove izdelke. Sodelujemo od 2021.

3. **Grčar Uroš s. p.**

Pakiranje kavnih pokrovčkov. Sodelujemo od 2021.

4. **EUROBOX d. o. o. Cerknica, enota Trbovlje**

S podjetjem za proizvodnjo kartona in kartonske embalaže sodelujemo od leta 2012, za njih sestavljamo kartonske izdelke, večinoma pregrade. Delo je primerno za večje število uporabnikov, saj ni zahtevno. Pregrade naši uporabnik zelo radi sestavljajo.

5. **KUMPLAST d. o. o. Zagorje**

Nadaljnje uspešno sodelovanje smo imeli tudi s podjetjem Kumplast, s katerim sodelujemo že od leta 1990 dalje. Za to podjetje opravljamo različne delovne operacije, sestavljamo njihove izdelke, jih sortiramo in pakiramo. Z delom lahko zaposlimo večje število uporabnikov, saj so določene delovne operacije zelo enostavne in jih tako zmore večina uporabnikov.

6. **ETI ELEKTROELEMENT Izlake**

V letu 2018 smo začeli sodelovati z izlaškim Eti-jem. Občasno jim sestavljamo komponente, ali pa delamo razgradnjo različnih varovalk.

7. **DEWESOFT d. o. o. Trbovlje**

S podjetjem sodelujemo od leta 2017. Za to podjetje občasno opravljamo storitve sortiranja, štetja in pakiranja raznih polizdelkov. Naročila so manjša, a zelo zaželena pri uporabnikih.

8. **JeMOTT d. o. o., Radeče**

Kot že nekaj zadnjih let, smo občasno lepili papirnate vrečke za pečen krompirček. Delo je preprosto, uporabniki ga imajo radi, lahko ga izvaja večje število uporabnikov. Že nekaj let kooperant brezplačno tiska in dostavlja zastavice za akcijo Manj svečk za manj grobov.

9. **JE&GR d. o. o., Zagorje**

S podjetjem JE&GR sodelujemo od leta 1996. Sodelovanje se občasno poveča, včasih pa je tega dela manj. V lanskem letu smo sodelovali le pri lepljenju zastavic za dobrodelni projekt »Manj svečk za manj grobov«.

10. **KOMO d. o. o. Polšnik**

Enota Litija je še naprej sodelovala s tem podjetjem, ki je z vidika dela, ki se opravlja v delavnicah, najpomembnejši partner s področja kooperacije za Litijo. Delo je letos obsegalo iste artikle kot prejšnja leta in nekaj novih izdelkov. To so predvsem različne vrste stikal in podobnih komponent za aparate, el. naprave. Z njimi sodelujemo uspešno od leta 2018.

11. **Tiskarna ACO s. p. Litija**

S Tiskarno Aco sodelujemo v enoti Litija od leta 2018. Delo poteka enkrat mesečno, gre za zlaganje (sestavo) litijskega časopisa Občan. Delo pomeni za uporabnike (običajno sodelujejo 3 ali 4 uporabniki) popestritev, saj je poteka le enkrat v mesecu. Delo je prijetno tudi zaradi papirja – je topel, bolj prijazen od plastike, kovine.

12. **Tiskarna LINEA – AV Litija**

Z omenjeno tiskarno sodelujemo v Litiji od leta 2019. Delo je občasno. Delo obsega vlaganja aneksov v najemne pogodbe, zlaganje (zgibanje) zdravstvenih kartotek, sestava in lepljenje map ter končno delanje paketov. Delo omenjene tiskarne je glede na vrsto naročila primerno za uporabnike različnih sposobnosti. Tudi to delo je zaželeno med uporabniki, zaradi popestritve rutine in zaradi rokam prijaznega materiala – mehkega kartona in papirja.

Sodelovanje z vsemi kooperanti je bilo zelo dobro. Delo je bilo opravljeno kvalitetno, brez večjih reklamacij in v dogovorjenih rokih. Spornih terjatev iz naslova zaračunanih storitev kooperacije ni. Tudi v spremenjenih razmerah smo zagotavljali uporabnikom raznoliko in zanimivo delo, **ki jim je bilo v veselje in jim je omogočilo, skladno s pravilnikom, prejemati tudi mesečne nagrade. Delo uporabnikom veliko pomeni, saj ohranja in razvija njihove delovne zmožnosti in gradi dobro samopodobo, samozavest.**

Ob zaključku leta 2022 smo na podlagi razgovorov s kooperanti ugotovili obojestransko zadovoljstvo ter prejeli ustna zagotovila o nadaljevanju sodelovanja.

3.4.3 OSTALA DELA V VDC-ju

Uporabniki so na lastno željo, po svojih zmožnostih in skladno z varnostnimi ukrepi pomagali tudi pri različnih ostalih delih:

- gospodinjska opravila (likanje, pranje, priprava in pospravljanje miz, kuhanje kave …);
- čiščenje (praznjenje košev, brisanje miz, pometanje, čiščenje kombijev …);
- vzdrževalna opravila (pomoč pri enostavnejših vzdrževalnih delih);
- logistična opravila (pomoč pri nakladanju in razkladanju materiala, izdelkov, malice …);
- urejanje okolice (košnja trave, pometanje listja, urejanje cvetličnih nasadov);
- pomoč ostalim uporabnikom, sprehajanju z vozičkom, spremstvu v kombijih ...

Stanovalce v naših enotah bivanja smo po njihovih zmožnostih in skladno z varnostnimi ukrepi, vključevali v enostavna gospodinjska in vzdrževalna dela, kot so priprava in pospravljanje miz, pomoč pri čiščenju sob, likanje in zlaganje perila. V skladu z zmožnostmi so sodelovali pri pripravi obrokov (zajtrki in večerje). Urejali so okolico in izdelovali okrasne tematske aranžmaje. Glavni namen je razvijati ter ohranjati samostojnost in avtonomnost stanovalcev.
Uporabniki in stanovalci pri teh aktivnostih sodelujejo prostovoljno. Na takšen način zaživijo polnejše življenje ter pridobivajo temeljne socialne in življenjske izkušnje, kar jim omogoča višjo kvaliteto življenja.

3.4.4 ZAPOSLITEV V OKOLJU VDC-ja IN na EU PROJEKTIH

Z zaposlitvijo pod posebnimi pogoji v okolju VDC-ja in EU projektih Novo rojstvo, Nasmeh za vse, S teboj lahko, uporabniki preizkušajo različne zmožnosti za delo, se naučijo novih delovnih aktivnosti, se tako samopotrjujejo ter so bolj zadovoljni. Uporabniki so se v letu 2022 lahko vključevali v:

- čiščenje okolice v Zagorju ob Savi (Europark);
- čiščenje stekel in okolice poslovne stavbe ŠMELC v Litiji, v kateri deluje dnevna enota VDC Litija – čiščenje stekel poteka praviloma enkrat mesečno (odvisno od vremena, v zimskih mesecih redkeje). Enako je bilo s čiščenjem okolice, ki v normalnih razmerah poteka trikrat tedensko.
- Novo rojstvo (EU1) – zbiranje odpadnega jeansa, program »Prešito«.
- Nasmeh za vse (EU 2) – sprostitvene tehnike za vrat in hrbet za druge uporabnike
- S teboj lahko – igranje muzikala na polfinalu miss Slovenije 2022 v DD Zagorje, za otroke vrtcev in šol v DD Trbovlje, za otroke zaposlenih ob obisku Miklavža.

3.4.5 PORABA PRIHODKOV OD DELA, NAGRAJEVANJE

Nagrade uporabnikov VDC Zasavje ureja interni Pravilnik o nagrajevanju uporabnikov. Uporabniki so s pravilnikom seznanjeni in soodločajo, kako se bo prihodek porabil. Osnova za izplačilo denarne nagrade je grupa, v katero je uporabnik uvrščen na podlagi letne evalvacije in opravljenega števila delovnih ur v tekočem mesecu. Med letom se po potrebi, ki izhaja iz spremenjenih delovnih zmožnosti uporabnika, sestane strokovni svet, ki ažurira grupe nagrad. Uporabniki so razvrščeni v 9 plačilnih grup od 1 do 5 po naraščajoči skali za 0,5. Uporabniki programa socialne vključenosti so mesečno prejemali znesek nagrade, skladno s pravilnikom in določili pogodbe o višini nagrade. Glede na učinkovitost pri delu so bili tudi stimulirani.
Prihodke, ki so jih uporabniki skupaj z zaposlenimi ustvarili pri zaposlitvi pod posebnimi pogoji v letu 2022, smo tako v skladu z internim Pravilnikom o nagrajevanju uporabnikov in dogovorom na mesečnih sestankih z uporabniki, porabili za:

- kritje materialnih, storitvenih in ostalih stroškov, ki so nastali pri zaposlitvi pod posebnimi pogoji,
- izplačilo mesečnih nagrad delovno aktivnim uporabnikom na podlagi prisotnosti, opravljenih delovnih ur, grupe nagrade in razpoložljive dogovorjene mase za nagrade;
- skupno porabo uporabnikov (športne aktivnosti SOS, športna oprema, kulturne prostočasne aktivnosti, darila ob rojstnih dnevih, praznovanja, letovanje, sofinanciranje evropskih projektov, njihovo trajnost, za višjo kakovost življenja uporabnikov).

3.5 INSTITUCIONALNO VARSTVO V SKUPNOSTI

Institucionalno varstvo obsega:

- osnovno oskrbo – bivanje v eno in dvoposteljnih urejenih sobah, organizirano prehrano, tehnično oskrbo in prevoz;
- posebne oblike varstva – te so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovni okupaciji, aktivnemu preživljanju prostega časa in reševanju osebnih ter socialnih stisk;
- socialno oskrbo – strokovno vodena dejavnost, namenjena izvajanju vsebin socialne preventive, terapije in vodenja uporabnikov;
- zdravstveno nego – po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

Zagotavljali smo 16-urno institucionalno varstvo v skupnosti ob delavnikih in 24-urno ob ostalih dnevih v letu. Do meseca maja smo 8-urno storitev VVZPP pri stanovalcih izvajali ločeno od dnevne enote, v prilagojenih prostorih, kjer se sicer izvaja 16-urno institucionalno varstvo, zaradi nevarnosti vnosa okužbe s SARS CoV-2. Ob sprostitvi ukrepov od meseca maja dalje so se uporabniki naših enot bivanja ponovno združili z uporabniki dnevne enote in se v mesecu juniju razveselili otvoritve težko pričakovanega prizidka z ločenim vhodom za stanovalce, kar omogoča ločitev čistih in nečistih poti v primeru ponovnega izbruha te ali katerekoli druge epidemije.

Ob koncu leta 2022 je v bivalnih kapacitetah zasavskega VDC-ja **bivalo 30 stanovalcev, kar pomeni, da so naše kapacitete povsem zasedene.** Prosti ostajata 2 krizni, začasni namestitvi, ki pa sta z januarjem 2023 postali zasedeni, tako da je širitev kapacitet v 2023 res urgentna. Tudi v letu 2022 smo dvema uporabnikoma omogočili začasno namestitev, za čas hospitalizacije edinega svojca, ki drugače izvaja skrb za uporabnika.

3.5.1 ZDRAVSTVENA NEGA IN SODELOVANJE Z ZDRAVNIKI

Zdravstvena nega kot sestavni del zdravstvenega varstva s celostno zdravstveno obravnavo uporabnikov – stanovalcev pripomore k izboljšanju zdravja in preprečevanju bolezni uporabnikov. V letu 2022 smo zagotovili dovolj sredstev za izvajanje nujno potrebnih zdravstveno-negovalnih storitev v skladu z zdravstveno doktrino. Imamo strokoven kader za vodenje in izvajanje zdravstvene nege po pogodbi in v okviru rednih zaposlitev:

- vodenje zdravstveno negovalne dokumentacije za stanovalce;
- naročanje stanovalcev na specialistične preglede, kontrole;
- spremljanje zdravstvenega stanja uporabnikov;
- meritve krvnega sladkorja, meritve krvnega tlaka in priprava terapije;
- pomoč uporabnikom pri vzdrževanju osebne higiene in urejenosti.

Opozarjali smo in bomo še naprej na nerešeno problematiko financiranja zdravstva za uporabnike dnevnih enot in pravične umestitve v sistem dolgotrajne oskrbe. Glede na trenutne potrebe uporabnikov bi bilo nujno, da tudi njim zagotovimo ustrezno sistemsko financirano zdravstveno oskrbo in dovolj zdravstvenega kadra.

Zdravstveno nego je vodil diplomirani zdravstvenik pogodbeno. Dnevno je spremljal naše delo preko informacijskega sistema, imel sestanke z zdravstvenim timom in skupaj z njimi in vodstvom zavoda pripravljal ustrezno dokumentacijo s področja zdravstva. V institucionalnem varstvu smo imeli konec leta 2022 5 redno zaposlenih na zdravstvenem področju: 4 zdravstvene tehnike in 1 bolničarko.

Zahvaljujoč predani in skrbni izbrani osebni zdravnici dr. Mojci Zaviršek imajo naši stanovalci celostno zdravstveno oskrbo, vključujoč tudi socialne vidike, ki pogosto ugodno vplivajo na potek in razplet bolezni pri posamezniku. Poleg dr. Zaviršek ima 1 stanovalka izbrano osebno zdravnico dr. Pokorn, 1 stanovalec pa ima izbrano osebno zdravnico dr. Bastič.

Na podlagi skupnega dogovora z vodstvom ZD Zagorje nimamo več ambulante 1x tedensko, vendar z odličnim sodelovanjem z vodstvom ZD Zagorje in samo zdravnico dobro koordiniramo, da imajo stanovalci ob vsakem času zagotovljeno tisto, kar potrebujejo glede na njihovo trenutno zdravstveno stanje.

Naši stanovalci so v 2022 vsi prvič preboleli okužbo s SARS CoV-2 brez težjih potekov ali hospitalizacij, 7 stanovalcev pa je okužbo prebolelo jeseni drugič prav tako brez zapletov.

Stanovalci so bili v letu 2022 pospremljeni in obravnavani: na infekcijski kliniki v Ljubljani (redna kontrola), slikanju zob, obiskih pri zobozdravnikih, endokrinologu, ginekologu, travmatologu oziroma kirurgu, okulistu, diabetologu, trije stanovalci so vodeni v nevrološki ambulanti, obiski laboratorija, diabetične ambulante, redno vodenje dveh stanovalcev v nefrološki ambulanti, UZ, EKG, ter ostali pregledi pri splošnem zdravniku. Kar 11x smo med letom potrebovali tudi NMP. Redno (na 3 mesece) smo stanovalcem priskrbeli recepte za zdravila in naročilnice za vložke in plenice ter se dogovorili s pristojnimi zdravniki za pisanje obdobnih naročilnic za medicinske pripomočke ter obnovljive recepte za zdravljenje hipertenzije. Redno so bili stanovalci spremljani s strani državnih preventivnih programov SVIT in DORA, kjer na srečo pri nobenem izmed njih ni bilo zaznanih bolezenskih sprememb. V letu 2022 smo imeli dve hospitalizaciji na UPK Ljubljana.
Izvajanje praktičnega pouka z dijaki Srednje šole Zagorje – smer zdravstvena nega se v letu 2022 ni izvajal, saj smo bili zaradi epidemije v prvi polovici leta še vedno zelo omejeni pri stikih z okoljem. V jeseni pa so se odprli tudi domovi za starejše za prakso, tako da je pestrost zdravstvenega dela pri njih večja in so srednješolci za prakso izbrali njih.

3.5.2 PSIHIATRIČNE OBRAVNAVE

Pod vodstvom psihiatra dr. Petra Zajca smo nadaljevali z individualnimi in skupinskimi psihiatričnimi obravnavami uporabnikov, ki so potekale **v enotah bivanja stanovalcev VDC.**
S timskim pristopom (uporabnik, svojec, soc. delavec, spec. psihiatrije) smo težave uporabnikov analizirali iz različnih vidikov in skušali z uporabo različnih socialnih virov in metod pomagati uporabniku. Najpomembnejša komponenta, ki so jo izpostavili uporabniki, je bil **čas, ki smo ga namenili posamezniku in njegovim težavam**. V kriznih situacijah nam je bil pogodbeni psihiater na razpolago tudi na Kliničnem oddelku za mentalno zdravje v Ljubljani, da so lahko svojci z uporabniki tudi v vmesnem času koristili njegovo pomoč. Svojci so dobrodošli na psihiatričnih obravnavah naših uporabnikov, kjer lahko na srečanjih s psihiatrom izvedo, zakaj ima predpisano takšno terapijo, lahko povedo svoje izkušnje, skratka, da tudi predpis psihiatrične terapije temelji na nekem odnosu in sodelovanju ter da resnično delamo vsi skupaj za dobro stanovalca.
Stanovalec in stanovalka pa sta bila v letu 2022 še vedno vodena v psihiatrični ambulanti ZD Trbovlje pri dr. Bobnovi, ki dobro pozna in spremlja problematiko celotne družine in ju zaradi tega nismo prestavljali.

3.5.3 FIZIOTERAPIJA

Za izvajanje fizioterapije smo nadaljevali sodelovanje s Fizio5ra, saj nimamo zaposlenega fizioterapevta v majhnem deležu, ki bi nam sicer pripadal. Fizioterapija je potekala enkrat tedensko za stanovalce enot bivanja, ki jo potrebujejo. V okviru projekta Širimo VIP Zasavje smo uspeli pridobiti finančna sredstva, ki smo jih namenili za posamezne obravnave uporabnikov dnevne enote, ki jim fizioterapevtske storitve niso sistemsko financirane. Obravnav so se veselili in imeli izredno zanimanje za sodelovanje, kar se je pozitivno poznalo na rezultatih terapij. Cilji naših fizioterapevtskih obravnav so bili:

- izboljšanje psihofizičnega stanja,
- izboljšanje funkcionalnosti v danem okolju,
- izboljšanje gibljivosti,
- korekcija in izboljšanje hoje,
- korekcija in izboljšanje drže,
- zmanjšanje bolečine,
- zmanjšanje otekline (pri posameznikih),
- aktivacija koordinacije s senzomotorično terapijo.

Končna evalvacija za leto 2022 je pozitivna. Vidni so napredki pri vsakem posamezniku, ki je bil vključen v fizioterapije.

3.5.4 PSIHOTERAPIJA

Od septembra 2021 je v VDC Zasavje redno zaposlena psihoterapevtka na delovnem mestu habilitatorja, ki izvaja obravnave z uporabniki po potrebi. Uporabniki so psihoterapijo lepo sprejeli in vedo, da lahko sami pridejo po pomoč v primeru stisk, včasih pa pridejo na pobudo mentorja. Od maja 2022 je za obravnave namenjena nova pisarna, ki nudi varen prostor za zaupne pogovore. V pisarni je tudi terapevtski peskovnik in oprema, saj uporabniki pogosto preko okupacije lažje ubesedijo svoje stiske in doživljanja. Del psihoterapij še vedno poteka med sprehodi. Storitev je na voljo tudi svojcem.

3.6 SKRBNIŠTVO

Skrbništvo je prostovoljna in častna funkcija. S skrbništvom želimo zaščititi pravice in koristi uporabnika, ki ni sposoben ščititi svojih osebnih ali premoženjskih koristi in ki v domačem okolju nima ustrezne podpore, socialne mreže. Večino stanovalcev ima za skrbnike svoje svojce. Ostali stanovalci imajo finančna skrbništva urejena na CSD-jih. VDC Zasavje zaradi kolizije interesov izvaja skrbništva le v omejenem obsegu, za varstvo osebnih pravic in koristi. Preko CSD Zagorje ob Savi izvajamo takšno skrbništvo za 9 stanovalcev, preko CSD Trbovlje za 1 stanovalko in 1 uporabnika dnevne enote, preko CSD Litija za 1 stanovalca. CSD s koordinacijo socialne delavke v VDC-ju skrbi, da stanovalci pravočasno prejmejo finančna sredstva za žepnino in da so tekoči stroški in oskrbnine poravnane iz njihovih transakcijskih računov. Ob koncu leta oddamo transparentno poročilo o porabi finančnih sredstev na pristojne CSD-je. Socialna delavka VDC-ja je pomagala tudi skrbnikom – svojcem stanovalcev opravljati njihove dolžnosti in pripravljati skrbniška poročila.
Zaradi smrti edinega svojca in zaradi dveh primerov nasilja v družini tečejo 3 postopki za postavitev pod skrbništvo pri Okrožnem sodišču v Trbovljah.

3.7 PROGRAM SOCIALNA VKLJUČENOST (SV)

V letu 2022 je bilo v program SV do meseca maja vključenih 15 uporabnikov z odločbo o nezaposljivosti, od meseca maja naprej pa 14 uporabnikov z odločbo o nezaposljivosti. V mesecu maju je program zapustila ena uporabnica, meseca junija pa še druga. Imeli pa smo eno novo vključitev v juliju. 9 uporabnikov programa SV je združenih v eni delavnici, kjer v večini opravljajo kooperacijska dela, 3 uporabniki so v delavnici lastnega programa, kjer v večini opravljajo dela na lastnem programu – šivanje, vezenje; 2 uporabnika sta v delavnici, kjer so združeni uporabniki naših bivalnih enot, kjer prav tako v večini opravljajo kooperacijska dela. Uporabnikom SV je bila dana možnost, da so se preizkusili v različnih delovnih okoljih (delavnicah lastnega programa in kooperacije) in pri različnih delovnih fazah. Spoznavali so različne materiale, postopke izdelave najrazličnejših pakiranj, različne načine vodenja in organiziranosti delavnic in skladišča ter tako spoznavali celovit delovni proces. Preizkusili so se pri pakiranju, sortiranju, sestavljanju, lepljenju, štetju, varjenju, vezenju, šivanju in slikanju.
Podlaga za individualno obravnavo, zaznavanje težav, potreb in hotenj uporabnikov programa je bil **individualni načrt.** Preko Brandonovih magnetov skupaj z uporabnikom opišemo življenjsko situacijo, vanjo vnesemo prednosti, tveganja, pričakovanja, težave in nemoč. Uporabnika vključujemo v aktivnosti, ki so mu všeč, in mu pomagamo, kjer potrebuje našo pomoč. **Največjo težavo še vedno predstavlja njihov status**. Določeni uporabniki so v tem programu že 18,1 let, njihove delovne zmožnosti so ocenjene pod 30 %, povečuje se njihova starost in starost njihovih staršev, skrbnikov, saj **večina ni sposobna samostojnega življenja, ne v socialnem in ne v finančnem oziru.** Na to problematiko opozarjamo tudi pristojno ministrstvo, da bi imeli možnost pridobiti ustrezen status za dostojno in vključujoče življenje tudi na starost.

Uporabniki imajo možnost individualnih pogovorov, svetovanja, podpore in pomoči pri razreševanju osebnih stisk s socialno delavko, psihoterapevtko in mentorji. Individualne pogovore opravljamo vsak dan. Preko mobilnih telefonov jim nudimo podporo in pomoč tudi

izven delovnega časa. Ključne osebe uporabniki izberejo sami, le-te jim tako pomagajo pri normalizaciji in integraciji v širše družbeno okolje, kjer se najbolj pogosto pojavljajo težave.

3.7.1 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV PROGRAMA SV

Pri analizi zadovoljstva uporabnikov opravimo posebno analizo za program socialne vključenosti. Anketo so v letu 2022 uporabniki izpolnili sami. Uporabniki so imeli možnost izbire med odgovori »da«, »včasih« in »ne«. Odgovor »da« je ovrednoten s 3 točkami, »včasih« z 2 točkama in »ne« z 1 točko. Uporabnike smo pozvali, naj pri vsakem odgovoru tudi navedejo, zakaj so zadovoljni oz. niso, da bomo lahko sprejeli ustrezne izboljšave. Anketo je oddalo 11 uporabnikov socialne vključenosti od 14, kar je največ do sedaj. Analiza je pokazala **enako zadovoljstvo** kot v letu **2020** in **2021.** Tudi v **2022** znaša **2,81**. Uporabniki so najbolj zadovoljni z zaposlenimi in z delovnimi aktivnostmi. Najmanj so zadovoljni s spremljevalnimi aktivnostmi, katerih se uporabniki socialne vključenosti tudi ne udeležujejo v veliki meri, saj si želijo predvsem delovne aktivnosti. Upad je zaznan tudi na področju prehrane. O tem se bodo na sestanku z direktorico tudi pogovorili, kako izboljšati to področje.

Slika 5: Zadovoljstvo uporabnikov programa socialne vključenosti

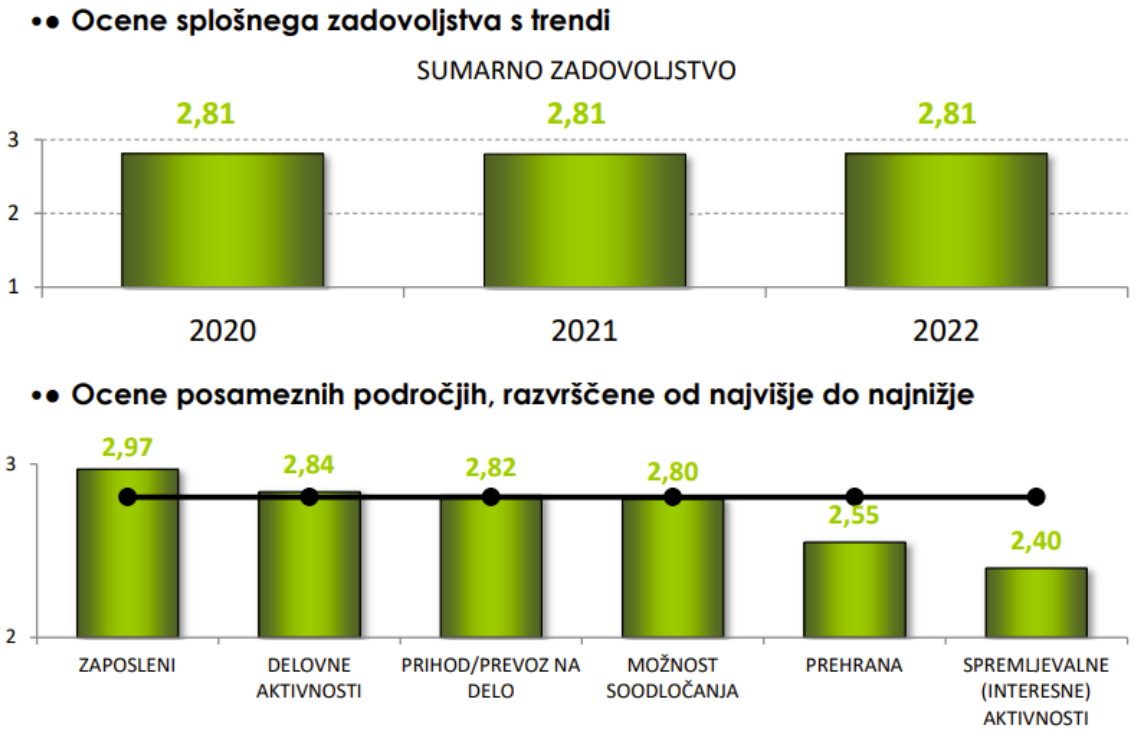

3.8 PODPORNE STORITVE SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA (ZSVI)

Zakonu o socialnem vključevanju invalidov, po sprejetem Pravilniku o storitvah socialnega vključevanja v aprilu 2022, od 30. 6. 2022 dalje zagotavlja sistemske podporne storitve socialnega vključevanja.

V septembru 2022 smo v VDC Zasavje, kot prvi v Sloveniji pričeli z izvajanjem storitve SVI. Zaradi dobrih izkušenj z izvajanjem pilotnega projekta razvoja in preizkušanja podpornih storitev S TEBOJ LAHKO … se je že v septembru v storitev vključilo 24 uporabnikov. Že od pomladi dalje smo uporabnike in njihove svojce seznanjali z možnostjo koriščenja nove storitve in jim po potrebi pomagali z urejanjem birokratskih postopkov. Do konca leta se je v storitev vključilo 29 naših uporabnikov in 1 uporabnik, ki ni vključen v VDC Zasavje.

V okviru storitve uporabnikom s pomočjo podpornih oseb nudimo **usposabljanje za samostojno življenje** (oblikovanje podpornega okolja za samostojnejše življenje upravičenca), **vseživljenjsko učenje** (spremstvo upravičenca k dejavnostim vseživljenjskega

učenja – »Potovanje za znanje«) in **prebivanje s podporo** (informiranje in usmerjanje pri urejanju osebnih zadev; svetovanje in podpora pri načrtovanju in izvedbi vsakodnevnih življenjskih opravil; družabništvo in spodbujanje k vključevanju v okolje ter širitvi socialne mreže; strokovna podpora pri izvajanju aktivnosti storitev prebivanja s podporo).
Te storitve omogočajo večjo socialno vključenost oseb z intelektualno in drugimi ovirami v skupnost, pa tudi samostojno bivanje. V središče je postavljen uporabnik, njegove potrebe in želje ter možnost, da lahko uveljavi svojo voljo. Opažamo, da imajo uporabniki veliko težav z izražanjem svoje volje in svojih želja, saj pogosto nimajo izkušnje, da so slišani in so nekako otopeli ter čakajo na zunanje pobude. Na vprašanje: »Kaj si pa ti želiš?« je pogost odgovor: »Ne vem, bom mamo vprašal/a.«
Trudimo se tudi za opolnomočenje svojcev in družbe za prepoznavanje možnosti za samostojnost in izražanje lastne volje uporabnikov. To izvajamo tako na sestankih za svojce kot pri individualnih stikih z družinami uporabnikov. Zaposleni smo imeli tudi izobraževanje na to temo, kar načrtujemo tudi za svojce. Poleg tega na to temo objavljamo različne prispevke za medije, javnost, tudi v okviru EU projekta Širimo VIP Zasavje, z istoimenskimi oddajami javnosti predstavljamo te nove storitve, ki pomenijo možnost za večjo vključenost in normalizacijo življenja naših uporabnikov.
Za vsakega uporabnika je izdelan osebni načrt, v katerem zasledujemo potrebe in želje uporabnika. Upoštevamo posameznikove življenjske okoliščine in zmožnosti. Pri uporabnikih, ki bivajo s svojci, je bilo opravljenih največ ur družabništva in spodbujanja k vključevanju v okolje ter širitvi socialne mreže. Pri uporabnikih, ki bivajo samostojno, pa je opravljenih veliko več ur informiranja in usmerjanja pri urejanju osebnih zadev ter svetovanja in podpore pri načrtovanju in izvedbi vsakodnevnih življenjskih opravil. Tu se lepo vidi, da uporabniki, ki bivajo sami, potrebujejo več podpore na tistih področjih življenja, kjer za ostale poskrbijo svojci. To je npr. pomoč pri smotrnem nakupovanju, pri birokratskih opravilih, ravnanju s financami, pri gospodinjskih opravilih, prevoz in spremstvo k zdravniku … Pri teh uporabnikih predstavlja težavo premajhno število priznanih ur. Podporne storitve jim omogočajo bivanje v lokalnem okolju, izven institucije, a potrebujejo pogosto več kot le 4 ure na teden, kot imajo maksimalno priznane po Pravilniku o storitvah socialnega vključevanja sedaj. Uporabnikom, svojcem in podpornim osebam je za pogovor, svetovanje in pomoč na voljo koordinatorka tudi izven delovnega časa.
Temelj podporne mreže so naši redno zaposleni, a jih iz naslova izvajanja storitev ne smemo plačati s povečanim obsegom dela. Na tej storitvi pa nimamo priznanih redno zaposlenih z izjemo koordinatorke, kar bi bilo nujno potrebno zagotoviti v prihodnje, če želimo te storitve razvijati naprej. Brez naših zaposlenih, ki poznajo uporabnike, so zanesljivi in jim tako uporabniki kot svojci zaupajo, si ne znamo predstavljati izvajanja storitve, predvsem v bolj zahtevnih in odgovornih delih (urejanje financ, raznih birokratskih opravilih, pomoč pri redni aplikaciji terapije …). Vedno bolj dragocene pa so pri izvajanju storitve tudi laične podporne osebe, ki so jim zaposleni mentorji. A trajalo bo nekaj časa, da pridobijo zaupanje s strani uporabnikov, svojcev in postanejo zanesljiv del podporne mreže. Nekaj podpornih oseb smo pridobili že med izvajanjem projekta S teboj lahko in ostajajo z našimi uporabniki, smo pa tudi proaktivni pri iskanju novih prostovoljcev. Tako okolico seznanjamo z možnostjo sodelovanja preko FB-profila, v lokalnih medijih, aktivnosti pa so bile opravljene tudi v lokalnih srednjih šolah, kjer je bil odziv dijakov dober.
V letu 2022 smo 2x organizirali usposabljanje za podporne osebe, ki se ga je udeležilo 43 oseb, od tega 19 naših zaposlenih, 24 pa laičnih podpornih oseb. Aktivnih podpornih oseb od septembra do decembra je bilo 26, od tega 18 zaposlenih, 8 laičnih. Uporabniki sami izbirajo podporne osebe in jih lahko po želji tudi zamenjajo. Trudimo se, da bi vsak uporabnik imel več podpornih oseb, da se tudi na ta način širi uporabnikova socialna mreža in ima uporabnik možnost pridobivanja različnih izkušenj, znanj.

4 ZAPOSLENI

4.1 STATISTIKE O ZAPOSLENIH

Dne 31. 12. 2022 smo imeli **53,5 redno zaposlenih** v vseh naših enotah, storitvah in programih, kar je za 3 več kot 31. 12. 2021, ko smo tudi imeli 50,5 redno zaposlenih. Realizacija na področju zaposlovanja 2022 je skladna s kadrovskim načrtom oz. zaposlujemo za 1 zaposlenega manj od načrta na storitvi institucionalnega varstva, ker smo imeli ob koncu leta 1 osebo na usposabljanju na delovnem mestu, ki je pokrila nujne dodatne potrebe, glede na povečano število stanovalcev. Štirje od redno zaposlenih imajo priznan status invalida, s čimer izpolnjujemo predpisano invalidsko kvoto.

V primerjavi z letom 2021 se je v letu 2022 povečalo število zaposlenih na:

- storitvi VVZPP za 1, glede na povečanje števila odobrenih mest po pogodbi z MDDSZ 2022 (iz 33,5 na 34,5),
- storitvi zdravstvo za 1, glede na povečan obseg storitev (iz 4 na 5) in
- storitvi socialnega vključevanja invalidov za 1 (iz 0 na 1). V letu 2022 smo s septembrom pričeli izvajati program socialnega vključevanja invalidov, kjer smo dobili priznano 1 dodatno zaposlitev (od 21 do 39 upravičencev je upravičen strošek koordinator za polni delovni čas).

V letu 2022 smo v mesecu septembru prerazporedili 1 zaposleno iz storitve VVZPP na koordinacijo storitev socialnega vključevanja invalidov ter na njeno mesto zaposlili 1 novo zaposleno. Statistike zaposlenih so narejene na celo število 54 zaposlenih, čeprav je 1 zaposlena pri nas le polovični delovni čas, polovico delovnega časa pa opravlja v Glasbeni šoli Trbovlje. Tabele v nadaljevanju prikazujejo povečanje zaposlenih po posameznih storitvah, enotah, starostno strukturo, strukturo glede na spol, izobrazbo in delovno dobo redno zaposlenih na dan 31. 12. 2022.

Tabela 19: Primerjava števila redno zaposlenih po storitvah in programih

Enota/storitev/program	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31.12. 2022	Povečanje v primerjavi z lanskim letom
Dnevna enota Zagorje VVZ	29,5	29,5	29,5	29,5	0
Dnevna enota Litija VVZ	4	4	4	5	+1
Dnevna enota Zagorje SV	2,10	2	2	2	0
IV brez zdravstva	9,5	10	11	11	0
Zdravstvo	3,9	5	4	5	+1
ZSVI – podporne storitve	0	0	0	1	+1
Skupaj	**49**	**50,5**	**50,5**	**53,5**	**3**

Tabela 20: Število zaposlenih po spolu in starosti

SPOL	25 – 30 let	30 – 35 let	35 – 40 let	40 – 45 let	45 – 50 let	50 – 55 let	55 – 60 let	60 let in več	Skupaj
moški	1	4	5	3	0	1	5	0	**19**
ženske	3	3	2	7	7	7	3	3	**35**
Skupaj	**4**	**7**	**7**	**10**	**7**	**8**	**8**	**3**	**54**

Povprečna starost zaposlenih: 44,66 let

Spol zaposlenih: moški = 19 (35 %), ženski = 35 (65 %)

Tabela 21: Število zaposlenih po st. izobrazbe

Stopnja izobrazbe	II	IV	V	VI/1	VI/2	VII	VIII/1	VIII/2
Število zaposlenih	2	4	25	6	7	7	2	1

Največ zaposlenih (25) ima peto stopnjo izobrazbe (46 %), 6 zaposlenih ima nižjo izobrazbo (11 % zaposlenih), ostali (23) pa višjo izobrazbo od pete stopnje (43 %).

Tabela 22:Število zaposlenih po skupni delovni dobi

Skupna delovna doba	0–5	5 – 10	10 –15	15 –20	20 –25	25 – 30	30 – 35	35 – 40	40 let in več
Število zaposlenih	2	12	7	5	8	6	5	8	1

Povprečna skupna delovna doba zaposlenih: 20,39 let.

Tabela 23:Število zaposlenih po delovni dobi v VDC Zasavje

Delovna doba v VDC	0–5	5 – 10	10 –15	15 –20	20 –25	25 – 30
Število zaposlenih	12	20	6	8	5	3

Povprečna delovna doba zaposlenih v zasavskem VDC-ju je 10,35 let.

Povprečna starost zaposlenih se je v letu 2022 povečala iz 43,95 let na skoraj 44,66 let s staranjem vseh zaposlenih. Delež žensk se je v letu 2022 povečal za 2 odstotni točki, moških pa zmanjšal za 2, saj so se na novo zaposlile le ženske. V zavodu tako kot v preteklem letu prevladuje peta stopnja izobrazbe, povprečna delovna doba v zasavskem VDC-ju (stalnost) pa se je v primerjavi z letom 2021 zvišala iz 9,58 let na 10,35 let. Prav tako se je v primerjavi z letom 2021 povečala skupna delovna doba iz 19,6 let na 20,4 let.
Poleg osnovnih zadolžitev, ki izhajajo iz sistemizacije delovnih mest VDC Zasavje, smo imeli zaposleni dodatne zadolžitve pri trajnosti evropskih projektov (EU1 – Novo rojstvo, EU2 – Nasmeh za vse, EU3 Gradimo VIP za vse), pilotnem projektu S teboj lahko, ki je od 1. 9. 2022 prešel v sistemsko rešitev podpornih storitev socialnega vključevanja invalidov, naloge in aktivnosti povezane s Covid-19, novima EU projektoma Širimo VIP Zasavje in Moderni tisk, spremljanju uporabnikov na zimovanje, letovanje, izvajanje postavljenih nalog sistema kakovosti E-Qalin ter izvedbo investicij.
Z dobrimi medsebojnimi odnosi, veliko fleksibilnostjo (reorganizacijami delovnih obveznosti glede na potrebe), **vztrajnostjo in dobro voljo** smo uspeli **realizirati glavne postavljene cilje 2022 in hkrati ohranili visoko zadovoljstvo zaposlenih, ne glede na vse sistemske težave, podrta plačna razmerja in negotovosti, ki nam jih je 2022 prineslo.**

4.2 PSIHOHIGIENA, ZDRAVJE IN VARSTVO PRI DELU

Za kakovostno opravljanje socialnovarstvene dejavnosti je pomembna dobra samopodoba zaposlenih in njihova **optimistična naravnanost.** Skrb za osebno ravnovesje, fizično in psihično zdravje je v domeni posameznega zaposlenega, vseeno pa je zasavski VDC z različnimi aktivnostmi zaposlene vzpodbujal k pozitivnemu vzdušju in psihofizičnem ravnovesju, možnostjo uravnavanja službenih obveznosti s privatnimi, družinskimi.

4.2.1 PSIHOHIGIENA NA DELOVNEM MESTU

Skrb smo posvečali **dobrim medsebojnim odnosom.** Poskušali smo delovati čim bolj v skladu z Zlatimi pravili zaposlenih zasavskega VDC-ja: zaposleni se medsebojno spoštujemo, neposredno medsebojno komuniciramo, ravnamo v skladu s kodeksom poklicne etike, preverjamo informacije in ne obsojamo ter ne spreminjamo drugih, ampak le sebe, na bolje. Za ohranjanje dobrih medosebnih odnosov je (bila) **bistvena odkrita komunikacija**, ki dovoljuje in podpira izražanje dvomov, problemov, predlogov, kritik in pohval, ki jih imamo zaposleni. To je bistveno za naše dobro delo in počutje na delovnem mestu.
V letu 2022 je imela večina zaposlenih predavanje na temo Učinkovite metode dela z uporabniki predavateljice Damjane Šmid, skupina sestavljena iz vodstvenih delavcev in uprave

pa je imela izobraževanje na temo kriznega komuniciranja in samozavesti predavateljice Andreje Jernejčič. Imeli smo dva pomladanska SIP dneva 1-dnevnega na Klančišah in 2-dnevnega v Novi Gorici. Jesenski 1-dnevni SIP dan smo imeli na VIP dvorišču VDC. Pri pomladanskih SIP-ih smo dali poudarek **razumevanju individualnosti vsakega posameznika, tipov osebnosti, timskih vlog ter pomenu medsebojnega spoštovanja in povezovanja**. Ogledali smo si VDC Nova Gorica z enoto Stara Gora ter naredili pohod za promocijo za zdravje na razgledno točko na Sabotinu ter Bloško jezero. V jesenskih SIP-ih smo obdelali planska izhodišča za leto 2023 ter poslušali temo **Odgovorna komunikacija** predavatelja Janija Prgića. Po predavanju smo izvedli še pohod na Hrastelovo skalo.
Tudi v letu 2022 se je pokazalo, kako pomembno je dobro, tekoče informiranje zaposlenih s strani vodstva, njihova vključenost v načrtovanje, evalvacije ter dobra informacijska podpora v zavodu za uresničevanje skupaj postavljenih ciljev.

4.2.2 PROMOCIJA ZA ZDRAVJE

Zaposlenim v zasavskem VDC je bilo za dobro psihofizično počutje v letu 2022 ponujeno:

- Možnost redne kineziovadbe skupaj z uporabniki v okviru projekta Širimo VIP Zasavje.
- Zdravi možgani online izobraževanje za vse.
- 5 minut za zdravje – vadba skupaj z uporabniki med delom,
- Izvajanje interesnih aktivnosti skupaj z uporabniki,
- Bralna značka BINGO, s tematskim izletom v Ljubljano.
- Maraton pozitivne psihologije – preko spleta.
- SIP dnevi na Primorskem s pohodom na Sabotin ter v Zagorju s pohodom na Hrastelovo skalo in Klančiše.
- Dihajmo z Natašo v popoldanskem času v VDC.
- Pilates s Sabino v popoldanskem času v VDC.
- Meditacija s Tino Košir preko spleta.
- Več izobraževanj na temo dobrih odnosov na delovnem mestu, komunikacija in podobno.
- Prijazno delovno okolje, z različnimi dnevnimi vzpodbudami za dobro počutje (vsakodnevnice, vzpodbudni maili, pogovori …).
- Vzpodbujanje direktne komunikacije med zaposlenimi, med zaposlenimi in vodstvom, ki dovoljuje in podpira izražanje predlogov, dvomov, konstruktivne kritike …,
- Pohvale zaposlenim, ki prispevajo k dobremu delovanju VDC-ja.
- Vzpodbujanje samostojnosti, odgovornosti in samoiniciativnosti vsakega zaposlenega.
- Vzpodbujanje k uporabi stopnic in prihoda v službo peš ali s kolesom.
- Prednovoletni tim-up zaposlenih na bowlingu v Zagorju.
- Od junija dalje ponovna možnost uporabe telovadnice z napravami v popoldanskem času, izven delovnega časa za zaposlene,
- Neformalna druženja v času in na način, ko je bilo fizično varno oz. preko spleta,
- Upoštevanje Zlatih pravil zaposlenih v zasavskem VDC-ju
- LEP-i z zaposlenimi v timih.

4.2.3 VARSTVO PRI DELU

V zasavskem VDC-ju je temeljna varnost zagotovljena s pravili, ki imajo ustrezno soglasje in ki se v praksi tudi izvajajo. Za vsa delovna mesta v VDC-ju upoštevamo oceno tveganj, s ciljem preprečevanja nesreč pri delu in ohranjanja zdravja zaposlenih. V skladu z načrtom smo v letu 2022 opravili:

- zdravniške preglede ob vseh novih zaposlitvah (2 novi zaposlitvi in 1 usposabljanje na delovnem mestu), periodične zdravniške preglede zaposlenih (7);
- periodično usposabljanje in izpit iz varstva in zdravja pri delu, varstva pred požari za odgovorne osebe za gašenje požarov smo izvedli za 44 zaposlenih; prav tako za 3 novo zaposlene, ki so se udeležile posebej za to organiziranega varstva in zdravja pri delu ter varstva pred požarom (2 zaposlitvi in 1 usposabljanje na delovnem mestu).

Svoje delovanje smo pravočasno prilagajali zakonodajnim zahtevam. V letu 2022 smo imeli 1 nesrečo pri delu, ki smo jo prijavili skladno z zakonodajo.

4.3 LETNI EVALVACIJSKO/EVOLUCIJSKI POGOVORI (LEP)

Letne razvojne pogovore (LRP) z zaposlenimi smo v letu 2022 preimenovali v LEP – letne evalvacijsko/evolucijske pogovore. Sprememba naziva ni le v simboliki – LEP, kot nekaj prijetnega, dobrega, pozitivnega, ampak tudi v načinu, tehniki pogovorov.
LEP-i 2022 so potekali tako, da je direktorica vsem zaposlenim poslala obrazec za vpis svojih doseženih ciljev, na katere je posamezni zaposlen najbolj ponosen v 2022 in za vpis nedoseženih ciljev, razmisleku, kako bi cilje laže dosegal v prihodnje, kateri so konkretni cilji zaposlenega v 2023 ter ali si želi kakšnih sprememb pri svoje delovnem mestu. Prav tako je v obrazcu na koncu navedeno, da vsak zaposlen lahko zapiše, vpraša, karkoli si želi.
Pogovori so bili potem skladno s strinjanjem zaposlenih, izvedeni v delovnih timih, kjer zaposleni dnevno delujejo. S tem smo se lahko hkrati pogovorili o individualnih dosežkih, ciljih, problemih, rešitvah, kot tudi skupinski, timski dinamiki, ki ključno pripomore ali pa tudi ovira doseganje ciljev posameznika. Ključno je, da tim deluje kot usklajena celota, zato je pomembno, da znajo člani medsebojno odgovorno komunicirati, k čimer se je dodatno vzpodbudilo s tehniko izvedbe LEP 2022.
Vsak tim je organiziral kraj in termin LEP-a in ga uskladil z direktorico. Vsi LEP-i so potekali v sproščenem, kreativnem, hvaležnem vzdušju medsebojnega sodelovanja in povezovanja. Na podlagi predlogov zaposlenih iz LEP-ov 2022 smo sprejeli vsaj 3 večje organizacijske spremembe, izboljšave pri našem delu, ki jih uvajamo v letu 2023:

1. prestavitev kolektivnega poletnega dopusta iz prvih dveh tednov avgusta na zadnja dva tedna julija, s tem da je VDC, dnevna enota Zagorje tudi takrat odprta, le kombi prevozi niso organizirani;
2. poznavanje dela v enotah bivanja s strani vseh zaposlenih in obratno dela v dnevnih enotah, zato bodo vsi zaposleni občasno, a kontinuirano rotirali po enotah, storitvah;
3. več predajanja medsebojnih delovnih izkušenj, znanj med timi na rednih tedenskih sestankih in s tem, da so člani skupin za kakovost E-Qalin predstavniki različnih timov.

Na podlagi zapisanih in izvedenih LEP-ov je moč ugotoviti, da se večina zaposlenih na svojih delovnih mestih zelo dobro počuti. Za tiste, ki se ne, bo direktorica poskušala najti rešitve v prestavitvi iz enega v drug delovni tim, če so kompetence zaposlenega prave oz. se je pripravljen na področju, ki bi ga rad opravljal, dodatno izobraziti.
Zaposlenim veliko pomenijo dobri medsebojni odnosi, zaupanje v timu in možnost tekočega reševanja konfliktov, osebne rasti, izobraževanja, vključenosti v načrtovanje in delo v VDC-ju. V ospredje postavljajo pomen naše dobre podpore uporabnikom pri uresničevanju njihovih potreb, vzpodbujanje uporabnikov pri prepoznavanju lastnih potreb in razvojne naravnanosti naših storitev, ki sledijo zaznanim potrebam.
Individualne želje, potrebe zaposlenih po nabavi delovnih pripomočkov, osnovnih sredstev in po izobraževanju smo skupaj zbrali v tabeli na Google preglednicah. Vključitev v plan 2023 bo odvisna razpoložljivih finančnih virov.

4.4 IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Izobraževanja v letu 2022 so ponovno v večini potekala v živo. Navedena so v Tabeli 24.

Tabela 24: Realizirana izobraževanja

Izvajalec	Tema	Št. zap.
Zbornica zdravstvene in babiške nege	Spremembe so neizbežne	1
CRI Celje	Delo z osebami s statusom invalida	2

QSocial	Izobraževanje za presojevalce modela kakovosti E-Qalin	1
QSocial	Periodično izobraževanje presojevalcev standarda kakovosti E-Qalin	1
Rok Usenik	Tvegano vedenje	2
FSD	Mentorstvo študentom FSD	1
Center PIKA	Neželeno vedenje" predavateljice Branke D. Jurišić	2
Sožitje Ljubljana	Partnerstvo in intimnost OMDR predavateljice Anke Pori	2
Inštitut Bližina	Terapevtska igra s peskom-peskovnik	1
Socialna zbornica	Dnevi socialne zbornice	1
Skupnost VDC Slovenije	Analiza tveganj	2
Firis Imperl d. o. o.	Konferenca E-Qalin	2
SOS	Seminar o organiziranosti Specialne olimpiade Slovenije	5
Združenje Akademija	Prepoznava in obravnava osebnostnih motenj, borderline (dr. Možina)	1
Damjana Šmid	Učinkovite metode dela z uporabniki	17
Polona Požgan	Prijazno je biti prijazen	49
Tina Košir	Alkimija zavesti, Podarim-dobim	54
Jani Prgić	Zdravi možgani	54
Jani Prgić	NASA komunikacijski model	6
Andreja Jernejčič	Krizno komuniciranje	10
Andreja Jernejčič	Delavnica samozavesti	10
Andreja Jernejčič	Javno nastopanje	10
Jani Prgić	Odgovorna komunikacija	46
ZUDV Dornava	Osnove snoezelen pristopa in njegova aplikacija	14
Firis – Katijana Harašić	Osnovni tečaj Bazalne stimulacije po Prof. Dr. Frohlichu	41
SOS	Nogometni seminar	2
Avevita	Seminar BAL-A-VIS-X	1
Skupnost VDC Slovenije	Strokovna ekskurzija v BIH	1
Jani Prgić	Usposabljanje coaching	1
SOS	Zdrav življenjski slog SOS	1
ZLU	Tečaj kaligrafije	2
SAOP	Priprava dohodninskih podatkov za leto 2021	1
SAOP	Spremembe ZDOH v 2022	1
SAOP	DDV v JS	1
Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev	Dnevi računovodij (KONFERENCA)	1
SAOP	SAOP XXL konferenca	2
SAOP	SAOP pomladna konferenca	1

SAOP	SAOP poletni seminarji (knjigovodstvo, kadri, plače)	3

Zaposleni, ki so bili na eksternih izobraževanjih, so zapisali poročila, ki so skupaj z gradivom dostopna vsem zaposlenim v informacijskem sistemu VDC-ja.

4.5 ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH

Novembra 2022 je bilo zaposlenim po elektronski pošti poslano obvestilo z navodili za izpolnitev spletnega anketnega vprašalnika o zadovoljstvu. Odgovore je zbirala Skupina FABRIKA. Anketa je bila anonimna. Za merjenje zadovoljstva posameznih področij se je uporabila 5-stopenjska merska lestvica. Analiziranih je bilo 53 vprašalnikov, kar je največ do sedaj. Splošno zadovoljstvo zaposlenih v letu 2022 se je v primerjavi z letom 2021 povečalo za 0,03 ocene in znašalo 4.47. Analizo rezultatov so prejeli vsi zaposleni na služben elektronski naslov. Direktorica je na decembrskem mesečnem sestanku zaposlenih obrazložila ugotovitve analize zaposlenih. Analize ostalih deležnikov smo analizirali na prvem mesečnem sestanku v letu 2023. Povzeto iz zapisnika zaposlenih 5. 12. 2022:

- Povratne informacije. Veliko jih je in se včasih izgubijo. Potrebno je brati in poiskati informacije. Na tem področju ne vemo, kako se lahko še izboljšamo, saj predlogov ni. Če ima kdo predlog, je dobrodošlo. Težko je, da vsi dobijo info naenkrat, razen po mailu, pa še to nekdo prej odpre in ve, drugi, ki ne odpre, pa ne ve. Vedno pa velja, da če kaj ne veš, če te kaj zanima, …VPRAŠAJ.
- Dobro delovno vzdušje skušamo ohranjati.
- Reševanje konfliktov – izobraževanja in opolnomočenje zaposlenih še naprej. Potrebno se je pogovarjati in vzpostavljati medsebojno zaupanje tudi med timi, kar prinaša tudi hitrejše in učinkovitejše reševanje konfliktov. Poleg tega je pomembno, da imamo dobro samopodobo, da lahko s spoštovanjem in lastnim mnenjem razrešujemo konflikte. Izobraževanja, delavnice 2023 bodo spet posvečena tudi tej temi – samopodoba, vzpostavljanje medsebojnega zaupanja, timsko delo …
- Vzdušje v mehurčkih oziroma timih je super. Treba pa je sodelovati še z ostalimi timi. Predvidene E-qalin skupine bodo pomešane, ko bomo ocenjevali procese uporabnikov.
- Razvojne možnosti so najvišje ocenjene.
- Kakovost vodenja je super. Hvala za vse pohvale in predloge za izboljšave po vodjih.
- Splošno zadovoljstvo je 4,47, kar se ocenjuje kot odlično.
- Ponoviti strateške usmeritve na SIP 2023.
- Zamenjava delovnega mesta. Trije so napisali. Dva sta povedala v LEP-u, eden pa naj še pove, da lahko pomagamo, če bo to v moči zavoda.
- Hvala za vse pohvale. Veliko pomenijo.
- Število nivojev vodenja v VDC Zasavje, je s strani zaposlenih ocenjeno kot zadostno, kar pomeni, da več formalnih vodstvenih nivojev ni potrebno uvajati. Z decentralizirano organizacijsko strukturo si zagotavljamo večjo fleksibilnost.

Slika 6: Zadovoljstvo zaposlenih splošno in po področjih

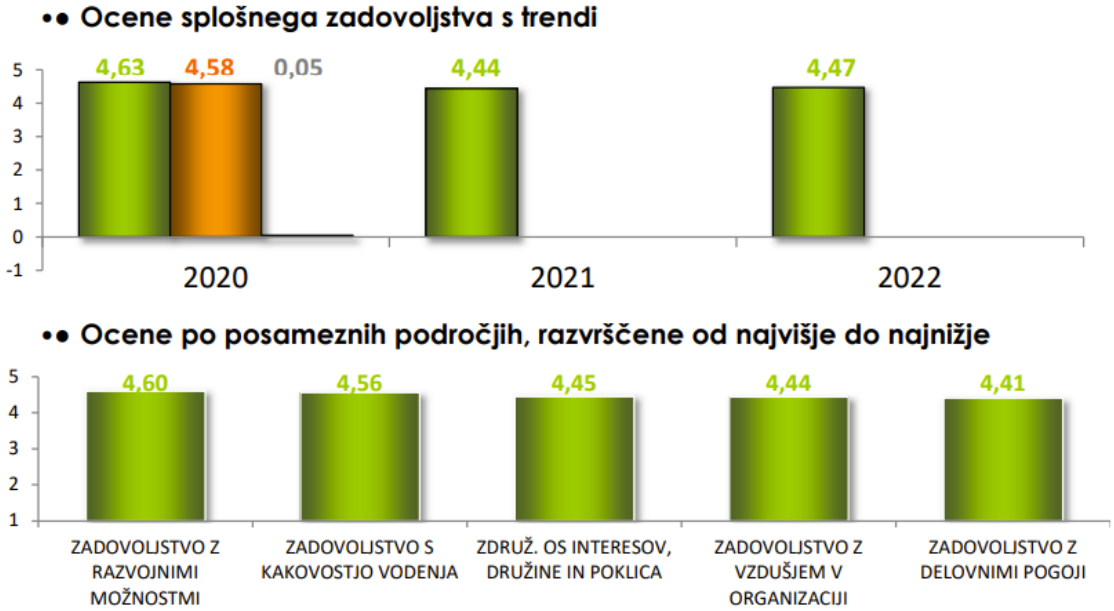

5 POVEZAVE Z OKOLJEM

5.1 SODELOVANJE IN DELO S SVOJCI

Temelj dobrega opravljanja naše storitve so **redni stiki zaposlenih s svojci uporabnikov**. Naš cilj je bil in bo tudi v bodoče ustvarjati skupaj z uporabniki in svojci mrežo, ki bo pokrivala področje podpore uporabnikom s strani različnih posameznikov in organizacij.

V letu 2022 smo izdali 7 **pisnih mesečnih informacij**, v katerih smo svojce obveščali o aktualnem dogajanju. V mesecu maju smo izvedli srečanje za svojce v živo. Srečanja se je udeležilo 58 svojcev, kar je rekordno število, 20 svojcev pa je svojo odsotnost opravičilo. Srečanja se je udeležilo tudi 30 zaposlenih, 2 strokovni delavki iz OŠ dr. Slavko Grum, pomočnici direktorja Centra za socialno delo Zasavje ga. Adisa Mujčinović in Kristina Miler ter koordinatorka za invalidsko varstvo ga. Maja Renko. Glavne teme srečanja so bile predstavitev temeljev za usmerjeno in strokovno delo v prihodnje, predstavitev podpornih storitev na Podlagi pravilnika o podpornih storitvah socialnega vključevanja, ki je stopil v veljavo 30. 6. 2022, organizacija in sprememba prevozov, uporaba javnega prevoza, namesto organiziranega avtobusnega prevoza ter vprašanja, predlogi in pobude svojcev.

V mesecu septembru je bilo izvedenih še 5 srečanj svojcev po skupinah oziroma po delavnicah. V večini sta srečanje za svojce organizirali dve delavnici skupaj. Svojcem so bile še enkrat predstavljene podporne storitve, vsebina, kaj uporabnik s tem pridobi in sam postopek vključitve. Svojci so si ogledali tudi našo novo pridobitev snoezelen sobo, lahko so se neposredno vključili v delo v delavnici, ter na ppt predstavitvah spoznali celoletni utrip skupine. Namen teh srečanj je bil vzpostaviti kar najbolj oseben odnos med svojci in mentorji skupin ter izmenjava želja in pričakovanj posameznih svojcev.

Zelo obiskan je bil VDC-jevski facebook profil, na katerem svojce in širšo javnost obveščamo, kako preživljamo čas v VDC-ju. Delo s svojci v letu 2022 je obsegalo še:

- obveščanje svojcev o aktualnih zadevah s pisnimi obvestili in po telefonu;
- možnost obiska pri socialni delavki, vodstvu;
- telefonski klici, video klici,
- pomoč pri izpolnjevanju različnih obrazcev, vlog,
- usklajevanje ur vključenosti v storitvi VVZPP in ur osebne asistence,
- sodelovanje s svojci na timskih srečanjih na pristojnih CSD,

- omogočanje video klicev uporabnikov s svojci, ki so nameščeni v domovih za starejše;
- možnost dajanja mnenj, predlogov, pritožb ali pohval preko skrinjice ali v osebnih individualnih pogovorih, na roditeljskih sestankih, po telefonu in elektronski pošti;
- možnost posvetovanja pri psihiatru v VDC Zagorje ob Savi (po predhodnem dogovoru);
- dogovorjeni obiski pri starših ali sorodnikih stanovalcev;
- pomoč pri napotitvah uporabnikov k zobozdravniku, ginekologu, psihiatru, ortopedu;
- pomoč pri svetovanju in izpolnjevanju različnih obrazcev (CSD, dohodnina …).

Pomembnejše individualne kontakte, pogovore in sodelovanje svojcev smo beležili v informacijski sistem ISOV, iz katerega je razvidna vsebina in pogostost stikov s svojci posameznih uporabnikov. Pogostost sodelovanja s svojci na letni ravni je razvidna tudi iz letnih evalvacij uporabnikov. Z navedenimi formalnimi in neformalnimi oblikami druženja in dela s svojci želimo nuditi oporo pri premagovanju vsakodnevnih težav in stisk, ponuditi čim več konkretne pomoči ter svojce spodbuditi k prepoznavanju potreb uporabnika.

5.1.1 ZADOVOLJSTVO SVOJCEV

Z mesečno informacijo smo vsem svojcem poslali anketni vprašalnik o zadovoljstvu v letu 2022. Na anketo je odgovorilo **83 svojcev**, kar je enako kot 2021. Zadovoljstvo svojcev v letu 2022 se je malenkost znižalo - za 0,01 ocene in znaša **4,83** ter še vedno ostaja na zelo visokem nivoju. Verjamemo, da je to posledica dobrega medsebojnega sodelovanja, vključevanja in komuniciranja. Slika 7 prikazuje splošno zadovoljstvo svojcev v primerjavi z zadnjima dvema letoma in zadovoljstvo po posameznih področjih.

Slika 7: Zadovoljstvo svojcev splošno in po področjih

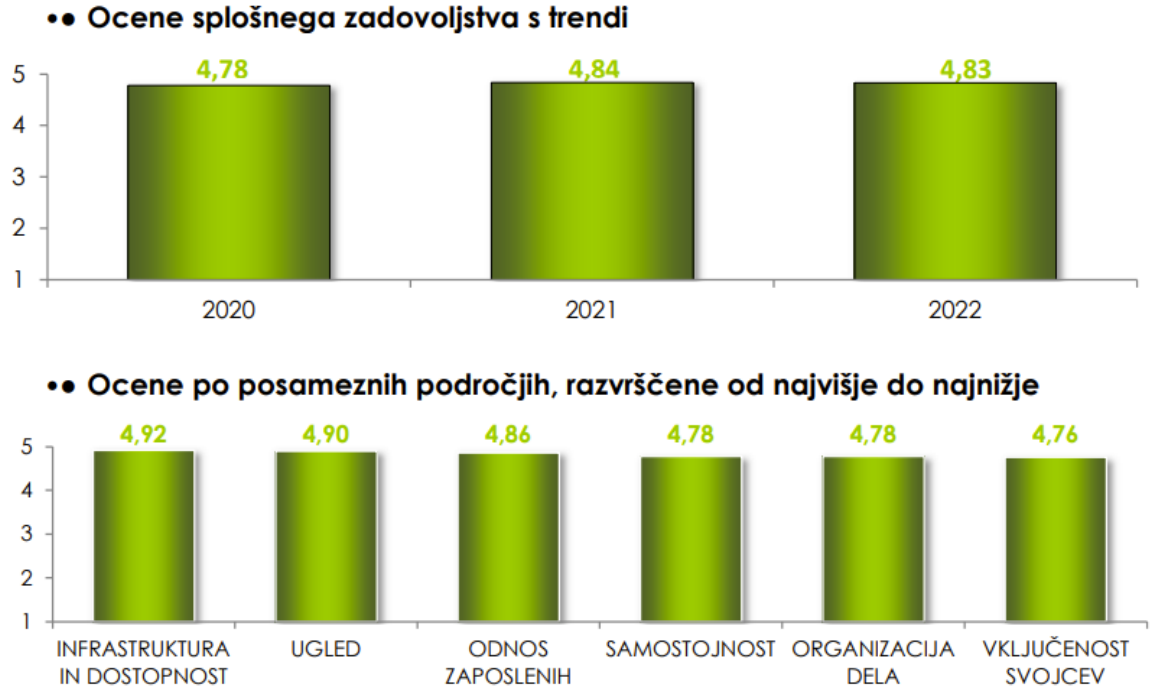

5.2 SOCIALNA MREŽA ZA PODPORNE STORITVE SVI

Storitev SVI se redno izvaja in širi se tudi naša mreža podpornih oseb. Temelj te mreže so zaenkrat še vedno naši zaposleni, brez katerih si ne znamo predstavljati izvajanja storitve predvsem v bolj zahtevnih in odgovornih delih (urejanje financ, raznih birokratskih opravil, pomoč pri redni aplikaciji terapije …). Vedno bolj dragocene pa so pri izvajanju storitve tudi laične podporne osebe. Nekaj smo jih pridobili že med izvajanjem projekta in ostajajo z našimi uporabniki, smo pa tudi proaktivni pri iskanju novih prostovoljcev. Tako okolico seznanjamo z možnostjo sodelovanja preko FB-profila, v lokalnih medijih, aktivnosti pa so bile opravljene tudi v lokalnih srednjih šolah, kjer je bil odziv dijakov dober. V letu 2022 smo 2x organizirali

usposabljanje za podporne osebe, ki se ga je udeležilo 43 oseb, od tega 19 naših zaposlenih, 24 je laičnih podpornih oseb. Aktivnih podpornih oseb od septembra do decembra je bilo 26, od tega 18 zaposlenih, 8 laičnih. Uporabniki sami izbirajo podporne osebe in jih lahko po želji tudi zamenjajo. Trudimo se, da bi vsak imel več podpornih oseb in da se tudi na ta način širi uporabnikov pogled in ima možnost pridobivanja različnih izkušenj.

5.3 SODELOVANJE Z LOKALNIM IN ŠIRŠIM OKOLJEM

V VDC Zasavje smo v letu 2022 dobro sodelovali z:

- Občinami Zagorje ob Savi, Trbovlje, Hrastnik, Litija in Šmartno pri Litiji.
- VDC-ji in drugimi socialno varstvenimi organizacijami po Sloveniji.
- Društvi Sožitje Hrastnik, Zagorje, Trbovlje in Litija in Zvezo Sožitje Slovenija,
- Regionalno razvojno agencijo Zasavje.
- Zasavsko ljudsko univerzo in IC GEOSS.
- LAS Partnerstvom Zasavje.
- Društvom za zdravilne rastline Zagorje ob Savi.
- DPM Zagorje ob Savi in Trbovlje.
- Partnerji evropskih projektov.
- Strokovnimi institucijami v regiji (CSD, ZRSZZ, ZZZS).
- Zdravstvenimi domovi v Zasavju in bolnišnico Trbovlje.
- Knjižnico Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi, Trbovlje in Litija.
- Mladinskimi centri Trbovlje, Zagorje ob Savi, Hrastnik, zavodom Manipura.
- Srednjo zdravstveno šolo Zagorje ob Savi.
- Vrtcem Zagorje ob Savi, Hrastnik.
- Glasbeno šolo Zagorje ob Savi, Trbovlje in Hrastnik.
- Društvi invalidov.
- TIC Litija.
- Društvo Vizija – Varna hiša zaupanja.
- Društvo Lojtra
- Policijsko upravo RS, enoti Zagorje in Trbovlje.
- Ministrstvom za delo družino in socialne zadeve, Ministrstvom za zdravje.
- OŠ dr. Slavko Grum Zagorje ob Savi.
- OŠ Litija in OŠ Šmartno pri Litiji.
- Rdečim križem Zagorje in Trbovlje in s Karitasom Trbovlje.
- Slovensko društvo Hospic
- Unicefom.

SODELOVANJE Z DRUŠTVI SOŽITJE

Dobro prakso sodelovanja z društvi Sožitje smo nadaljevali tudi v letu 2022 in na ta način našim uporabnikom zagotovili raznovrstne dejavnosti. Dobra komunikacija in medsebojna povezanost je potekala preko telefonskih pogovorov, elektronske pošte, obiskov in občasne prisotnosti zaposlene VDC-ja na njihovih sestankih. Društva Sožitje Trbovlje, Hrastnik, Zagorje ob Savi in Litija ter Šmartno pri Litiji so po ukinitvi ukrepov intenzivno izvajale številne delavnice, izlete, praznovanja rojstnih dni in druženja. Na aktivnosti vseživljenjskega učenja je v letu 2022 skupno odšlo 34 uporabnikov in stanovalcev VDC. Zastopanost po posameznih društvih je bila sledeča: iz društva Sožitje Litija in Šmartno pri Litiji se je taborov VŽU udeležilo 13 uporabnikov in stanovalcev, iz DS Zagorje 8, iz DS Hrastnik 8 ter iz DS Trbovlje 5 uporabnikov. V DS Litija in DS Zagorje ob Savi imamo v izvršnem odboru vključene 3 zaposlene iz VDC Zasavje, da pomagajo pri koordinaciji in izvajanju aktivnosti.

SODELOVANJE Z DRUŠTVOM HUMANITARČEK

Kamenčki prijaznosti s prijaznimi sporočilci, naključna prijaznost so bili naši sopotniki tudi v letu 2022. V Dobrodelko in projekt Vide so se tekom leta vključevali posamezniki.

SODELOVANJE Z DRUŠTVOM HOSPIC

V letu 2022 so se srečanja v društvu Hospic poleg naše prostovoljke udeležili še dve zaposleni. Preko društva Hospic smo izvedli izobraževanje na temo detabuizacije smrti, žalovanja in osebne rasti, razmišljali smo o potrebah in željah umirajočega, komunikaciji s svojci umirajočega, spoštovanje etičnih načel pri delu z umirajočimi. Razmišljanje o minljivosti nam je prišlo še kako prav, saj so se v letu 2022 za vedno poslovile kar 3 naše uporabnice. Izvedli pa smo tudi skupno srečanje s strokovnimi delavci Območnega odbora Hospic Celje, kjer smo se dogovorili za pričetek delovanja sočutne točke v letu 2023 in izvedbo vsaj dveh srečanj Hospic caffe, kjer bi se širša zasavska javnost lahko seznanila s storitvami, ki jih žalujočim ali spremljajočim v paliativni oskrbi omogoča Hospic.

5.4 SODELOVANJE PRI RAZVOJU STROKE

Zaposleni v VDC Zasavje smo aktivno sodelovali pri razvoju stroke:

- s širitvijo pilotnega projekta S teboj lahko … v Zasavje smo sooblikovali sistemske rešitve, ki so bile delno upoštevane in z aprilom 2022 uveljavljene v Pravilniku o storitvah socialnega vključevanja Zakona o socialnem vključevanju invalidov, po katerem od septembra 2022 izvajamo podporne storitve;
- s prispevkom direktorice smo aktivno sodelovali na Dnevih socialne zbornice Slovenije v Mariboru in na naciolnalni konferenci o kreativnih učnih okoljih za slovenske učitelje v Rimskih termah;
- aktivno smo vodili, koordinirali in sodelovali v skupini VDC-jev, ki je organizirala odmeven posvet Skupnosti VDC SLO na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani z naslovom, Kdo kroji moje življenje?
- sodelovali smo pri nadaljnjem izboljševanju informacijskega sistema oskrbe uporabnikov – ISOV in MAPP ter ob koncu leta za vse VDC-je, CUDV-je, ki uporabljamo ISOV in so bili za to zainteresirani, naredili predstavitve konkurence na tem področju v SLoveniji (PROBIT, SAOP), saj program ISOV z junijem ne bo več deloval;
- sodelovali smo pri razvoju sistema kakovosti – E-QALIN;
- sodelovali smo pri oblikovanju zakonodaje s podajanjem strokovno utemeljenih predlogov (Pravilnik o storitvah socialnega vključevanja, Zakon o dolgotrajnji oskrbi, Zakon o socialnem vključevanju invalidov, Zakon o osebni asistenci …);
- ostalim socialnovarstvenim organizacijam smo omogočali prenos naših izkušenj ter znanja z delovnimi obiski v našem VDC;
- aktivno smo sodelovali na sestankih sekcij VDC SLO in v Izvršnem odboru VDC SLO;
- sodelovali smo v IO Specialne olimpiade Slovenije, vodja kakovosti in projektov VDC je postal športni direktor pri SOS;
- direktorica zasavskega VDC je vodila sekcijo direktorjev slovenskih VDC-jev, vodja računovodstva in financ pa je pomagala voditi sekcijo računovodij pri Skupnosti VDC;

5.5 TRŽENJE

V letu 2022 smo uporabljali predvsem naslednje **prodajne poti:**

- Prodaja preko spletne trgovine, preko mailov, telefonskih klicev.
- Prodaja preko zunanjih trgovin: Mavi Trbovlje, Fenomen Zagorje, Trgovina Zdravstveni dom Zagorje, NAMA Ljubljana – Brodnik d. o. o. in TIC Litija.
- Pomembna je bila osebna prodaja zaposlenih in uporabnikov, svojcev.
- Na facebook strani VDC smo redno objavljali naše izdelke.
- Na treh kombijih smo obdržali reklamne nalepke za izdelke našega lastnega programa in kontakte za prodajo. Z zamenjavo 2 kombijev bomo namestili nalepke tudi na nove v 2023.
- Izdelke lastnega programa smo mesečno oglaševali tudi v časopisu SAVUS in pripravljali zanimive prispevke o izdelkih za spletni portal SAVUS in ZON.
- Naredili smo stenski koledar zasavskega VDC za leto 2023 z izdelki lastnega programa in ga poslali vsem, ki z njimi sodelujemo, namesto novoletnih voščilnic.

- V naših trgovinicah v enoti Zagorje in Litija smo polovico leta prodajali še v manjšem obsegu, saj smo se držali strogih varnostnih ukrepov s strani obiskovalcev, kupcev in tako raje uporabljali prodajne poti na daljavo.
- Prodajali smo na stojnicah ob različnih povabilih iz lokalnega okolja.

Še vedno ugotavljamo, da je največja reklama dobro ime, kvaliteta naših izdelkov ter zadovoljni kupci, ki delajo reklamo od ust do ust.

5.6 MEDIJI IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

V letu 2022 smo o pomembnih aktualnih dogodkih redno obveščali javnost preko medijev. Proaktivno smo sodelovali **z eksternimi mediji** v slovenskem prostoru. S tem smo krepili pozitivno javno podobo drugačnosti, enakih možnosti uporabnikov, zaposlenih in organizacije VDC Zasavje. Imeli smo **vsaj 80 evidentiranih objav v eksternih medijih:** SAVUS, ZON, Občan, Radio in TV Slovenija, Pop TV, A-kanal, Radio Aktual Kum 24, Reporter, ETV, ATV, Gorenjska TV, Savinjska TV, Slovenske novice.

Objave so bile kontinuirane skozi celo leto. Največ objav smo imeli na temo novega EU projekta Širimo VIP Zasavje, S teboj lahko – razvoj in preizkušanje podpornih storitev, o otvoritvi novega prizidka z obiskom novega sekretarja Simona Maljevca, sedanjega pristojnega ministra in prejšnjega ministra Janeza Ciglerja Kralja, o problematiki počitniških varstev v šolah, o potrebi po širitvi podporne mreže oseb v Zasavju – pozivu novim podpornim osebam. Veliko objav je bilo tudi na temo sodelovanja s projektom miss Slovenije – sodelovanje na pollfinalni prireditvi z muzikalom S teboj lahko in možnostjo posebnega glasovanja naših uporabnikov in uporabnikov ostalih VDC-jev, s čimer smo simbolično opozorili na diskriminacijo uporabnikov, ki v slovenskem sistemu nimajo volilne pravice. Objave so se nanašale tudi na osvojitev srebrnega priznanja za inovativnosti pri GZS Zasavje s projektom S teboj lahko.

Ostali mediji, ki smo jih uporabljali za obveščanje javnosti:

- Facebook stran: https://www.facebook.com/vdczasavje; ki smo jo redno ažurirali in objavljali aktualne dogodke s slikovnim gradivom;
- spletna stran www.vdc-zasavje.si;
- Twitter: @VDCZagorje;
- interni glasili Kamenčki (enota Zagorje ob Savi) in VDC kotiček (enota Litija);
- interni radio;
- informacijski sistem ISOV, ki vključuje intranet;
- mesečne in ostale informacije za svojce.

5.7 DONATORJI IN SPONZORJI 2022

V letu 2022 se zahvaljujemo naslednjim sponzorjem in donatorjem: podjetju Skitti d. o. o., Kisovec za električni invalidski voziček, Avtomatic Servis d. o. o. za donacijo za letovanje in Klubu ljubiteljev tehnike Zasavje za sofinanciranje projekta VIP Zasavje.

5.8 PROSTOVOLJSTVO

Prostovoljci povečujejo kakovost bivanja uporabnikov in sebi bogatijo življenje. Prostovoljno delo je dejavnost, za katero se ne pričakuje finančne nagrade. Je dejavnost, za katero se človek odloči na podlagi lastne volje. V VDC Zasavje smo **v letu 2022 evidentirali 468 prostovoljskih ur**. Redno smo prostovoljno vključevanje omogočili g. Riku in ge. Mojci, ki sta naše stanovalce razvajala s petjem, pogovori in druženji skozi vse leto. Ob koncu leta smo s pevsko skupino Podvelnarji, ki jo vodita prostovoljca sodelovali na Božičnem koncertu na Čečah. Gostili smo evropsko prostovoljko Mirando, ki se je z nami družila od marca do julija 2022. V času letovanja in pomladovanja so se prostovoljno v pomoč pri organiziranju in izvajanju prostočasnih aktivnosti vključevali tudi starejši otroci zaposlenih, ki so s plesom, ustvarjalnimi igrami in družabništvom popestrili letovanje in pomladovanje. V mesecu decembru je nekaj prostovoljskih ur prispevala tudi prostovoljka Pika, ki je skupaj s stanovalci

izdelovala novoletne voščilnice, ki so jih stanovalci pred prazniki odposlali svojim domačim. Izvedla je tudi letno anketiranje zadovoljstva med stanovalci.

5.9 VDC KOT UČNA BAZA

Zavedamo se, kako pomembno je, da mladim ljudem, ki se izobražujejo za različne poklice za delo z ljudmi, predstavimo le-te čim bolj praktično, z vrednotami, ki dajejo tem poklicem poseben družbeni pomen. V letu 2022 smo kot učna baza omogočili opravljanje študijske prakse študentki 3. in nato v jesenskem času študentki 4. letnika Fakultete za socialno delo. Praktikantki sta se zelo lepo vključili v življenje in delo v VDC-ju, spoznali celoto izvajanja storitve VVZPP, storitev institucionalnega varstva in nato tudi podpornih storitev socialnega vključevanja.

6 INVESTICIJE, JAVNA NAROČILA, PROSTORSKI POGOJI

6.1 INVESTICIJE, NABAVE, VZDRŽEVANJE

Iz sredstev za nadomeščanje osnovnih sredstev MDDSZ v dnevnih enotah smo:

- zamenjali del dotrajane, odpisane opreme informacijske tehnologije, ki ni več uporabna za delo (1 stacionarni računalnik),
- kupili 1 kinestetično pisalno mizo za bolj zdravo sedeče delo v upravi,
- kupili 1 širšo električno negovalno mizo za previjanje močnejših uporabnikov,
- kupili osnovno opremo za snoezelen sobo v dnevni enoti Zagorje, ki jo potrebujemo za uporabnike, ki potrebujejo več sproščanja, umiritve (staranje, demenca, vedenjske motnje …),
- kupilli dodatne garderobne omare za dnevno enoto Litija, zaradi večjega števila uporabnikov,
- kupili 2 TV za delavnici dnevne enote Zagorje, ki je nista imeli, uporabniki pa si jih želijo za prostočasne aktivnosti.

Iz amortizacijskih sredstev v enotah bivanja smo:

- zamenjali del dotrajane, odpisane opreme informacijske tehnologije, ki ni več uporabna za delo (1 prenosni računalnik, 1 mobilni telefon),
- kupili 1 sistem za požarne pregrade za oddaljene enote BE, za zavarovanje podatkov,
- zamenjali1 dotrajano, odpisano steklokeramično ploščo BE Podvelnarji,
- zamenjali 1 dotrajano, odpisano pečico BE Podvelnarji,
- zamenjali 4 dotrajane, odpisane sušilne stroje (3 BE Ribnik, 1 BE Podvelnarji),
- zamenjali 1 dotrajan, odpisan pralni stroj BE Podvelnarji 10 kg,
- zamenjali star, nedelujoč plinski kotel za ogrevanje v BE Ribnik, ki se ni dal več popraviti,
- zamenjali star, nedelujoč sesalnik v BE Ribnik, ki se ni dal več popraviti,
- zamenjali staro, nedelujočo klimo v BE Podvelnarji,
- kupili mali hladilnik za shranjevanje zdravil stanovalcev BE Podvelnarji in
- kupili 6 nočnih omaric za sobe stanovalcev BE Podvelnarji, ki jih niso imeli.

Iz poslovnega izida smo:

- sofinancirali dokončanje izgradnje prizidka in opreme prizidka k objektu VDC Zasavje, Cesta 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi,
- nadomestili 2 dotrajani kombi vozili in kupiti 1 osebni avtomobil za prevoze uporabnikov. Javno naročilo je bilo oddano decembra 2021, po pridobljenem predhodnem soglasju k porabi poslovnega izida, finančna sredstva poslovnega izida pa rezervirana za nabavo v 2022. Analiza gospodarnosti nabave lastnih vozil je bila oddana na MDDSZ pred pridobitvijo predhodnega soglasja k nabavi iz poslovnega izida. Stara kombi vozila so že mesečno na popravilih in ne zagotavljajo več nemotenega, varnega prevoza uporabnikov.

Iz prejetih sredstev po pogodbi z MDDSZ za delno refundiranje stroškov izgradnje prizidka, smo dokončali prizidek k objektu, Cesta 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi.
Donirano je bilo 1 osnovno sredstvo, in sicer električni invalidski voziček za uporabnike v VDC. Opravili smo različna tekoča vzdrževalna dela, ki so bila potrebna za normalno delovanje zavoda in za preprečitev večjih škod v prihodnosti. Z zamenjavo starega voznega parka smo že v letu 2022 občutno znižali stroške vzdrževanja lastnih vozil. Okolico smo uredili s sezonskimi in trajnimi nasadi na vseh lokacijah.

6.2 JAVNA NAROČILA

Racionalni sistem nabav do meje, od katere začne veljati ZJN-3, imamo opredeljen v Pravilniku o računovodstvu VDC Zasavje. Za vse nabave, ki ne izhajajo iz sklenjenih pogodb ali s strani odgovorne osebe podpisanih prijav (npr. na izobraževanja), kjer je vidna cena, uporabljamo naročilnice. V primeru nabav, višjih od 1.500 EUR, pa je potrebno v zahtevku za naročilnico še posebej utemeljiti izbiro dobavitelja, da je le-ta gospodarna.
Po prejetem predhodnem soglasju MDDSZ, smo v letu 2021 izvedli javno naročilo nakupa dveh kombi vozil in enega osebnega službenega vozila, ki so bila dobavljena in plačana v letu 2022. Prav tako se je v letu 2022 dokončala prizidava in rekonstrukcija enote VDC Zagorje ob Savi, katere postopek (naročilo gradnje po odprtem postopku) je bil izpeljan v letu 2021. Ob zaključku leta 2022 smo izbirali novega ponudnika informacijskega sistema za socialo in zdravstvo, saj nam je dosedanji odpovedal pogodbo s 6 mesečnim odpovednim rokom. Na podlagi zbranih ponudb smo izbrali cenejšo, ki hkrati ustreza našim zahtevam.
Po narejenem DIIP-u, ki je bil potrjen na seji sveta zavoda in posredovan v vednost MDDSZ, smo v letu 2022 izvedli 1 postopek javnega naročila – energetske samooskrbe (sončna elektrarna, hranilniki energije in toplotne črpalke v enotah VDC Zagorje). Realizacija projekta je predvidena do poletja 2023.

6.3 PROSTORSKI POGOJI IN ENERGETIKA

Svojo dejavnost smo v letu 2022 opravljali **na 4 lokacijah:**

Cesta 9. avgusta 59c,
Zagorje ob Savi:
1. uprava
2. dnevna enota ZAGORJE (VVZPP+SV)
3. enota bivanja v mansardi (IV) - Podvelnarji.

Ljubljanska cesta 3,
Litija:
dnevna enota LITIJA (VVZPP)

Trboveljska cesta 6,
Zagorje ob Savi:
enota bivanja v hiši (IV) - Ribnik 1

Trboveljska cesta 12,
Zagorje ob Savi:
enota bivanja v hiši (IV) - Ribnik 2

V dnevni enoti Zagorje smo imeli v letu 2022 dovolj prostora in tudi srednjeročno gledano do 2025 ga bo glede na predvidene vključitve dovolj.
V dnevni enoti Litija smo tudi imeli v letu 2022 in srednjeročno gledano do 2025 dovolj prostora, saj smo v 2020 uspeli skleniti pogodbo o dolgoročnem najemu sosednjega prostora, ki zagotavlja zadostne kapacitete tudi za predvidene sprejeme v naslednjih vsaj 3 letih.

Z izgradnjo prizidka na enoti v Zagorju, Cesta 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi, ki je bila skladno z načrtom končana pomladi 2022, smo zadostili potrebam po novih sprejemih le v letu 2022 in začastnih namestitvah (hospitalizacije, dopusti svojcev), ki jih je vedno več, v institucionalnem varstvu v skupnosti. Zaradi 4 sprejemov več od predvidenih v stalne namestitve imamo naše bivalne kapacitete ob koncu leta 2022 že povsem polne, zato **iščemo rešitev, finančna sredstva za razširitev naših kapacitet bivanaja v skupnosti že v 2023,** saj imamo na čakalni listi vsaj 13 naših uporabnikov, ki so že vključeni v storitev VVZPP in bi v primeru smrti oz. nezmožnosti skrbi svojcev zanje želeli namestitev v naših enotah bivanja v skupnosti. Poleg naših uporabnikov pa imamo še 6 aktualnih vlog uporabnikov iz drugih krajev Slovenije, ki bi potrebovali tako namestitev v enoto bivanja, kot v storitev VVZPP. Idealna priložnost je nakup trisobnega stanovanja v neposredni bližini enote bivanja Podvelnarji in Ribnik, v katerem bi lahko bivalo v skupnosti dodatno 5 uporabnikov. Na pristojno ministrstvo smo že ob koncu leta 2022 poslali pobudo za rešitev, zagotovitev finančnih sredstev za nakup, ki je skladen tudi z načeli deinstitucionalizacije, saj smo lastna finančna sredstva zagotovili za pokritje investicije samooskrbe z energijo, ki bo prispevala k prihranku proračunskih sredstev. Iz proračuna za investicijo energetske samooskrbe nismo prejeli finančnih sredstev.
Investicija v prizidek je omogočila ločitev čistih in nečistih poti z ločenih vhodom za dnevni in bivalni del v glavnem objektu na Cesti 9. avgusta 59c, Zagorje ob Savi. Zgradili smo tudi požarno stopnišče za zagotavljanje večje požarne varnosti uporabnikov v masardi objekta.
Nujno bi bilo potrebno v Zasavju zgraditi oz obnoviti ter ustrezno opremiti stanovanja za uporabnike, ki so zmožni samostojnega bivanja s podporo, da bi jih lahko najeli in zaživeli čim bolj neodvisno življenje s podpornimi storitvami po Pravilniku o storitvah socialnega vključevanja.
Prostori v naših enotah **zagotovljajo dostopnost za vse uporabnike brez arhitektonskih ovir v sam objekt tako v delavnicah, sobah, WC-jih, na hodnikih kot tudi v večnamenskih prostorih. Uporabniki** se lahko samostojno gibajo (tudi težje gibalno ovirani) po VDC-ju (dvigalo) in se udeležujejo prireditev, interesnih in nadstandardnih aktivnosti, ki jih zanimajo. Edino stanovanjska hiša na Trboveljski cesti 12, Zagorje ob Savi je namenjena samostojnejšim, gibalno neoviranim uporabnikom.
Z vzpostavljenim energetskim knjigovodstvom na vseh naših lokacijah skrbno spremljamo porabo energentov pri izvajanju naše dejavnosti in sprejemamo potrebne ukrepe za možne dodatne racionalizacije na tem področju. Eden najpomembnejših ukrepov v 2022 je bila namestitev zunanjih žaluzij v enoti VDC Zagorje ob Savi, s katero zmanjšamo porabo energije za poletno hlajenje prostorov. Izboljšanju tega področja pa je namenjena tudi glavna investicija leta 2023, za katero smo začeli javno naročilo že ob zaključku leta 2022 – energetska samoooskrba s sončnimi elektrarnami in toplotnimi črpalkami na glavnem objektu, Cesta 9. avgusta 59c in sončnimi elektrarnami na Ribniku 1 in 2, na Trboveljski c. 6 in 12, Zagorje ob Savi.

7 NAMESTO ZAKLJUČKA

Ujela sem dih v votlino grla:
luč je zažarela v meni,
razsvetlila, kdo res sem.
Čvrsto sem se oprijela notranje luči
na dolgi poti skozi kraljestvo teme.
Med hojo sem sejala semena svetlobe,
kjerkoli so se moja stopala dotaknila tal.

Lalla v prevodu dr. Tine Košir

Tudi zasavski VDC-jevci smo v letu 2022 iskali luč vsak v sebi, v medsebojni podpori in dobremu sodelovanju ter jo večinoma tudi našli in razsvetljevali temačen slovenski sistemski prostor našega delovanja, ki nujno potrebuje svetlobo – spremembe.

Vemo, kaj bi bilo potrebno sistemsko spremeniti, da bi našo storitev, programe lahko tudi formalno bolje prilagajali individualnim potrebam uporabnikov, vključujoč omejene resurse. In na to bomo še naprej opozarjali pristojne.

Ne glede na vso sistemsko problematiko, smo v VDC Zasavje s fleksibilno in entuzijastično ekipo zaposlenih v letu 2022 uresničili vse glavne postavljene cilje. Ohranili smo zelo visoko zadovoljstvo glavnih deležnikov našega VDC. Uspešno smo sledili skupaj postavljenim strateškim usmeritvam zasavskega VDC 2020–2025.

VIP VDC za dobro človeka in narave.

Vključujoče, Inovativno, Povezano, Vztrajno Dosegamo Cilje za dobro človeka in narave.

Strateška usmeritev 1: Podpora uporabnikom pri **uresničevanju potreb**: **imeti, ljubiti, biti.**

Strateška usmeritev 2: Smiselno delo vseh zaposlenih **po načelu EKIPA** (Enotna Kompanija Itak Premaga Ase).

Strateška usmeritev 3: Participativno, gospodarno, transparentno, pravično in razvojno naravnano vodenje z lastnim zgledom.

Strateška usmeritev 4: Vključujoče in povezovalno delovanje VDC-ja **v ožjem in širšem okolju.**

Strateška usmeritev 5: Učeči se, inovativni in ozaveščeni VDC-jevci.

Letno poročilo pripravila: direktorica dr. Špela Režun s sodelavci Heda Kovač, Domen Pociecha, Robi Lazar, Boštjan Bebar, Eva Babič, Alja Vozelj, Ksenija Levičar in ostalimi zaposlenimi.

8 PRILOGE

Priloga 1: Organizacijska shema VDC Zasavje na dan 31. 12. 2022

Priloga 2: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ 2022

Priloga 3: Kazalniki E-qalin

Priloga 1: Organizacijska shema VDC Zasavje na dan 31. 12. 2022

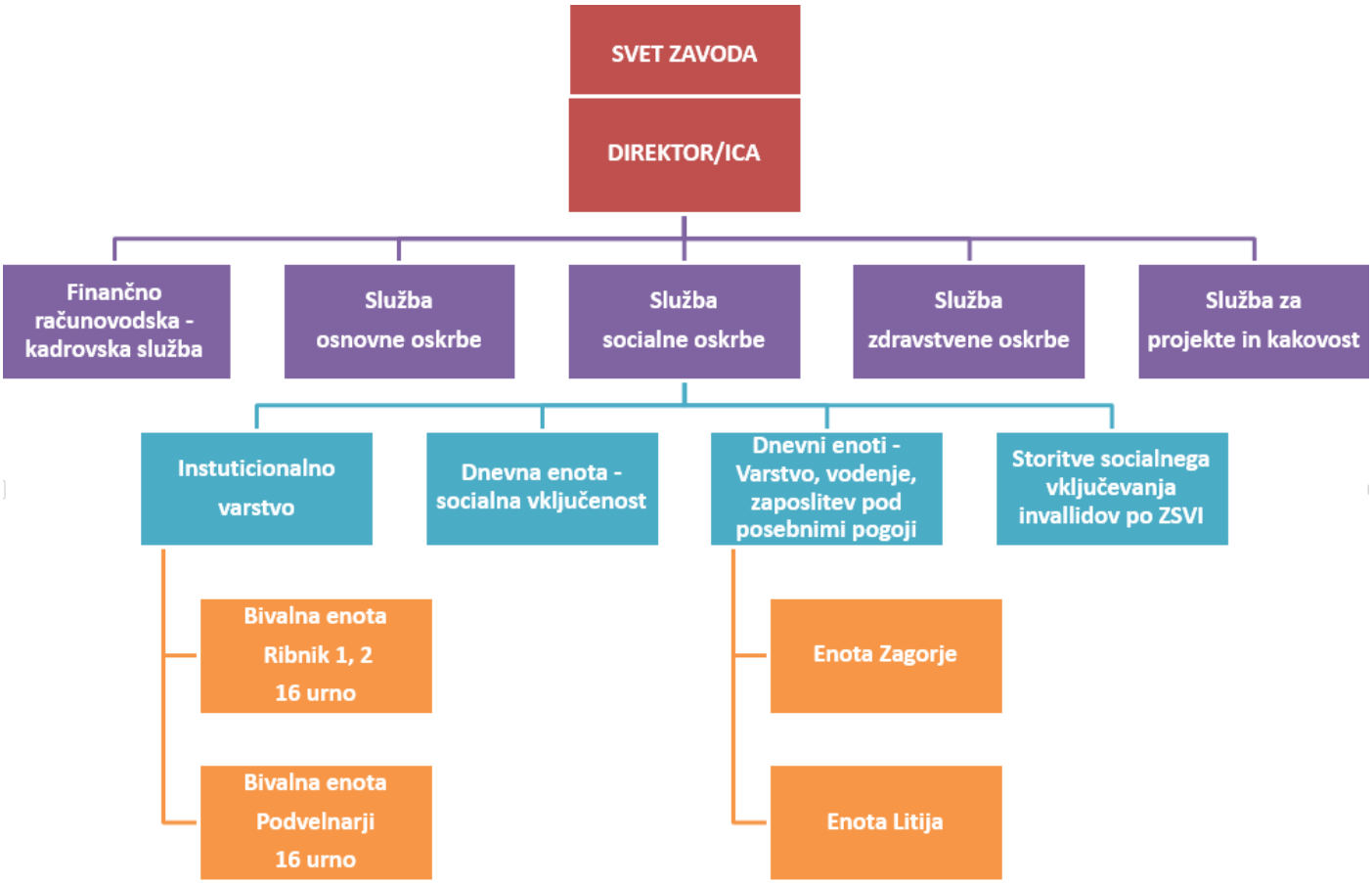

Priloga 2: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ 2022

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC 2022	
v / na (*naziv proračunskega uporabnika*)	
Varstveno delovnem centru ZASAVJE	
(*sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka*)	
Cesta 9. avgusta 59 c, 1410 Zagorje ob Savi	
Šifra:	**88.109**
Matična številka:	**5549612**
Podpisana se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovodenja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.	
Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (*naziv proračunskega uporabnika*)	
Varstveno delovnem centru ZASAVJE	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področja:	
* samoocenitev:	
kolegij (vodstvo) na srečanju 24.1.2023	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU, …) za področja:	
V / Na (*naziv proračunskega uporabnika*)	
Varstveno delovnem centru ZASAVJE	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (p*redstojnik izbere samo eno od naslednjih možnosti, v označeno polje vpišite X):*	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi*	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev *(predstojnik izbere samo eno od naslednjih možnosti):*	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi*	

2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi*	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi*	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi*	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo	
a) *na celotnem poslovanju,*	**X**
b) *na pretežnem delu poslovanja,*	
c) *na posameznih področjih poslovanja,*	
d) *še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,*	
e) *še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.*	
V letu 2022 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave	
1. Dodatno izboljšanje medsebojne komunikacije, konstruktivnega sodelovanja med zaposlenimi z razumevanjem različnih tipov osebnosti znotraj tima. Usposabljanja na SIP zaposlenih 2022. 2. Delna sprememba kadrovskih normativov, ki bolj izhajajo iz potreb uporabnikov na SS. 3. Pridobitev praktičnih znanj zaposlenih za ravnanje v aktualnih situacijah spremenjenih potreb uporabnikov (staranje, demenca, povečevanje čustveno-vedenjskih motenj, duševnih bolezni).	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri	
1. Ažuriranje pravilnika o računovodstvu. 2. V letu 2023 vodstvena ekipa dolgoročne cilje VIP VDC Zasavje 2020–2025 dopolni glede na aktualno dogajanje Zakona o socialnem vključevanju invalidov, Zakona o dolgotrajni oskrbi s Pravilniki, ostale zakonodaje, strategija deinstitucionalizacije …) in nato z vključenostjo vseh zaposlenih posodobi strategijo VIP VDC Zasavje 2020–2025–2030. 3. Vztrajanje na spremembi kadrovskih normativov, ki izhajajo iz potreb uporabnikov na vseh storitvah in programih. Enakopravna obravnava uporabnikov v enotah bivanja, da se jim omogoča vključevanje v družbo in čim bolj normalno življenje. 4. Opozarjanje na nujne ukrepe za odpravo plačnih nesorazmerij. 5. Zamenjava IS na področju sociale in zdravstva v 2023, izboljšave na tem področju.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Direktorica dr. Špela Režun *Podpis:*	

Zagorje ob Savi, 24. 1. 2023

Priloga 3: Kazalniki E-qalin

KAZALNIKI	KAJ SE PREVERJA	P2019	R2019	P2020	R2020	P2021	R2021	P2022	R 2022
VIDKI UPORABNIKI									
1a.2 Naravnanost na potrebe in delovni pogoji	Prihodki od dela uporabnikov z mentorji v EUR	125.000 €	157.523 €	150.000 €	70.894 €	75.000 €	73.933 €	75.000 €	82.133 €
1a.4 Participacija	Zadovoljstvo uporabnikov z možnostmi soodločanja	>2,7	2,89	>2,7	2,65	>2,7	2,87	>2,7	2,8
VIDKI STANOVALEC									
1b.4 Participacija	Zadovoljstvo stanovalcev z možnostmi soodločanja	>2,7	2,8	>2,7	2,76	>2,7	2,79	>2,7	2,86
1b.3 Komunikacija	Zadovoljstvo stanovalcev s socialnimi odnosi	>2,7	2,68	>2,7	2,63	>2,7	2,7	>2,7	2,79
VIDIK ZAPOSLENI									
2.1 Motivacija	Stopnja zadovoljstvo z delovnimi pogoji	>4,5	4,29	>4,5	4,54	>4,5	4,41	>4,5	4,41
2.2 Oblikovanje delovnega časa	Stopnja zadovoljstva z združljivostjo poklica in družine	>4,5	4,39	>4,5	4,63	>4,5	4,37	>4,5	4,45
2.3 Komunikacija in sodelovanje	Stopnja zadovoljstva z medosebnimi odnosi v organizaciji / vdušje v organizaciji	>4,5	4,41	>4,5	4,65	>4,5	4,44	>4,5	4,44
VIDIK VODSTVO									
3.1 Politika ustanove	Stopnja zadovoljstva zaposlenih z usklajenostjo lastnih ciljev z vizijo, strategijo organizacije	>4,5	4,51	>4,5	4,7	>4,5	4,5	>4,5	4,43
3.2 Organizacija	V organizaciji dobro rešujemo konflikte	>4,5	4,08	>4,5	4,47	>4,5	4,19	>4,5	3,98
3.3 Gospodarnost	Delež prihodkov, ustvarjenih z lastno aktivnostjo (programom, kooperacijo, sponzorstvi, donacijami, razpisi, EU projekti) v %	15%	15%	10%	11%	10%	9%	10%	9%
OKOLJE									
4.1 Svojci in druge pomembne osebe	Splošno zadovoljstvo svojcev	>4,5	4,8	>4,5	4,78	>4,5	4,84	>4,5	4,83
UČEČA SE ORGANIZACIJA									
5.1. Upravljanje znanja	Delež zaposlenih vključenih v usposabljanja, izobraževanja	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%